

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Gada īstenošanas ziņojums

Latvia - Rural Development Programme (National)

Gada īstenošanas ziņojums	
Periods	01/01/2023 - 31/12/2023
Versija	2023.1
Statuss — Pašreizējais mezgls	Akceptējusi EK - European Commission
Valsts atsauce	
Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums	14/06/2024

Spēkā esošā programmas versija	
CCI	2014LV06RDNP001
Programmas veids	Lauku attīstības programma
Valsts	Latvija
Rēģions	LV - National
Plānošanas periods	2014 - 2022
Versija	12.1
Lēmuma numurs	C(2023)1854
Lēmuma datums	15/03/2023
Vadošā iestāde	Zemkopības ministrija

Saturs

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU	4
1.a) Finanšu dati	4
1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības	4
1.b1) Pārskata tabula	4
1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām	19
1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem, balstoties uz F tabulu	51
1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]	52
1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās	54
1.f1) EUSBSR	56
1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)	61
2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS	62
2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.	62
2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu)	62
2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu)	62
2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē	63
2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.	65
2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	66
2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	68
3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI	70
3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti	70
3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi	77
4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS	79
4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu	79
4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)	79
4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu	79
4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)	82
5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS	90
6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS	91

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM	92
8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS	93
9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ	95
10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)	96
11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM.....	113
II pielikums	114
Dokumenti.....	129

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU

1.a) Finanšu dati

Skatīt pievienotos dokumentus

1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības

1.b1) Pārskata tabula

Prioritārā joma 1A						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2023			1,86	61,35	3,03
	2014-2022			1,61	53,10	
	2014-2021			1,23	40,57	
	2014-2020			1,11	36,61	
	2014-2019			0,61	20,12	
	2014-2018			0,24	7,92	
	2014-2017			0,12	3,96	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1B						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2023			133,00	140,00	95,00
	2014-2022			115,00	121,05	
	2014-2021			107,00	112,63	
	2014-2020			87,00	91,58	
	2014-2019			55,00	57,89	
	2014-2018			16,00	16,84	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1C						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2023			25 644,00	102,58	25 000,00
	2014-2022			24 889,00	99,56	
	2014-2021			20 086,00	80,34	
	2014-2020			16 424,00	65,70	
	2014-2019			12 334,00	49,34	
	2014-2018			8 103,00	32,41	
	2014-2017			4 482,00	17,93	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 2A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)		2014-2023	7,89	112,09	7,64	108,53	7,04
		2014-2022	7,62	108,25	7,35	104,42	
		2014-2021	7,13	101,29	9,19	130,55	
		2014-2020	6,89	97,88	6,44	91,49	
		2014-2019	6,37	90,49	5,98	84,95	
		2014-2018	5,44	77,28	5,00	71,03	
		2014-2017	4,51	64,07	3,80	53,98	
		2014-2016	2,19	31,11	1,37	19,46	
		2014-2015	1,46	20,74	1,17	16,62	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	10 151 152,98	72,29	9 643 687,52	68,68	14 041 904,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 068 356,54	129,83	1 861 737,77	59,41	3 133 557,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	599 619 960,48	110,47	489 739 279,68	90,23	542 786 735,30
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	53 687 810,85	92,96	49 531 007,74	85,76	57 752 336,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	29 854 259,60	101,79	18 621 840,53	63,49	29 330 214,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	697 381 540,45	107,78	569 397 553,24	88,00	647 044 746,30

Prioritārā joma 2B

Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbībai atbilstības plānu/ieguldījumiem gados jauniešu lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)		2014-2023	0,59	95,53	0,57	92,30	0,62
		2014-2022	0,58	93,91	0,55	89,06	
		2014-2021	0,52	84,20	0,45	72,87	
		2014-2020	0,44	71,25	0,42	68,01	
		2014-2019	0,44	71,25	0,40	64,77	
		2014-2018	0,37	59,91	0,36	58,29	
		2014-2017	0,37	59,91	0,35	56,67	
		2014-2016	0,32	51,82			
		2014-2015	0,08	12,95			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	19 560 000,00	94,45	17 723 050,37	85,58	20 710 312,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	19 560 000,00	94,45	17 723 050,37	85,58	20 710 312,00

Prioritārā joma 3A

Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)		2014-2023	1,82	122,89	1,00	67,52	1,48
		2014-2022	0,85	57,39	0,71	47,94	
		2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	139 253 362,04	126,80	70 230 410,72	63,95	109 818 764,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	1 909 994,77	120,26	608 808,81	38,33	1 588 223,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	141 163 356,81	126,71	70 839 219,53	63,59	111 406 987,00

Prioritārā joma 3B

Prioritārā joma 3B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)		2014-2023			5,63	92,06	6,12
		2014-2022			5,63	92,06	
		2014-2021			5,38	87,97	
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	5 147 758,74	102,96	4 868 688,05	97,37	5 000 000,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	54 892 809,55	100,62	54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	60 040 568,29	100,82	59 661 752,71	100,18	59 554 834,00

Prioritāte P4						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2023			1,51	87,25	1,73
	2014-2022			1,42	82,05	
	2014-2021			1,42	82,05	
	2014-2020			1,32	76,27	
	2014-2019			1,28	73,96	
	2014-2018			1,20	69,34	
	2014-2017			1,11	64,14	
	2014-2016			1,02	58,94	
	2014-2015			0,99	57,21	
T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2023			26,64	93,83	28,39
	2014-2022			21,81	76,82	
	2014-2021			21,45	75,55	
	2014-2020			21,64	76,22	
	2014-2019			20,23	71,25	
	2014-2018			19,73	69,49	
	2014-2017			19,10	67,27	
	2014-2016			16,01	56,39	
	2014-2015			12,32	43,39	
T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2023			26,64	93,83	28,39
	2014-2022			21,81	76,82	
	2014-2021			21,45	75,55	
	2014-2020			21,64	76,22	
	2014-2019			20,23	71,25	
	2014-2018			19,73	69,49	

		2014-2017			19,10	67,27	
		2014-2016			16,01	56,39	
		2014-2015			12,45	43,85	
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)		2014-2023			22,56	96,49	23,38
		2014-2022			18,72	80,06	
		2014-2021			17,43	74,55	
		2014-2020			17,22	73,65	
		2014-2019			15,97	68,30	
		2014-2018			15,83	67,70	
		2014-2017			15,81	67,62	
		2014-2016			13,60	58,17	
		2014-2015			11,40	48,76	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 578 102,83	54,93	4 178 644,39	50,14	8 334 175,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	5 973 397,75	81,70	3 789 770,40	51,83	7 311 632,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	7 434 303,59	121,06	4 666 768,49	75,99	6 141 133,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	112 170 100,22	100,61	108 383 227,12	97,21	111 489 619,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	276 112 255,53	111,66	245 656 289,67	99,34	247 279 325,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 106 172,23	71,37	34 789 005,57	61,90	56 198 264,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	778 302 692,72	111,82	661 240 544,49	95,00	696 021 263,00

Prioritārā joma 5B

Prioritārā joma 5B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)		2014-2023	61 089 100,06	44,23	30 754 114,31	22,27	138 127 150,00
		2014-2022	50 375 795,90	36,47	27 081 093,61	19,61	
		2014-2021	33 240 913,55	24,07	24 284 342,65	17,58	
		2014-2020	32 688 116,85	23,67	20 146 238,20	14,59	
		2014-2019	25 933 599,44	18,78	16 757 495,06	12,13	
		2014-2018	20 370 311,12	14,75	11 391 301,60	8,25	
		2014-2017	14 312 787,80	10,36	9 176 892,16	6,64	
		2014-2016	10 259 014,31	7,43	3 188 608,53	2,31	
		2014-2015	5 574 287,82	4,04	384 042,11	0,28	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	28 781 070,96	52,09	14 498 090,44	26,24	55 250 859,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	28 781 070,96	52,09	14 498 090,44	26,24	55 250 859,00

Prioritārā joma 5C

Prioritārā joma 5C							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)		2014-2023	9 111 959,11	22,78	2 306 716,06	5,77	40 000 000,00
		2014-2022	2 683 827,05	6,71	914 017,10	2,29	
		2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 363 803,83	27,27	1 073 334,09	6,71	16 000 000,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 363 803,83	27,27	1 073 334,09	6,71	16 000 000,00

Prioritārā joma 5D							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)		2014-2023			8,66	77,55	11,17
		2014-2022			7,18	64,30	
		2014-2021			4,66	41,73	
		2014-2020			4,09	36,63	
		2014-2019			2,76	24,72	
		2014-2018			0,67	6,00	
		2014-2017			0,24	2,15	
		2014-2016			0,06	0,54	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	96 954 705,54	106,68	73 821 348,25	81,23	90 880 807,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	96 954 705,54	106,68	73 821 348,25	81,23	90 880 807,00

Prioritārā joma 5E							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		2014-2023			1,79	95,36	1,88
		2014-2022			1,56	83,10	
		2014-2021			1,37	72,98	
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 996 799,75	108,68	35 393 021,38	93,82	37 722 420,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 996 799,75	108,68	35 393 021,38	93,82	37 722 420,00

Prioritārā joma 6A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		2014-2023			1 482,01	148,20	1 000,00
		2014-2022			920,78	92,08	
		2014-2021			920,78	92,08	
		2014-2020			590,49	59,05	
		2014-2019			75,00	7,50	
		2014-2018			34,00	3,40	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	39 714 926,30	105,36	29 305 593,86	77,75	37 693 565,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	39 714 926,30	105,36	29 305 593,86	77,75	37 693 565,00

Prioritārā joma 6B						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T23: Atbalsīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2023			986,60	123,33	800,00
	2014-2022			511,90	63,99	
	2014-2021			234,40	29,30	
	2014-2020			119,42	14,93	
	2014-2019			109,80	13,73	
	2014-2018			105,00	13,13	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2023			3,59	181,46	1,98
	2014-2022			3,59	181,46	
	2014-2021			3,57	180,45	
	2014-2020			3,43	173,37	
	2014-2019			2,51	126,87	
	2014-2018			1,35	68,24	
	2014-2017			0,69	34,88	
	2014-2016			0,53	26,79	
	2014-2015					
T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2023			94,31	100,00	94,31
	2014-2022			94,31	100,00	
	2014-2021			94,31	100,00	
	2014-2020			94,31	100,00	
	2014-2019			94,31	100,00	
	2014-2018			94,31	100,00	

		2014-2017			94,31	100,00	
		2014-2016			94,31	100,00	
		2014-2015			94,31	100,00	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	125 224 234,98	101,32	123 594 677,36	100,00	123 594 696,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	112 069 429,14	110,36	90 654 509,38	89,27	101 546 609,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	237 293 664,12	105,40	214 249 186,74	95,16	225 141 305,00

1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk – LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta tikai atbalsta pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izņemot atbalsta pasākumu M16 ”Sadarbība”, kura pirmā kārtā tika izsludināta 2017. gadā. 2020. gadā pēc grozījumiem LAP iekļauts vēl viens jauns apakšpasākums M2.3 “Atbalsts konsultantu apmācībai”. 2021. gadā LAP tika ieviests jauns atbalsta veids - finanšu instrumenti lauksaimniecības un lauku attīstības jomā (kopumā 30,0 milj. EUR) pasākuma M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumos M4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībām” un M4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādei”, kā arī apakšpasākumā M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā”. Ziņojumā sniegtā informācija par LAP īstenošanas progresu vērtēta pret 2023. gadā spēkā esošo LAP 12.1 redakciju, kuru Eiropas Komisija (turpmāk - EK) apstiprināja 2023. gada 16. martā un kurā ar LAP 10.2 redakciju iekļauts arī LAP pārejas perioda finansējums 2021.-2022. gadam (468,14 milj. EUR), tai skaitā arī daļa no Eiropas Savienības Atvēršanās instrumenta (turpmāk - ESAI) finansējuma 84,09 milj. EUR apmērā. ESAI finansējuma, apguve ziņojumā ir atspoguļota atsevišķi. Līdz 2023. gada beigām atbalsta saņēmējiem ir izmaksāts un EK nodeklarēts finansējums 1 800,0 milj. EUR apmērā jeb 89,0% no periodā pieejamā finansējuma, t.sk. ESAI finansējums 56,0 milj. EUR.

Projektveidīgie pasākumi

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2023. gada beigām izsludinātas 131 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. 2023. gadā tika izsludinātas 12 kārtas.

Tāpat 2023. gadā pasākumā M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” tika noslēgti līgumi ar 2022. g. izsludinātā iepirkuma profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumu nodrošināšanai uzvarētājiem - nozares nevalstiskajām organizācijām 1.1. “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi.

Savukārt 1.2. “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem” 2023. g. sākumā tika noslēgti 11 līgumi ar 2022. g. nogalē izsludinātā publiskā iepirkuma uzvarētāju (SIA LLKC) par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē.

2023. g. tika izsludināts jauns publiskais iepirkums 1.3. “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem” un tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs - SIA LLKC un noslēgts līgums, bet tā darbība vēl netika uzsākta.

Tika noslēgts arī līgums ar 2022. g. nogalē izsludinātā publiskā iepirkuma uzvarētāju pasākumā M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” par individuālu konsultāciju sniegšanas nodrošināšanu par mežsaimniecības jautājumiem, kā arī līgums ar SIA LLKC kā 2023.g. izsludinātā publiskā iepirkuma uzvarētāju par individuālu konsultāciju sniegšanas nodrošināšanu.

Kopumā izsludinātajās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās no plānošanas perioda sākuma iesniegti 84 226 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 2 065,9 milj. EUR, no tiem līdz 2023. gada beigām apstiprināti 66 632 projekti ar publisko finansējumu 1 487,6 milj. EUR apmērā.

No apstiprinātajiem projektiem līdz 2023. gada beigām atsaukti vai saistības pārtrauktas 5 002 projektiem ar

kopējo publisko finansējumu 239,2 milj. EUR (ieskaitot arī korekcijas apstiprināto projektu pieteikumus), tātad uz atskaites perioda beigām jau ir īstenoti un vēl tiek īstenoti kopumā 61 630 projekti ar kopējo publisko finansējumu 1 248,4 milj. EUR jeb 92,6% no kopējā projektveidīgo pasākumu finansējuma (skat.1.attēlu).

M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu M01 “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi”, nosaka Ministru kabineta (MK) 08.12.2015. noteikumi Nr. 705 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi””.

1.1.apakšpasākumā “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi”

2023. g. tika izsludināts publisks iepirkums par mācību organizēšanu un īstenošanu profesionālās izglītības un prasmju apguves apakšpasākuma ietvaros, divas reizes iespējamā interešu konflikta dēļ iepirkums tika izbeigts, trešajā iepirkuma izsludināšanas reizē tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs. Līgums ar uzvarētāju - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte – apakšuzņēmējs) – tika noslēgts gada beigās (līgumcena 5,1 milj. EUR).

2023. g. sākumā tika noslēgti līgumi ar 2022. g. izsludinātā iepirkuma profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumu nodrošināšanai uzvarētājiem - nozares nevalstiskajām organizācijām. Līguma kopējā publiskā finansējuma summa ir 460,50 tūkst. EUR.

Turpinājās 2022. g. ar nozares nevalstisko organizāciju noslēgtā līguma izpilde, līguma kopējā publiskā finansējuma summa ir 150 tūkst. EUR.

Kopumā 2023. g. apakšpasākuma ietvaros apmācītas 154 personas, mācību dalībnieku skaitu sadalījumā pa mācību blokiem 2023. g. skatīt 1. tabulā.

Mācību bloks	Mācību dalībnieku skaits
Lauksaimniecība	154
Pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) ražošana	0
Mežsaimniecība	0
KOPĀ	154

1.tabula. Mācību dalībnieku skaits pa mācību blokiem, 2023. gads

Avots: LAD

No perioda sākuma kopumā apmācīti 25 644 mācību dalībnieki, kas jau pārsniedz LAP prognozēto vērtību “mācību dalībnieku skaits: 25 000” par 2,6 %. Lielākoties - 66,3 % gadījumu – lauksaimniecības, pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktu) ražošanas, mežsaimniecības nozarē iesaistītās personas piedalījušās mācībās par tēmām, kas attiecas uz mērķa virzienu 2A (konkurētspēja). Taču ir bijusi arī interese (33,7 %) par profesionālās izglītības un prasmju apguvi jomā, kas attiecas uz mērķa virzienu 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem 90,7% dalībnieku ir apmācīti par tēmām lauksaimniecības jomā un 9,3% - par tēmām mežsaimniecības jomā.

1.2.apakšpasākumā “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”

2023. g. sākumā tika pabeigta 2018. g. noslēgto līgumu izpilde ar 4 juridiskajām personām, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā vai Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības iestāžu reģistrā - atvasināta publiska persona (turpmāk – APP) “Agroresursu un ekonomikas institūts”, APP “Dārzkopības institūts”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Latvijas Lauksaimniecības universitāte (no 01.09.2022. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte), kas par iepirkuma uzvarētājam tika atzītas 2017. g. organizētajā publiskajā iepirkumā (sarunu procedūrā, kas tika organizēta divās kārtās). Līgumu, kas noslēgti par demonstrējumu īstenošanu augkopības nozarē un kuru izpilde tika pabeigta 2023. g., kopējais publiskais finansējums ir 1,12 milj. EUR.

Tāpat 2023. g. pirmajā pusē vēl turpinājās 2019.g. publiskā iepirkuma rezultātā (atklāts konkurss) noslēgtais līgums par demonstrējuma nodrošināšanu augkopības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Bulduru Dārzkopības vidusskola”. Līgumcena 59,99 tūkst. EUR.

2023. g. tika pabeigta 2019. un 2020. g. noslēgto līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. Līgumu izpildītājs SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumu, kas noslēgti par demonstrējumu ierīkošanu un īstenošanu un kuru izpilde tika pabeigta 2023. g., kopējais publiskais finansējums ir 211,51 tūkst. EUR.

Tāpat 2023. g. pirmajā pusē tika pabeigts 2021.g. publiskā iepirkuma rezultātā (atklāts konkurss) noslēgtais līgums par demonstrējuma nodrošināšanu augkopības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līguma kopējais publiskais finansējums ir 26,18 tūkst. EUR.

2023. g. turpinājās 2022. g. noslēgtie 19 līgumi ar atklātā konkursa uzvarētājiem par demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē. Pakalpojuma sniedzēji - APP “Agroresursu un ekonomikas institūts”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte. Līgumu kopējais publiskais finansējums ir 832,47 tūkst. EUR. Nodrošināta demonstrējuma ierīkošana un īstenošana.

2023. g. sākumā tika noslēgti 11 līgumi ar 2022. g. nogalē izsludinātā publiskā iepirkuma (atklāts konkurss) uzvarētāju par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līguma kopējais publiskais finansējums ir 439,31 tūkst. EUR.

1.3.apakšpasākumā “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem”

2023. g. tika izsludināts jauns publiskais iepirkums saimniecību un mežu apmeklējumu nodrošināšanai. Izsludinātais iepirkums tika izbeigts iespējamā interešu konflikta dēļ. Gada otrajā pusē publiskais iepirkums tika sludināts vēlreiz un tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. 2023. g. nogalē noslēgts līgums, kura kopējais publiskais finansējums ir 1,25 milj. EUR.

2023. g. saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšana vēl netika uzsākta.

M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”, nosaka MK 08.12.2015. noteikumi Nr. 695 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai””.

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultantu apmācībai” nosaka MK 10.11.2020. noteikumi Nr. 672 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultantu apmācībai””.

2.1.apakšpasākums “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”

Tika noslēgts līgums ar 2022. g. nogalē izsludinātā publiskā iepirkuma uzvarētāju par individuālu konsultāciju sniegšanas nodrošināšanu par mežsaimniecības jautājumiem. Pakalpojuma sniedzējs – mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība (turpmāk – MPKS) “Mežsaimnieks” (apakšuzņēmējs – MPKS “Mūsu mežs”, Jānis Saulītis). Līguma kopējā publiskā finansējuma summa ir 500,0 tūkst. EUR. Otrs 2022. g. izsludinātais publiskais iepirkums tika izbeigts, jo piedāvājums tika atzīts par neatbilstošu, publiskais iepirkums par individuālu konsultāciju sniegšanas nodrošināšanu tika atkārtoti sludināts 2023. g. Izvēlēts līguma izpildītājs- SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumcena ir 4,25 milj. EUR.

Kopumā 2023. g. apakšpasākuma ietvaros tika sniegtas 4 632 konsultācijas, kuras saņēmušas 2 104 personas, kas iesaistītas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē (skatīt 2. tabulu).

Konsultāciju bloks	Konsultāciju saņēmēju skaits	Konsultāciju skaits
Lauksaimniecība	1 672	3 325
Mežsaimniecība	432	1 307
KOPĀ	2 104	4 632

2. tabula Konsultāciju saņēmēju un sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju blokiem, 2023. gads

Avots: LAD

Kā redzams 2. tabulā, ir vērojama tendence, ka viens konsultāciju saņēmējs saņem vairākas konsultācijas.

No perioda sākuma kopumā konsultācijas saņēmušas 43 290 personas, kas jau četras reizes pārsniedz LAP prognozēto vērtību “konsultēto atbalsta saņēmēju skaits: 10 500”.

Turpinājās 2021. g. sākumā noslēgtā līguma par konsultāciju nodrošināšanu uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai (“inkubācija”) ar SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” izpildes. Līgumcena 1,0 milj. EUR. 2023. g. vairāku gadu sadarbības līgumi par konsultāciju pakalpojumu saņemšanu bija 99 gala labuma guvējiem.

Daudzgaļu līguma ietvaros tika sniegtas 1 603 konsultācijas (skatīt 3. tabulu).

Konsultāciju joma	Konsultāciju skaits
Augkopība	298
Lopkopība	158
Mežsaimniecība	0
Grāmatvedība, finanšu analīze	158
Ekonomika, vadībzinības	989

KOPĀ**1 603**

3. tabula Sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju jomām vairāku gadu sadarbības līguma ietvaros, 2023. gads

Avots: LAD

Dalījumā pa mērķa virzieniem lielākā daļa (61,1%) konsultāciju saņēmēju ir pieprasījuši konsultācijas par jautājumiem, kas atbilst mērķa virzienam 4 (vides saglabāšanas pasākumi)", no kuriem 64,4% personas ir saņēmušas konsultācijas par lauksaimniecības jautājumiem un 35,6% - par mežsaimniecības jautājumiem. Attiecīgi 38,9% konsultāciju saņēmēju ir izmantojuši iespēju konsultēties par mērķa virziena 2A (konkurētspēja) jautājumiem.

2.3.apakšpasākums "Atbalsts konsultantu apmācībai"

Turpinājās 2021. g. sākumā noslēgtā līguma izpilde par konsultantu apmācības nodrošināšanu. Līguma izpildītājs – SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs". Līgumcena ir 250,0 tūkst. EUR. Nodrošināta pakalpojuma sniegšana.

Kopumā 2023. g. apakšpasākuma ietvaros mācībās piedalījušies 44 konsultanti, personu skaitu sadalījumā pa mācību jomām 2023. g. skatīt 4. tabulā.

Mācību joma	Apmācīto konsultantu skaits
Augkopība	15
Lopkopība	16
Ekonomika	0
Mežsaimniecība	13
KOPĀ	44

4.tabula Apmācīto konsultantu skaits pa mācību jomām, 2023. gads

Avots: LAD

Kā redzams 4.tabulā, 2023. g. 36,4% no apmācītajiem konsultantiem cēla savu kapacitāti, lai uzlabotu konsultāciju pakalpojuma kvalitāti lopkopības jomā, 34,1% papildināja zināšanas par augkopības jomas jautājumiem un 29,6% savas zināšanas pilnveidoja par mežsaimniecības nozares jautājumiem.

M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos", nosaka MK 30.09.2014. noteikumi Nr. 600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un ES atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"',

MK 03.02.2015. noteikumi Nr. 59 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā'" un MK 30.11.2021. noteikumi Nr. 776 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursa veidā pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" 2014.– 2020. g. plānošanas perioda pārejas laikā 2021. un 2022. gadā".

2023. g. tika izsludinātas 4 projektu pieteikumu iesniegšanas kārtas pasākuma M04 "Ieguldījumi

materiālajos aktīvos” ietvaros 4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”.

Finansējums projektu pieteikumu iesniegšanas kārtās (2023.g.) **4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** tika piešķirts ievērojot reģionalizācijas principu – starp Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) reģionālajām pārvaldēm, ka arī ņemot vērā vienotam platību maksājumam deklarētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības atbilstoši saimniecību grupu sadalījumam pēc to kopēja apgrozījuma: 4 000 – 70 000 EUR – mazo saimniecību grupa; 70 001 – 350 000 EUR – vidējo saimniecību grupa; vairāk nekā 350 000 EUR – lielo saimniecību grupa, vidējai un lielai saimniecību grupai atbalstot ieguldījumus, kas saistīti ar vides un klimata mērķiem. Vienlaikus ņemot vērā izaicinājumus atsevišķās nozarēs specifisku jautājumu risināšanai, tika izsludinātas specifiskas projektu iesniegumupieņemšanas kārtas **4.1. apakšp.** ietvaros putnkopības un cūkkopības nozarēm, kā arī dārzkopības nozarei, kā arī lauksaimnieku pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām.

Turklāt no valsts finansējuma virsstaistību līdzekļiem sākot no 2023. g. 1. septembra līdz 2024. g. 1. martam bija izsludināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā pasākumā "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumos 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" un 4.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē", lai novērstu 2023. g. 7. augustā radušos laikapstākļu postījumus lauksaimniecības ražošanas vai lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu ēkām vai būvēm, kur kopējais kārtā izsludinātais finansējums 4 milj. EUR.

Izvērtējot pieteikto projektu iesniegumus:

- **4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** kopā 2023. g. izsludinātas četras kārtas (8., 9., 10. un 11. kārtā) kurās tika iesniegti 1 280 projekti no kuriem apstiprināti 918 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 69,2 milj. EUR;
- **4.2. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”** kopā 2023. g. izsludinātas divas kārtas (10. un 11. kārtā) kurās iesniegti 64 projekti, no kuriem apstiprināti 24 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 16,4 milj. EUR;

4.1. apakšp. izsludinātajās četrās kārtās (8., 9., 10. un 11. kārtā) visvairāk apstiprināto projektu bija:

- laukkopības sektorā – 524 projekti ar publisko finansējumu 29,3 milj. EUR;
- nobarojamo liellopu sektorā – 99 projekti ar publisko finansējumu 3,3 milj. EUR;
- piena lopkopības sektorā – 97 projekti ar publisko finansējumu 15,1 milj. EUR;
- jaukti (laukkopības / lopkopības) sektorā – 74 projekti ar publisko finansējumu 5,5 milj. EUR;
- citos sektoros – 124 projekti ar publisko finansējumu 15,9 milj. EUR.

Latvijā tieši laukkopības un piena lopkopība ir galvenie lauksaimniecības sektori, kuros katrā no izsludinātajām kārtām ir arī vislielākais projektu iesniegumu skaits.

Visvairāk investīcijas pamatlīdzekļu iegādē 2023. g. tika paredzētas:

- augsnes apstrādes tehnikas un iekārtu iegādei – 325 projekti (5,3 milj. EUR);
- mēslošanas un augu aizsardzības tehnikas iegādei – 294 projekti (10,4 milj. EUR);
- sējas un stādāmās tehnikas iegādei – 211 projekti (9,2 milj. EUR);
- būvniecībai - 125 projekti (20,3 milj. EUR);
- traktortehnikas iegādei – 112 projekti (3,6 milj. EUR);
- fermu aprīkojuma un iekārtu iegādei – 83 projekti (8,8 milj. EUR);

- ražas novākšanas tehnikas iegādei – 30 projekti (1,4 milj. EUR);
- citos iepriekš neminētos ieguldījumos - 733 projekti, kuri kopā veidoja 10,2 milj. EUR lielas izmaksas

4.2. *apakšpasākumā* 2023. g. izsludinātajās kārtās visvairāk apstiprināto projektu bija:

- graudu pārstrādes nozarē – 5 projekti (publiskais finansējums 7,4 milj. EUR);
- gaļas pārstrādes nozarē – 4 projekti (publiskais finansējums 1,6 milj. EUR);
- piena pārstrādes nozarē – 8 projekti (publiskais finansējums 5,3 milj. EUR);
- dārzeņu pārstrādes nozarē – 2 projekti (publiskais finansējums 0,68 milj. EUR);
- augļu pārstrādes nozarē – viens projekts (publiskais finansējums 0,26 milj. EUR);
- citas iepriekš neminētās pārstrādes nozarēs – 4 projekti (publiskais finansējums 1,2 milj. EUR).

4.3. *apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”*

No 2022. g. jūnija līdz 2023. g. 1. decembrim tika izsludināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājiem, ar kopēji pieejamo publisko finansējumu 4,2 milj. EUR apmērā. 2023. g. laikā valsts SIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (turpmāk SIA ZMNĪ) īstenojusi 33 projektus, kur kopējais meliorācijas garums sasniedz 214 km, piesaistot publisko finansējumu 4,9 milj. EUR. Kopumā 2014. – 2020. g. plānošanas periodā SIA ZMNĪ uz 2023. g. beigām īstenojusi 245 projektus, atjaunojot un pārbūvējot valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas 2 124 km garumā par publisko finansējumu 40,8 milj. EUR apmērā.

No perioda sākuma pasākumā M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” līdz 2023. g. 31. decembrim kopumā ir iesniegti 28 254 projektu iesniegumi (t.sk. projekti, kas finansēti no valsts papildus finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 1 303,2 milj. EUR, no kuriem apstiprināti 21 511 projekti (t.sk. multiprojekti, kuros pieteikumi ir iesniegti 2 vai 3 apakšpasākumos vienlaicīgi, un attiecīgi apakšpasākumos šādi iesniegumi tiek uzskaitīti atsevišķi, un 11 925 projektiem tika piešķirts atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai) šādos apakšpasākumos:

- **4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** apstiprināti 8 306 projekti ar publisko finansējumu 576,2 milj. EUR apmērā;
- **4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”** apstiprināti 434 projekti ar publisko finansējumu 147,7 milj. EUR apmērā;
- **4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”** apstiprināti 891 projekti, kuros bija paredzēta gan meliorācijas sistēmu pārbūve, gan meliorācijas sistēmas atjaunošana, ar publisko finansējumu 95,3 milj. EUR apmērā.

Atbalsta pretendentiem šī LAP M04 pasākuma ietvaros ir iespēja pretendēt arī uz valsts finansējumu atbalstam kredītprocentu daļējai dzēšanai, ja tie kvalificējas kā atbalsta saņēmēji, pretendējot uz atbalstu pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” 4.1. apakšpasākumā un 4.2. apakšpasākumā. Uz atbalstu kredītprocentu daļējai dzēšanai no plānošanas perioda sākuma ir iesniegti **13 828** iesniegumi un apstiprināti **11 925** iesniegumi šādos apakšpasākumos:

- **4.1. apakšp.** 13 573 iesniegumi 46,4 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 11 744 iesniegumi 38,7 milj. EUR apmērā;
- **4.2. apakšp.** 255 iesniegumi 3,2 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 151 iesniegumi 1,8 milj.

EUR apmērā.

Izvērtējot no perioda sākuma līdz 2023. g. beigām īstenotos projektus, secināms, ka **4.1.**, **4.2.** un **4.3. apakšpasākumos** ar ieguldījumu mērķu sasniegšanai ir:

- **2A** (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir īstenoti vai daļēji īstenoti projekti, kuru kopējais publiskais finansējums ir **483,4 milj. EUR** jeb **89,1%** no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums un FI), kā arī **1,498 milj. EUR** jeb **99,9%** no plānotā Eiropas Savienības Atvēršanas instrumenta (turpmāk - **ESAI**) finansējuma.
- **3A** (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem) ieguldījumu dod **4.2. apakšpasākumā** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti ar publisko finansējumu **70,4 milj. EUR** jeb **64,1%** no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums un FI).
- **5B** (energoefektivitātes palielināšana) **4.1. un 4.2. apakšpasākumos** īstenoti vai daļēji īstenoti projekti ar publisko finansējumu **14,5 milj. EUR** jeb **26,2%** no paredzētā, t.sk. **1,2 milj. EUR** jeb **11,2%** no plānotā ESAI finansējuma.
- **5D** (ieviestas tehnoloģijas SEG un/vai amonjaka emisiju samazinājumam) ieguldījumu dod **4.1. un 4.2. apakšpasākumos** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir **73,8 milj. EUR** jeb **81,2%** no mērķa virzienā plānotā, t.sk. **13,4 milj. EUR** jeb **77,6%** no plānotā ESAI finansējuma.
- **5C** (sekmēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu) ieguldījumu dod **4.1. apakšpasākumā** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir **1,1 milj. EUR** jeb **6,7%** no plānotā, **ESAI** finansējums apskatāmajā periodā netika plānots.

M05 “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”

Atbalsta saņemšanas nosacījumus pasākumam M05 nosaka MK 14.07.2015. noteikumi Nr. 401 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””.

2023. g. pasākumā vairs netika izsludinātas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, viss finansējums ir apgūts un pasākums ir noslēdzies

No perioda sākuma līdz 2023. g. beigām tika iesniegti 152 projektu iesniegumi, apstiprināti 131, bet īstenoti 117 projekti par kopējo summu 4,9 milj. EUR, tajā skaitā 70 projekti cūkkopības nozarē par 3,07 milj. EUR un 47 – putnkopības nozarē par 1,77 milj. EUR, tai skaitā arī 2024.g. turpinās viena projekta īstenošana putnkopības nozarē par 92 260 EUR, par kuru līdz 2024.g. 27.maijam izmaksāti 38 260 EUR. Unikālo klientu skaits ir 80, kas ir 80,0% no LAP plānotajiem 100 atbalsta saņēmējiem.

M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”

6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.1 “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” nosaka MK 16.06.2015. noteikumi Nr. 323 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai””.

2023. g. netika izsludināta jauna iesniegumu pieteikšanās kārtā un tādas netiek paredzētas arī turpmāk

programmā. Apakšpasākums ir noslēdzies ar sešām kārtām. Projekti tiek veiksmīgi īstenoti no iepriekšējām kārtām, un kopumā visās sešās projektu iesniegšanas kārtās tika apstiprināti 489 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 19,6 milj. EUR (94,4% no pasākumā pieejamā finansējuma - 20,7 milj. EUR), bet daļēji vai pilnīgi īstenoti ir 479 projekti (93,0% no plānotā) ar kopējo publisko finansējumu 17,7 milj. EUR jeb 85,6% no apakšpasākumā pieejamā. No iepriekš minētā varam secināt, ka šī apakšpasākuma ieviešana līdz pārskata perioda beigām ir bijusi veiksmīga, jo lielākā daļa to jauno lauksaimnieku, kuri varēja pretendēt uz atbalstu šajā pasākumā, šo iespēju ir izmantojuši.

6.3. apakšpasākums “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.3 “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” nosaka MK 09.06.2015. noteikumi Nr. 292 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības””.

2023. g. tika izsludināta 8. iesniegumu pieteikšanās kārtā (26.05.2023–26.06.2023) ar kopējo publisko finansējumu 6,6 milj. EUR apmērā. Pasākuma ieviešanā tika piemērots reģionalizācijas princips, lai nodrošinātu līdzvērtīgu reģionu attīstību, kā arī paredzētu vienmērīgu finansējuma sadali Latvijas teritorijā. Tomēr atbalsta pretendentu aktivitāte bija zema un šajā kārtā tika iesniegts 101 projektu pieteikums, no kuriem tika apstiprināti 74 ar kopējo publisko finansējumu 1,1 milj. EUR apmērā. Kārtā visvairāk projektu iesniegumu tika iesniegti Ziemeļvidzemes un Lielrīgas reģionālajās pārvaldēs - attiecīgi 18 un 16, bet Ziemeļkurzemes un Dienvidkurzemes reģionālajā pārvaldē katrā tikai 7 projektu iesniegumi.

Kopumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 3 687 projekti (ar publisko finansējumu 53,7 milj. EUR) un līdz pārskata perioda beigām daļēji vai pilnīgi īstenoti 3 630 projekti (93,0% no plānotā) 49,9 milj. EUR apmērā, t.sk. no Eiropas Atveseļošanās instrumenta (ESAI) daļēji vai pilnīgi īstenoti 653 projekti 7,6 milj. EUR apmērā. Tai skaitā ir ietverti arī līdz 2020. g. beigām īstenotie 137 projekti no iepriekšējā plānošanas perioda ar kopējo izmaksāto publisko finansējumu 327,0 tūkst. EUR (pārejošo saistību ietvaros).

Ministrija veica grozījumus LAP 2014.-2020. gadam pārejas periodā 2021. un 2022.g., kura rezultātā pārdalīja finansējumu no apakšpasākuma “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” uz “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, jo mazās saimniecības ir viena no atbalsta saņēmēja grupām. Līdz ar to apakšpasākums ir noslēdzies ar astoņām kārtām.

6.4. apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.4, nosaka MK 24.05.2016. noteikumi Nr. 320 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā””

Atbalsts izsludinātajās projektu pieteikumu kārtās tika paredzēts visām trijām apakšpasākuma aktivitātēm - ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai, kā arī tūrisma aktivitāšu veicināšanai. Pasākuma īstenošanai visā LAP plānošanas periodā kopumā tika paredzēts publiskais finansējums 37,7 milj. EUR apmērā, tai skaitā finanšu instrumentu veidā 9,0 milj. EUR, bet no ESAI finansējuma 5,0 milj. EUR.

6.4. apakšpasākuma ietvaros tika izsludinātas piecas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (no 2016. g. līdz 2023. g. beigām), kurās kopumā tika saņemti 943 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 53,5 milj. EUR un apstiprināts 558 projektu iesniegumi (ieskaitot Finanšu instrumentu – FI,

76 projekti no ESAI finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 39,7 milj. EUR (t.sk. ESAI 4,9 milj. EUR jeb 97,2% no plānotā), bet īstenoti vai daļēji īstenoti ir 464 (ieskaitot FI, 35 no ESAI finansējuma) projekti ar kopējo finansējumu 25,7 milj. EUR apmērā jeb 68,1% (t.sk. ESAI 1,8 milj. EUR jeb 36,3%) no plānotā.

2023.g. minētajā apakšpasākuma ietvaros netika izsludināta projektu iesniegumu iesniegšanas kārtā.

Veicot ieguldījumus ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanā un attīstībā, galvenās projektos atbalstītās darbības nozares ir mežizstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, koksnes, koka izstrādājumu ražošana, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, mēbeļu un gatavo metālizstrādājumu ražošana. Tūrisma pakalpojumu sniedzēji tūrisma aktivitāšu veicināšanas projektu ietvaros paredzējuši attīstīt viesu izmitināšanu, sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbības.

Apakšpasākumā viena no paredzētā rādītāja - atbalsta saņēmēju skaits, kas saņem atbalstu uzņēmējdarbības attīstīšanai - ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām lauku apvidos uz 2023. g. beigām vērtība bija sasniegta 109,4% apmērā (apstiprināti projektu iesniegumi 558 (ieskaitot FI) atbalsta saņēmējiem, bet īstenotajiem vai daļēji īstenotajiem projektiem 91,0% - 464 atbalsta saņēmējs no plānotajiem 510). Savukārt otrs rādītājs – radīto darba vietu skaits īstenotajos jeb daļēji īstenotajos projektos uz 2023. g. beigām ir pārsniegts 1,5 reizes, jo no jauna tika radītas 1 482 darba vietas (LAP paredzētas 1000 jaunradītas darba vietas).

M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M07, nosaka MK 18.08.2015. noteikumi Nr. 475 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

2022.g. noslēdzās projektu īstenošana un pasākums ir pilnībā īstenots. 2023.g. izdevumi nav veikti. No perioda sākuma līdz 2023. g. 31. decembrim pilnībā īstenoti ir 363 projekti par 123,6 milj. EUR jeb 99,9% no plānotā. Pilnībā vai daļēji īstenotajos projektos sakārtoti pašvaldību grants ceļi 1 559 km garumā, kas pārsniedz LAP paredzētos 840 km (185,7%), jo sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas. Tomēr, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas bija zemākas, līdz ar to pašvaldības varēja atļauties sakārtot vairāk ceļu km.

Arī pasākuma rādītājs “Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem” uz pārskata perioda beigām ir izpildīts par 181,5% (36 744 iedzīvotāji) no paredzētā iznākuma rādītāja.

M08 „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”

Kārtību, kādā tiek piešķirts ES un valsts atbalsts pasākumam M08 nosaka MK 04.08.2015. noteikumi Nr.455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un ES atbalstu pasākuma “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā” īstenošanai”.

8.1 apakšpasākums „Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un kopšana” 2023. g. tika izsludināta projektu pieņemšanas kārtā (vienpadsmitā kārtā no 26.05.2023.- 26.06.2023.) ar kopējo publisko finansējumu 396,1 tūkst. EUR, kurā tika iesniegti 108 pieteikumi 417,6 tūkst. EUR apmērā, (iztrūkums 21,4 tūkst. EUR). Šajā kārtā tika apstiprināti 86 85 pieteikumi meža ieaudzēšanai un papildināšanai ar publisko finansējumu 220,5 301,1 tūkst. EUR apmērā un 300 ha platībā. Turpinājās arī jau iesniegto projektu īstenošana. 2023. g. apstiprināti 74 projekti ieaudzēto un papildināto

mežaudžu kopšanai ar publisko finansējumu 88,8 tūkst. EUR apmērā un 637 ha platībā.

Kopumā periodā meža ieaudzēšanai un papildināšanai, apstiprināti 2 306 projekti 5,7 milj. EUR apmērā (ieaudzēšana un papildināšana) jeb 6 601 ha platībā. Kā arī ierīkoto mežaudžu kopšanai apstiprināti 2 242 projekti ar finansējumu 3,0 milj. EUR un 18 107 ha platību, bet kopā apakšpasākumā līdz pārskata perioda beigām izmaksāts finansējums 6,4 milj. EUR apmērā (88,1% no paredzētā) 6 142 ha mežaudžu ierīkošanai (122,8% no plānotā), kā arī to kopšanai.

8.3/8.4 apakšpasākums “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi” un “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana”

8.3. apakšpasākumā Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi, aktivitātē “Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana” 2023. g. netika izsludinātas jauna projektu pieņemšanas kārtas. Kopumā 8.3 apakšpasākumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 12 projekti par kopējo publisko finansējumu 6,1 milj. EUR apmērā.

8.4. aktivitātē “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana” 2023. g. netika izsludinātas jauna projektu pieņemšanas kārtas, bet turpinoties iesākto projektu īstenošanai. Kopumā no plānošanas perioda sākuma apstiprināts finansējums 296 projektos 1,3 milj. EUR apmērā jeb 2 711 ha platībā.

Kopā visā apakšpasākumā līdz 2023. g. beigām 2 atbalsta pretendentiem (66,7% no plānotā atbalsta pretendentu skaita - 3) izmaksāts finansējums 4,7 milj. EUR apmērā jeb 76,0% no plānotā.

8.5 apakšpasākumā “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai” 2023. g. tika izsludināta projektu pieņemšanas kārtā (devītā kārtā no 26.05.2023.-26.06.2023.) ar kopējo publisko finansējumu 630 tūkst. EUR, kurā tika iesniegti 978 pieteikumi 1,3 milj. EUR apmērā, (iztrūkums 708,9 tūkst. EUR), kurā kā atbalstāma aktivitāte tika attiecināta tikai jaunaudžu retināšana. Šajā kārtā tika apstiprināti 549 pieteikumi ar publisko finansējumu 627,2 tūkst. EUR apmērā un 2 410 ha platībā. Turpinājās iepriekšējos gados apstiprināto projektu īstenošana.

Kopumā periodā, apstiprināti 14 936 projekti ar publisko finansējumu 32,3 milj. EUR jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomaīnai 95 529 ha platībā, bet izmaksāts finansējums 29,0 milj. EUR (95,2% no paredzētā) par 88 005 ha meža ha uzturēšanu.

M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”

Atbalsta saņemšanas kārtību pasākumā M09 nosaka MK 03.02.2015. noteikumi Nr.60 “Kārtība, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam “Ražotāju grupu un organizāciju izveidei”” un kopš perioda sākuma 3 mežsaimniecības kooperatīvās sabiedrības ir pabeigušas LAD apstiprinātā pasākuma biznesa plāna izpildi. 2021.g. un 2022.g. noteikumos tika izdarīti grozījumi, lai varētu izsludināt jaunas pieteikšanās kārtas uz LAP pārejas perioda finansējumu 1,0 milj. EUR, kas tika paredzēts ar LAP grozījumiem (10.2 redakcija), kā arī tika precizēts, ka uz atbalstu varēs pretendēt tādas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kuras atbilstības statusu pirmo reizi ieguva pēc 2019.g. 1.janvāra, kā arī, ka kooperatīvu apvienībām izveides atbalstu var piešķirt, ja tās darbojas konvencionālā piena vai graudu nozarē.

2023.g. savus biznesa plānus turpina īstenot septiņas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kurus realizējot, katra kooperatīvā sabiedrība apņemas sasniegt konkrētus mērķus un kāpināt apgrozījumu un biedru skaitu.

Divas no atbalstam apstiprinātajām kooperatīvajām sabiedrībām pārstāv liellopu audzēšanas nozari, divas augļu un ogu nozari, viena medus nozari un viena ir kooperatīvā sabiedrība, kas apvieno mājražotājus, kā arī viena ir kooperatīvu apvienība, kas apvieno citus konvencionālā piena kooperatīvus. Kā priekšapmaksas 2023.gadā izmaksāti 210 606,24 EUR, kā arī pamatsummas maksājums izmaksāts četrām kooperatīvajām sabiedrībām 56 292,18 EUR apjomā.

Kopš plānošanas perioda sākuma pasākumā izsludinātas piecas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, kā arī LAP 2007-2013 uzņemto saistību izpildei diviem atbalsta pretendentiem tika rezervēts finansējums 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā pasākumā ar pārejas perioda finansējumu paredzēts 1,6 milj. EUR), bet izmaksāts finansējums kopumā 608,8 tūkst. EUR apmērā (pamatsumma). Trīs meža kooperatīvajām sabiedrībām biznesa plāna īstenošanai laika posmā no 2015.g. līdz 2022.g. izmaksāti 526,2 tūkst. EUR. 2023.g. maksājumi šiem kooperatīviem nav veikti, šie trīs projekti ir pabeigti un ir uzsākta to uzraudzība.

2023.g. septiņas kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas priekšapmaksas finansējumu, kuru EK nedeklarē, taču pirmo reizi kopš projektu uzsākšanas (2021. un 2022.gadā) četras kooperatīvās sabiedrības 2023.g. ir saņēmušas arī pamatsummas maksājumu. LAP pasākuma rādītājā "Atbalstīto darbību skaits (izveidoto grupu skaits)" prognozētā vērtība LAP ir 8 izveidotas kooperatīvās sabiedrības, tātad, ja vērtē jau realizētos projektus un pamatsummu 2023.g. saņēmušos projektus - izpilde ir 7 kooperatīvās sabiedrības jeb 87,5% (neietverot uzņemtās saistības no iepriekšējā perioda), bet, ja vērtē visus projektus (arī tos trīs, kuri pamatsummas maksājumu nav saņēmuši) – tās ir 10 kooperatīvās sabiedrības, kas ir 125% no prognozētās mērķa vērtības.

Savukārt LAP pasākuma rādītājā "Saimniecību skaits, kas piedalās atbalstītajās ražotāju grupās" prognozētā vērtība LAP ir 1 235 saimniecības, tātad, ja vērtē realizētos projektus un 4 projektus, kuriem ir veikta pamatsummas izmaksa, izpilde 2023.g. ir 838 saimniecības jeb biedri, kas ir 68%, bet, ja vērtē arī visus uzsāktos projektus, biedru skaits 1. līmeņa kooperatīvām sabiedrībām kopā ir 888 biedri (766 īstenojamajos projektos, 122 uzsāktajos projektos), bet pieskaitot 2. līmeņa kooperatīva (kooperatīvu apvienības) 2023.gadā sastāvā esošo kooperatīvu biedru skaitu, ar kuru apvienībai 2023.g. ir bijis apgrozījums - 626 biedrus – kopējais biedru skaits ir 1 514, kas ir 123 % no LAP mērķa vērtības.

M16 "Sadarbība"

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M16 nosaka MK 25.04.2017. noteikumi Nr. 222 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība 16. pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākumam "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" un 16.2. apakšpasākumam "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei" atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā".

16.1 apakšpasākums "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai"

Atbalsts šajā apakšpasākumā ir paredzēts Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) darba grupām (apvieno lauksaimniekus, mežsaimniekus, lauksaimniecības produktu pārstrādātājus, lauksaimniecības, mežsaimniecības vai lauksaimniecības produktu pārstrādes nozares nevalstisko organizāciju vai kooperatīvu pārstāvjus, konsultantus, pētniekus, tai skaitā studentus, vai citas jaunradē ieinteresētās puses), kas izstrādā nacionāli nozīmīgu, uz jaunradi vērstu EIP projekta ideju saistītu ar lauksaimniecību, mežsaimniecību vai lauksaimniecības produktu pārstrādi. EIP darba grupu projektu idejas ir inovatīvas, risina nozarē aktuālas nepieciešamības un paredz nozīmīgu, būtisku ieguvumu nozarei. Ieinteresētās puses ir izrādījušas lielu atsaucību, un kopš apakšpasākuma īstenošanas uzsākšanas ir apstiprināti 59 projekti ar publisko finansējumu 23,4 milj. EUR apmērā. 2023.g. 5. kārtas (23.02.2023. – 23.03.2023) 2. posmā tika apstiprināti

9 projekti kā piemēram, jaunaudžu kopšanas darbu kontroles automatizēta bezpilota gaisa kuģu sistēma, skuju zaļās biomasas pilna cikla pārstrāde u.c. projekti. EIP darba grupas ieinteresētība jaunrades izstrādei vienmēr ir bijusi ļoti augsta. Apakšpasākums ir veiksmīgi noslēdzies ar piecām kārtām. Kopumā apakšpasākumā līdz atskaites perioda beigām pilnīgi īstenoti vai daļēji realizēti ir 56 projekti 13,2 milj. EUR apmērā jeb 57,2% no apakšpasākumā paredzētā. 2023.g. tika īstenoti 11 projekti, piemēram, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte “Inovātīvas dehidratācijas tehnoloģijas pielietojuma izpēte sapropeļa ieguvē, uz sapropeļa bāzes veidotu produktu izmantošanas iespējas augkopībā un lopkopībā” un “Efektīvu siltuma ieguves un apgādes risinājumu izpēte segtajās platībās”; SIA “KEEFA” “Inovātīvas ārstnieciskas pārtikas izstrāde malnutricijas/disfāģijas slimniekiem, radot jaunu, nacionāli nozīmīgu produktu ar augstu pievienoto vērtību”; SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs “Lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmas izstrāde ziemas kviešu lapu un vārpu slimību *ierobežošanai*”.

16.2 apakšpasākums "Atbalsts jaunu produktu metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.2 “Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei” tika izsludinātas četras projektu pieņemšanas kārtas, un ir apstiprināti 66 projekti par kopējo publisko finansējumu 5,2 milj. EUR. Šobrīd īstenoti vai daļēji īstenoti ir 63 projekti, kuriem kopumā izmaksāts publiskais finansējums 4,4 milj. EUR apmērā jeb 90% no plānotā finansējuma. 16.2. apakšpasākuma ietvaros liela daļa no projektiem ir saistīti ar dažādu lauksaimniecības produktu audzēšanu un zemes ielabošanas veidiem, kā arī projektu iesniegumu tēmas ir saistītas ar augļkopības nozares attīstīšanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, tai skaitā ievērojamā daļā apstiprinātajos projektos paredzētas videi draudzīgas (bioloģiskas un integrētas) inovatīvas metodes, tehnoloģijas, kā arī lauksaimniecības un pārstrādes produktu ražošana. Apakšpasākums ir veiksmīgi noslēdzies ar četrām kārtām. Kopumā 16.2. apakšpasākumā tika apstiprinātas un atbalstītas 66 pretendentu darba grupas, no kurām 63 šobrīd īsteno projektus jeb 126% no sākotnēji plānotā (50) LAP grupu skaita.

16.3 apakšpasākums "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.3. apakšpasākumā “Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai” tika izsludinātas divas projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 16 projekti par kopējo publisko finansējumu 1,2 milj. EUR. Projektu īstenošanas procesā tika lauzi trīs līgumi par summu 76,8 tūkst. EUR. Uz pārskata perioda beigām pilnīgi īstenoti 4 projekti (izmaksātais publiskais finansējums 159,6 tūkst. EUR), bet daļēji īstenoti 10 projekti, kuriem kopējais izmaksāts publiskais finansējums 1,0 milj. EUR apmērā jeb 90% no plānotā finansējuma. 16.3. apakšpasākumā lielākā daļa projektu ir saistīti ar lauku tūrisma pakalpojumu virzību un attīstīšanu tirgū (arī jaunu tirgu sasniedzamība), jaunu nacionālās identitātes un nacionāla mēroga kulinārā tūrisma produktu popularizēšanu, kā arī lauku tūrisma (veiktas mārketinga aktivitātes) popularizēšanu. Apakšpasākums ir noslēdzies ar divām kārtām.

M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M17, nosaka MK noteikumi Nr. 492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.- 2020. gada plānošanas periodā”.

2023. g. LAP 2014-2020 ietvaros pasākumā M17 vairs netika izsludināta iesniegumu iesniegšanas kārtas, kā arī netika veiktas izmaksas, jo viss pieejamais publiskais finansējums bija izmantots periodā līdz 2022. g. Pārskata perioda astoņos gados (2015. - 2022. gads) pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums 4 616 saimniecībām (92,3% no plānotā skaita) 54,8 milj. EUR apmērā jeb 100,4% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma. Trūkstošā atbalsta summa pretendentiem izmaksāta no LAP pasākumiem paredzētā virsaistību finansējuma apjoma, samazinot apakšpasākuma 4.1.”Atbalsts lauku saimniecībām” virsaistību

piešķirumu.

No 2023. g. atbalstu Riska pārvaldības instrumentiem piešķir Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervences LA17 "Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija" ietvaros.

M19 "Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)"

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un ES atbalsts pasākumā M19 nosaka:

- MK 13.10.2015. noteikumi Nr. 590 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju"";
- MK 10.03.2015. noteikumi Nr.125 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.125);
- MK 03.05.2017. noteikumi Nr. 238 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība vietējām rīcības grupām starpteritoriālai un starpvalstu sadarbībai".
- MK 18.01.2022. noteikumi Nr. 52 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo rīcības grupu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam īstenošanas pārejas laikā";
- MK 16.08.2022. noteikumi Nr. 509 "Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.–2027. gadam sagatavošanai un īstenošanai";

19.1. apakšpasākums "Sagatavošanās atbalsts"

2023. g. janvārī tika apstiprināti 27 vietējo rīcības grupu (turpmāk – VRG) projektu iesniegumi 19.1. apakšpasākumā "Sagatavošanās atbalsts" un 6 projektu iesniegumi Programmas zivsaimniecības attīstībai 2021.–2027. gadam darbības veidā "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošana", tostarp 3 VRG darbības teritorija samazinājās teritoriālās vienībās, kas pārklājās ar citu VRG, kura VRG atlases kritērijos ieguva lielāku punktu skaitu, bet 2 VRG projektu iesniegumi tika noraidīti. Abiem noraidītajiem projektu iesniegumiem noraidīšanas iemesls bija VRG atlases kritērijos iegūtais mazāks punktu skaits nekā VRG, ar kuru darbības teritorija pārklājās. Viena no apstiprinātajām VRG ir jauna organizācija, kas pirmo reizi izstrādās sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju (turpmāk – SVVA stratēģija), pārējām ir pieredze LEADER pieejas īstenošanā, tās ir darbojušās un vietējās attīstības stratēģijas īstenojušas arī programmēšanas periodā no 2014.-2020.g.

Atbalsts vietējās attīstības stratēģijas sagatavošanai tiek piešķirts pamatojoties uz Zemkopības ministrijas apstiprināto metodiku "Vienreizējais maksājums jeb fiksētas summas maksājums sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai", izpildot nosacījumu, ka tiek sagatavota un noteiktā termiņā sešu mēnešu laikā iesniegta prasībām atbilstoša vietējās attīstības stratēģija.

2023. g. visas VRG sagatavoja un iesniedza SVVA stratēģijas, un kopumā apakšpasākumā tika izmaksāts publiskais finansējums 540,0 tūkst. EUR apmērā.

2023. g. 2. pusgadā tika organizētas SVVA stratēģiju 2023.-2027.gadam atlases komitejas sēdes, kurās tika izskatītas 33 iesniegtās SVVA stratēģijas, no kurām 27 tika apstiprinātas 2023. gadā un 6 apstiprinātas 2024. g. sākumā.

19.2. apakšpasākums "Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju"

07.03.2023. tika apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr. 125, ar mērķi paredzēt iespēju VRG atteikties

no tām piešķirtā atbalsta daļas SVVA stratēģijas īstenošanai, uz kuru neattiecas saistības (nav apstiprināts projektiem), vai arī pieteikties uz publisko finansējumu, no kura ir atteikušās citas vietējās rīcības grupas, tādējādi nodrošinot pilnīgu publiskā finansējuma izlietošanu pasākumu mērķu sasniegšanai.

2023. g. 31 VRG turpināja projektu iesniegumu pieņemšanu, kopumā tika izsludinātas 57 projektu pieņemšanas kārtas. Tika apstiprināti projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu 7,7 milj. EUR, kas ir 9,4% no 19.2. apakšpasākumam “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” plānotā publiskā finansējuma, savukārt izmaksāts publiskais finansējums ir 9,7 milj. EUR jeb 11,8% no šim apakšpasākumam paredzētā publiskā finansējuma.

2023. g. VRG turpināja sludināt pārejas laika finansējumu. Projektu iesniedzēju aktivitāte un interese par atbalsta saņemšanu bija augsta. Kopumā 2023. g. tika iesniegti 646 projekti, apstiprināti tika 423 projekti, daļa projektu līdz gada beigām vēl bija vērtēšanā. Galvenokārt, projekti tika noraidīti nepietiekamā publiskā finansējuma dēļ attiecīgajā projektu pieņemšanas kārtā.

Visā periodā līdz 2023. g. beigām ir apstiprināti projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 93,0 milj. EUR, kas ir 113,4% no plānotā, savukārt izmaksāts publiskais finansējums šajā apakšpasākumā ir 73,4 milj. EUR, kas ir 89,5% no plānotā.

19.2. apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” kopumā pilnībā vai daļēji realizēti 4 464 projekti. 1A mērķa virzienā (inovāciju atbalsts) – 372 projekti (par kopējo publisko finansējumu 7,4 milj. EUR), 3A mērķa virzienā (lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības un tirdzniecības veicināšana) – 144 projekti ar kopējo publisko finansējumu 2,3 milj. EUR, 6A mērķa virzienā (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ieguldījumu devuši 1 518 projekti ar kopējo publisko finansējumu 27,9 milj. EUR un visvairāk – 2 430 projekti (ar kopējo publisko finansējumu 35,8 milj. EUR) - 6B mērķa virzienā (vietējās attīstības sekmēšana lauku teritorijās).

No pilnībā vai daļēji īstenotajiem projektiem 2 137 (47,9%) ir mazo un vidējo uzņēmumu īstenoti projekti, 1 277 – NVO (28,6%), 1 047 (23,4%) - valsts un pašvaldību iestāšu un 3 (0,1%) citu atbalsta pretendentu īstenoti projekti.

3A mērķa virzienā realizēti projekti, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (t.sk. bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi). Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā maizes un konditorejas produktu ražošana, augļu un dārzeņu pārstrāde, gaļas pārstrāde, siera un saldējuma ražošana, vīna darītavas un alus ražotnes attīstība u.c.

6A mērķa virzienā projekti īstenoti tādās jomās kā tūrisms un tūrisma pakalpojumi, amatniecība, koku izstrādājumu ražošana, mēbeļu ražošana un restaurācija, ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecības vietas, sporta nodarbību, izklaides un atpūtas darbības, veterinārie pakalpojumi, autoservisa pakalpojumi, foto pakalpojumi, šūšanas pakalpojumi u.c. Realizēti arī vietējo pašvaldību kopprojekti ar uzņēmējiem, kuros vietējā pašvaldība savā īpašumā ir izveidojusi infrastruktūru uzņēmējiem saimnieciskās darbības veikšanai.

6B mērķa virzienā realizēti galvenokārt sabiedriskā labuma projekti, kuros tiek sakārtota teritorija pakalpojumu sniegšanai, t.sk., dabas un kultūras objekti, un tiek dažādotas sabiedriskās aktivitātes. Projekti īstenoti tādās jomās kā sporta, izklaides un atpūtas darbības, sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšana, apdzīvotās vietās publiskās ārtelpas labiekārtošana un teritorijas funkciju uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojums, autobusa pieturas, videonovērošana u.c.), kā arī kultūras (t.sk. kultūras centri, muzeji, baznīcas, kultūrvēsturiskās vietas) un dabas objektu sakārtošana u.c. kopumā no izveidotajiem/uzlabotajiem pakalpojumiem un infrastruktūras labumu gūs 935 572 iedzīvotāju.

Projekta ietvaros plānotās darba vietas ir jārada ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas. Līdz 2023. gada beigām īstenoto projektu ietvaros radītas 987 darba vietas, kas pārsniedz LAP plānoto mērķa vērtību – 800, t.i. 123,3 % no paredzētā mērķa rādītāja “T23 - atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (6B)” vērtības, 447 no tām radītas sievietēm.

19.3.apakšpasākums “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība”

2023. g. tika organizētas divas projektu pieņemšanas kārtas starpteritoriālai sadarbībai, kurās tika apstiprināti 8 projekti ar kopējo publisko finansējumu 375,5 tūkst. EUR.

Līdz 2023. g. beigām pilnībā vai daļēji īstenoti 51 sadarbības projekti, no tiem 30 starpvalstu sadarbības projekti un 21 ir starpteritoriālās sadarbības projekti ar kopējo publisko finansējumu 3,5 milj. EUR (91,3% no kopējā 19.3. “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” pieejamā publiskā finansējuma). Tajos iesaistījušās visas 35 VRG, t.sk. 30 VRG piedalās starpvalstu sadarbības projektos un 34 VRG – starpteritoriālās sadarbības projektos.

VRG lielāka interese ir par starpvalstu sadarbības projektu īstenošanu. Galvenokārt, sadarbība ir izveidojusies ar VRG no Igaunijas un Somijas. Kā sadarbības partneri piedalās arī VRG no Lietuvas, Portugāles, Slovēnijas, Lielbritānijas, Zviedrijas, Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Polijas, Vācijas, Horvātijas, Itālijas, Francijas, Rumānijas un arī no Moldovas, Gruzijas un Meksikas. 14 starpvalstu sadarbības projektos Latvijas VRG veic projekta koordinators pienākumus.

Visi pilnībā vai daļēji īstenotie starpvalstu un starpteritoriālās sadarbības projekti dod ieguldījumu 6B mērķa virzienā un sekmē kāda no VRG SVVA stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu. Galvenās tēmas sadarbības projektos ir vienotas vietējās identitātes radīšana, tūrisms, mājražošana, bioekonomika, dabas un kultūras mantojums, tradīciju iedzīvināšana mūsdienās, amatniecība, viedie ciemi.

Visas 35 VRG saņem atbalstu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai **19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana”**. Tā kā ELFLA ir noteikts kā vadošais fonds, sešas multifondu VRG piešķirto atbalstu izmanto arī darbībām, kas saistītas ar Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam atbalstu.

Visā periodā līdz 2023. g. beigām apakšpasākumā izmaksāts publiskais finansējums 12,9 milj. EUR apmērā, kas ir 86,8% no 19.4. apakšpasākumam “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana” plānotā publiskā finansējuma.

Lielāko piešķirtā atbalsta daļu VRG ir novirzījušas darbības nodrošināšanai. Aktivitātei “VRG darbības nodrošināšana” izmaksāts publiskais finansējums 12,2 milj. EUR apmērā (94,9% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma) un aktivitātei “Aktivizēšana” – 660,48 tūkst. EUR apmērā (5,1% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma).

2023. g. VRG galvenie izdevumi bija saistīti ar kārtējām izmaksām – darbības nodrošināšanai (birojs), darbinieku atalgojumam, projektu vērtēšanas nodrošināšanai, kā arī VRG pārstāvju dalībai dažādās sadarbības (tīklošanās) aktivitātēs, nodrošinot VRG darbības nepārtrauktību līdz jaunā plānošanas perioda uzsākšanai.

Visām VRG ir izveidotas un tiek uzturētas mājaslapas, kurās ir pieejama aktuālā informācija par VRG veiktajām darbībām, kā arī aktivizēšanai VRG izmanto sociālo tīklu (Facebook, Twitter u.c.) piedāvātās iespējas.

M20 “Tehniskā palīdzība”

Pasākuma mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkla – VLT un kopš 2023. g. sākuma Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla - VKLPT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus.

Saskaņā ar MK 30.09.2014. noteikumu Nr. 599 26. punktu Tehniskās palīdzības atbalsta saņēmēji ir Zemkopības ministrija (turpmāk - ZM) un LAD.

No plānošanas perioda sākuma līdz 2023. g. beigām pasākuma “Tehniskā palīdzība” ietvaros kopumā tika iesniegti un apstiprināti 36 ZM un LAD projektu iesniegumi par pasākumā paredzētajām darbībām, t.sk. 10 projekti pārejas periodam no 2021. līdz 2024. g. un 1 projekts 2023. g. 2023. g. turpinājās šo projektu īstenošana.

Projektu ietvaros tiek sniegts atbalsts atbildīgajām institūcijām LAP ieviešanai un pasākumu administrēšanai, tāpat tiek nodrošināta VLT/VKLPT aktivitāšu īstenošana un informācijas un publicitātes pasākumi atbalsta saņēmējiem un plašākai sabiedrībai par LAP sniegto ieguldījumu lauku attīstībā un atbalsta saņēmēju labo pieredzi un praksi, kā arī tiek veikti izvērtējumi LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas ietvaros tās īstenošanas uzlabošanas nolūkā, tiek nodrošināta LAP Uzraudzības komitejas darbība u.c. ar LAP efektīvu ieviešanu un pārvaldību saistītas darbības.

Tā kā esošais plānošanas periods tuvojas nobeigumam, pasākuma ietvaros tiek nodrošināta situācijas analīze un izvērtējumi, atbalstīta tematisko darba grupu (nodrošinot plašu ieinteresēto personu un organizāciju pārstāvju piedalīšanos) norise, kā arī citi pasākumi Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk – KLP) Stratēģiskā plāna īstenošanai jaunajā plānošanas periodā 2023.-2027. gadā.

Ar LAP grozījumiem LAP 10.2 versijā pasākumā tika piešķirts papildus finansējums pārejas periodam no 2021. līdz 2024. gadam 39,1 milj. EUR apmērā, tai skaitā 4,2 milj. EUR no ESAI finansējuma. 2023.g. pasākumā veiktas izmaksas arī no ESAI finansējuma 367 351 EUR apmērā.

Līdz 2023. g. beigām pasākumā kopumā ir izmaksāts finansējums 86,1 milj. EUR apmērā jeb 81,8% no plānošanas periodā (kopā ar pārejas periodu) plānotā publiskā finansējuma apjoma, tai skaitā 2023. g. – 10,6 milj. EUR. Vislielākais finansējums no plānošanas perioda sākuma 59,5% apmērā ir izmantots LAP ieviešanas un pasākumu administrēšanas nodrošināšanai, t.sk. atalgojumam, telpu uzturēšanai, nodarbināto apmācībām, tehniskajam nodrošinājumam administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem, dažādu forumu un tematisko grupu organizatorisko izdevumu segšanai. Otra finansiāli apjomīgākā pozīcija ir atbalsts VKLPT darbības nodrošināšanai – 31,3% no kopējiem pasākuma “Tehniskā palīdzība” izdevumiem, savukārt novērtēšanai tika atvēlēti 1,9% no izmaksātā finansējuma.

20.1.apakšpasākumā “Atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT)” laika periodam no 2021. g. līdz 2024. g. tika iesniegti un apstiprināti 10 projektu iesniegumi. 2023. g. tika turpināta pārejas perioda (2021.-2024. gads) projektu realizācija. Kopā 2023. g. izmaksāts atbalsts 7,6 milj. EUR apmērā. No plānošanas perioda sākuma līdz atskaites perioda beigām šajā apakšpasākumā tika izmaksāts finansējums EUR 59,1 milj. EUR apmērā jeb 81,3% no plānošanas periodā plānotā finansējuma apjoma.

20.2.apakšpasākumā “Atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai” laika periodam no 2021. g. līdz 2023. g. beigām tika iesniegts un apstiprināts viens projekta iesniegums par kopējo publisko finansējumu 10,8 milj. EUR un 2023. g. tika turpināta šī projekta īstenošana, izmaksājot 3,0 milj. EUR. No

perioda sākuma apstiprināto 3 projektu ietvaros kopā izmaksāti 27,0 milj. EUR jeb 85,6% no plānotā finansējuma šajā apakšpasākumā. Apakšpasākuma ietvaros atbalsts tiek paredzēts VLT/VKLPT sekretariāta darbības nodrošināšanai un VLT/VKLPT darba plānā paredzēto aktivitāšu īstenošanai visā Latvijas teritorijā, tai skaitā, īstenojot informēšanas pasākumus pēc iespējas tuvāk interesentu dzīvesvietai. Arī 2023. g. aktivitāšu norisei plaši tika izmantoti dažādi tiešsaistes un video formāta risinājumi.

Informācija par finanšu instrumentu ieviešanu

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā nosaka:

- MK 23.11.2021. noteikumi Nr. 769 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā”;
- MK 24.07.2018. noteikumi Nr. 446 “Noteikumi par lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmu”;
- MK 08.01.2019. noteikumi Nr. 9 “Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas noteikumi”.

2022.g. 8.martā tika apstiprināta A/S “Attīstības finanšu institūcija “Altum”” (turpmāk – Altum) finanšu instrumentu investīciju stratēģija un ieviešanas plāns, paredzot ELFLA finansējumu 30 milj. EUR apmērā izmantot finanšu instrumentu ieviešanai.

Pamatojoties Altum finanšu instrumentu investīciju stratēģiju un ieviešanas plānu, 2022.g. 30.martā tika parakstīts finansēšanas nolīgums starp Lauku atbalsta dienestu un Altum par finanšu instrumentu īstenošanu un tika uzsākta faktiskā finanšu instrumentu ieviešana, sadalot finansējumu šādi:

- 20,0 milj. EUR lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmas finansēšanai, no tiem:
 - M4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" – 10,0 milj. EUR;
 - M4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” – 2,0 milj. EUR;
 - M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” – 8,0 milj. EUR.
- 10,0 milj. EUR lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas finansēšanai, no tiem:
 - M4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" – 7,0 milj. EUR;
 - M4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” – 2,0 milj. EUR;
 - M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” – 1,0 milj. EUR.

Kopš 2022.g., kad tika uzsākta faktiskā finanšu instrumentu ieviešana, tika veikti avansa maksājumi Altum 15 milj. EUR apmērā finanšu instrumentu ieviešanai. Līdz 2023. g. beigām ieviešot finanšu instrumentus Altum veica maksājumus gala saņēmējiem, par kopējo publisko finansējumu 9,62 milj. EUR apmērā, kas ir 64,1% no sākotnēji piešķirta avansa maksājuma. Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmas ietvaros tika izsniegti 330 aizdevumi, un piešķirtas trīs garantijas izmantojot ELFLA finanšu līdzekļus.

- 4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprināti 198 projekti, ar

ieguldījumu mērķa virzienā 2A (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir veikti maksājumi galasaņēmējiem finanšu instrumentos, kuru kopējais publiskais finansējums 5,74 milj. EUR apmērā, jeb 57,4% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā graudaugu u.c. lauksaimniecības kultūru audzēšana, jauktas saimniecības attīstība un liellopu audzēšana. Apakšpasākuma ietvaros tika apstiprināti arī divi projekti lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas ietvaros 147 090 EUR apmērā, jeb 2,0% no garantiju programmai plānotā finansējuma;

- 4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” apstiprināts pieci projekti, ar ieguldījumu mērķa virzienā 3A (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem), kur kopējais publiskais finansējums sastādīja 72 874 EUR, jeb 3,6% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi tika paredzēti alus ražošanai un pārtikas produkcijas ražošanai. Kā arī apakšpasākumā tika apstiprināts viens projekts lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas ietvaros 20 000 EUR apmērā, jeb 1,0% no garantiju programmai plānotā finansējuma;
- 6.4. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” apstiprināti 127 projekti ar ieguldījumu mērķa virzienā 6A (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ir veikti maksājumi galasaņēmējiem finanšu instrumentos ar kopējo publisko finansējumu 3,644 milj. EUR, jeb 45,6% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā izmitināšana viesu namos, izklaides un atpūtas pakalpojumu nodrošināšana, veterināro pakalpojumu sniegšana, automobiļu apkopes un remonta pakalpojumu nodrošināšana, kā arī namdaru un galdniecības izstrādājumu ražotnes attīstība.

Platībatkarīgie atbalsta pasākumi lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai (M10, M11, M12, M13)

2023. g. varēja pieteikties uz atbalstu tikai M12 "Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi" pasākuma apakšpasākumā 12.2."Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM).

Uzsākoties jaunajai Kopējās lauksaimniecības politikas daudzgadu finanšu shēmai 2023.–2027. gadam, daļa no agrovīdes pasākumiem tika izbeigti, piemēram, M10.1.4. Rugāju lauks ziemas periodā, bet vairums turpināti – pielāgojot spēkā esošās saistības jaunajiem nosacījumiem vai pārtraucot tās, saskaņā ar regulas Nr. 1305/2013 48. pantu, piemēram: M10.1.1. Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos pielāgot intervecei LA10.5. Zālāju biotopu apsaimniekošana; M10.1.2. Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā pielāgot intervecei LA10.2. Vidi saudzējošā dārzkopība; M10.1.4. Saudzējoša vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei pielāgot intervecei LA10.4. Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām; M11. Bioloģiskā lauksaimniecība pielāgot intervecei LA11. Bioloģiskā lauksaimniecība.

Informācija par LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumu skaitu un apstiprinātajām platībām 2022. un 2023. g. ir atspoguļota 5.tabulā.

Pasākuma kods	LAP pasākums	Iesniegumu skaits	Apstiprinātie ha	Iesniegumu skaits	Apstiprinātie ha
		2022.gadā		2023.gadā*	
M10	10 Agrovīde	7 870	132 904	#N/A	#N/A
	10.1.1. Bioloģiskās daudzveidības	6 133	44 492	#N/A	#N/A

		uzturēšana zālajos				
	10.1.2.	Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā	452	6 396	#N/A	#N/A
	10.1.3.	Rugāju lauks ziemas periodā	1 444	80 891	#N/A	#N/A
	10.1.4.	Saudzējoša vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei	159	1 125	#N/A	#N/A
M11	11	Bioloģiskā lauksaimniecība	4 148	303 729	#N/A	#N/A
	11.1.	Pāreja uz bioloģisko lauksaimniecību	474	18 428	#N/A	#N/A
	11.2.	Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība	3 674	285 301	#N/A	#N/A
M12	12.2.	Kompensācijas maksājums par NATURA2000 mežu teritorijām	3 321	49 886	3 334	51 006
M13	13	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.2.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.3.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A

* provizorisks dati par 2023.gadu var mainīties, jo notiek pieteikumu administrēšana (pēc 24.04.2024.)

5. tabula Informācija par LAP 2014-2020 (2021-2022) platībatkarīgajiem pasākumu iesniegumiem

Avots: LAD

Apakšpasākumā 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" paredzēts maksāt kompensāciju ne tikai par atbalsttiesīgajām platībām Natura 2000 tīklā, bet arī par citām norobežotām dabas aizsardzības teritorijām ar vides radītiem ierobežojumiem ārpus Natura 2000 platībām, saskaņā ar Regulas 1305/2013 30 (6).panta b) apakšpunktu. Līdz ar to uz 2015. gadu par potenciāli atbalsttiesīgu platību pēc Meža valsts reģistra datiem tika noteikti 67 702 ha, kuros bija šādi mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 16 322 ha (tai skaitā mikroliegumi 2 360 ha);
- aizliegta galvenā cirte: 6 597 ha;
- aizliegta kailcirte: 44 783 ha

Pēc Meža valsts reģistra 2020. g. datiem Natura 2000 teritorijās un mikroliegumos mežsaimnieciskā darbība

ierobežota 63 590 ha, no kā:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 24 260 ha ;
- aizliegta galvenā cirte: 2 055 ha;
- aizliegta kailcirte: 37 275 ha.

LAP mērķis uz 2025. g. ir sasniegt apmaksātus 60 000 hektārus. Taču 2023. g. apakšpasākuma 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" ietvaros atbalstam pieteicās 3 334 pretendenti, deklarējot 51 006 ha lielu meža zemes platību, kas ir neliels progress, kā ik katru gadu līdz šim, un tas veido aptuveni 85% no LAP mērķa vērtības.

LAP 2014-2020 prioritāšu un mērķa virzienu progress 2023. gadā

LAP ieviešana tika uzsākta tikai 2015. g., daļai pasākumu 2017. g. tika izsludinātas tikai pirmās projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas (piemēram, pasākumam M16), turklāt vairākos pasākumos projektu īstenošana paredzēta no diviem līdz pat četriem gadiem. Ar LAP 10.2 grozījumiem tika piedalīts klāt papildus finansējums pārejas periodam no 2021. līdz 2022. g., kur izmaksas var veikt vadoties pēc N=3 principa līdz pat 2025. g., tādējādi, lai sākot ar 2021. g. apgūtu klāt piedalīto pārejas perioda finansējumu, atsevišķu iznākuma rādītāju izpilde vēl joprojām ir salīdzinoši zema, bet lielākajai daļai rādītāju izpildes progress ir apmierinošs un pat augsts, bet daļa rādītāju jau ir sasniegta vai pat pārsniegta.

P1 - Veicināt zināšanu pārnesi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02 un M16.

Izpildes progress mērķa rādītājam **T1 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem"**, uz 2023. g. beigām ir 61,35% no plānotās vērtības jeb 1,86. 2023. g. rādītāja izpilde ir palielinājusies - par 8,25 procentpunktiem, salīdzinot ar 2022. g. beigām. Vēl joprojām salīdzinoši zemā izpildes vērtība šim rādītājam ir skaidrojama ar to, ka pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, turklāt 1.2.apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem tika noslēgti tikai 2018. un daļa arī 2019. g., bet apakšpasākumā 1.3 "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" līgums ar pakalpojuma sniedzēju tika noslēgts tikai 2018. gada oktobrī, savukārt pasākuma M16 īstenošana uzsākta 2017. gadā. Visu šo atbalsta pasākumu īstenošana turpināsies līdz 2025. g., kad arī tiek plānota mērķa rādītāja vērtības sekmīga sasniegšana.

Savukārt mērķa rādītāja **T2 "Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u.c.)"** plānotā vērtība jau ir pārsniegta – tā ir 133 jeb 140,0% no plānotās vērtības, jo bija liela interese par pasākumā M16 "Sadarbība" atbalstītajām aktivitātēm.

Arī mērķa rādītāja **T3 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits"** plānotā vērtība jau ir pārsniegta - 102,58% no plānotās vērtības jeb 25 664 apmācīto dalībnieku.

1A – sekmēt inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku teritorijās

Līdz pārskata perioda beigām sekmīgi noris M01, M02 un M16 pasākumu īstenošana, neskatoties uz to, ka šo pasākumu īstenošana tika uzsākta salīdzinoši vēlu. Realizējot publisko iepirkumu procedūras, to rezultātā ir izvēlēti apmācību un konsultāciju pakalpojumu sniedzēji un noslēgti līgumi, kā arī tiek nodrošinātas

mācības un konsultācijas vairākās lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās, kā arī nodrošināta apakšpasākumu 1.2. “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem” un 1.3. “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem” īstenošana.

Aizkavēšanos pasākuma īstenošanā rada publiskā iepirkuma procedūra - tā 2023. g. tika izsludināts publisks iepirkums par mācību organizēšanu un īstenošanu profesionālās izglītības un prasmju apguves apakšpasākuma ietvaros, kas divas reizes iespējamā interešu konflikta dēļ tika izbeigts, tikai trešajā iepirkuma izsludināšanas reizē tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs un līgums tika noslēgts tikai 2023. g. beigās par līgumcenu 5,1 milj. EUR.

2023. g. tika izsludināts arī jauns publisks iepirkums saimniecību un mežu apmeklējumu nodrošināšanai, kas tika izbeigts iespējamā interešu konflikta dēļ. Gada otrajā pusē publiskais iepirkums tika sludināts vēlreiz un tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs ar kuru gada nogalē tika noslēgts līgums par kopējo summu 1,25 milj. EUR apmērā, bet saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšana vēl netika uzsākta.

2023. g. sākumā tika noslēgti līgumi arī ar 2022. g. izsludinātā iepirkuma profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumu nodrošināšanai uzvarētājiem - nozares nevalstiskajām organizācijām, turpinājās 2022. g. ar nozares nevalstisko organizāciju noslēgtā līguma izpilde.

Tāpat 2023. g. turpinājās 2022. g. noslēgtie 19 līgumi ar atklātā konkursa uzvarētājiem par demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē un 2023. g. sākumā tika noslēgti 11 līgumi ar 2022. g. nogalē izsludinātā publiskā iepirkuma (atklāts konkurss) uzvarētāju par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē.

Sekmīgi notiek pasākuma M16 “Sadarbība” projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās tā visos apakšpasākumos kopā apstiprināto projektu (pārsniedz pasākumā paredzēto 29,9 milj. EUR jeb 101,8% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma) īstenošana – izmaksāti jau 63,5% no plānotā finansējuma jeb 18,6 milj. EUR.

Līdz 2023. g. beigām pasākumā M01 tika apstiprināts publiskais finansējums 14,7 milj. EUR apmērā, kas ir 65,8% no kopējā pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet realizēti projekti 13,8 milj. EUR apmērā jeb 61,8% no pasākumā pieejamā finansējuma.

Savukārt pasākumā M02 ir apstiprināts gandrīz viss publiskais finansējums 10,0 milj. EUR apmērā jeb 96,1% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet izmaksātais finansējums ir 5,8 milj. EUR jeb 55,4% no pasākumā pieejamā finansējuma.

Pasākumi M01 un M02 tādējādi sniedz ieguldījumu zināšanu bāzes attīstībai lauku teritorijās un lauku uzņēmēju zināšanu un praktisko iemaņu paaugstināšanā.

1B - Stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus

Pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta 2017. g., un šajā mērķa virzienā sasniegtais iznākumu rādītājs M16 pasākumā atbalstītās sadarbības darbības ir 133, veidojot izpildes progresu 140,0% no plānotās vērtības. Mērķa sasniegšana ir vērtējama kā ļoti sekmīga, jo plānotā rādītāja vērtība jau ir pārsniegta.

1C – rosināt mūžizglītību un apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs

Arī 2023. g. sekmīgi tika turpināta vairāku apmācības bloku īstenošana un līdz pārskata perioda beigām kopumā apmācīti 25 644 dalībnieki, kas ir jau 102,6% no plānotā apmācāmo skaita plānošanas periodā -

mērķa rādītāja T3 “Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits” paredzētās vērtības. Tādēļ plānotā mērķa rādītāja vērtība ir sasniegta.

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

2A – uzlabot saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt to restrukturizāciju un modernizāciju, jo īpaši ar mērķi iesaistīt saimniecības tirgū un dažādot lauksaimniecisko darbību

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo publisko finansējumu 10,2 milj. EUR jeb 72,3% no sākotnēji šim mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma apmēra, bet realizēti projekti par 9,6 milj. EUR, kas ir 68,7% no plānotā finansējuma, un salīdzinot ar 2022. gada beigām realizēto projektu finansējums ir pieaudzis par 5,1 procentpunktiem. Lielākā daļa šo projektu (par 6,2 milj. EUR) ir īstenoti apakšpasākuma 1.1. “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” ietvaros. Perioda sākumā, plānojot pasākuma M01 sadalījumu pa mērķa virzieniem, bija grūti prognozēt, kādas tēmas potenciālajiem gala labuma guvējiem interesēs visvairāk, un mērķa virzienam 2A tika paredzēti tikai 63% no pasākumam pieejamajiem finanšu līdzekļiem. Tomēr pasākuma īstenošanas gaitā tika konstatēts, ka mācību kursi, demonstrējumi un saimniecību un mežu apmeklējumi, kas vērsti uz konkurētspējas palielināšanu lauku uzņēmumos, ir izraisījuši lielāku interesi nekā tēmas par vides un klimata pārmaiņām. Tādēļ šajā pasākumā apstiprināto projektu finansējums 69,8% apmērā no kopējā M01 finansējuma dod ieguldījumu tieši mērķa virzienā 2A, un attiecīgi proporcionāli mazāk ieguldījumu P4. Tiek prognozēts, ka finansējuma sadalījuma proporcija šajā pasākumā starp 2A un P4 arī turpmāk atšķirsies no LAP plānotā.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu mērķa virziena 2A sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 4,1 milj. EUR apmērā (129,8% no mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma), bet uz atskaites brīdi tika realizēti projekti tikai par 1,9 milj. EUR, kas ir 59,4% no plānotā. Vērojams straujš izpildes pieaugums 11,0 procentpunktu apmērā salīdzinot ar 2022. gada beigām. Tomēr salīdzinoši zemais izpildes progress ir skaidrojams ar to, ka konsultāciju sniegšana saskaņā ar publiskā iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu ar izvēlēto pakalpojuma sniedzēju tika uzsākta tikai 2016. gada nogalē un maksājumi pakalpojuma sniedzējam tiek veikti ne biežāk kā reizi ceturksnī.

Līdzīgi arī pasākumā M02, īstenojot noslēgtos līgumus par pakalpojumu sniegšanu, ir nedaudz mainījies plānotais finansējuma sadalījums starp 2A un P4, ņemot vērā konsultāciju saņēmēju faktiski izvēlētas konsultāciju jomas.

Pasākumā M16 ir apstiprināti projekti par 29,9 milj. EUR, - jau vairāk kā par visu pieejamā publiskā finansējuma summu (101,8%), bet pilnīgi vai daļēji īstenoti projekti 18,6 milj. EUR jeb 63,5% apmērā no plānotā, jo šī pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2017. g., bet lielākai daļai projektu īstenošanas laiks ir četri gadi.

Lielāko ieguldījumu mērķa virziena rezultatīvo rādītāju izpildē dod atbalsta pasākums M04. No plānošanas perioda sākuma M04 pasākumā kopā šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par 604,4 milj. EUR jeb 111,35% no pieejamā publiskā finansējuma, (ieskaitot arī projektus, kas finansēti no papildu valsts finansējuma un FI).

4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros līdz 2023. g. beigām:

- apstiprināti kopumā projekta iesniegumi 6 579 saimniecībām (no tām “top-up” 2 253) par kopējo

publisko finansējumu 509,8 milj. EUR (no tā “top-up” 29,16

milj. EUR) jeb 111,3% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma mērķa virzienā;

- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti 6 371 saimniecībām (108,5% no plānotās vērtības) par 405,5 milj. EUR, kas ir 88,6% no plānotā publiskā finansējuma apjoma šajā mērķa virzienā.

4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ietvaros līdz 2023. g. beigām:

- apstiprināti projekta iesniegumi par 95,3 milj. EUR jeb 112,4% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti par 77,9 milj. EUR, kas ir 91,8% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Lauku saimniecību konkurētspējas palielināšanā ieguldījumu ir devis arī atbalsta pasākums M06, kur apakšpasākuma 6.3. “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” ietvaros no perioda sākuma līdz 2023. gada beigām kopā apstiprināti 3 550 projekta iesniegumi par 53,6 milj. EUR jeb 92,4% no pieejamā publiskā finansējuma.

Šī apakšpasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013. atbalsta pasākuma “Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai” ietvaros uzņemtās saistības) – kopumā 137 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 327,4 tūkst. EUR, no kuriem visi projekti tika īstenoti jau 2017. gadā. Tā kopumā 6.3. apakšpasākumā ir apstiprināts publiskais finansējums 93,0% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Tā kā apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir no diviem līdz četriem gadiem, kopumā īstenoti vai daļēji īstenoti ir 3 630 projekti (jeb 93,0% no plānotā skaita) ar kopējo publisko finansējumu 49,5 milj. EUR jeb 85,8% no plānotā publisko finansējuma apakšpasākuma ietvaros.

Mērķa rādītāja **T4 “LAP atbalstīto saimniecību ieguldījumiem pārstrukturēšanā un modernizācijā procentuālais daudzums no visām lauku saimniecībām”** plānotā vērtība 7,04% ir jau pārsniegta – izpilde 7,64% (jeb 108,53% no plānotās rādītāja vērtības), un to veido apakšpasākuma 4.1. ietvaros projektus īstenojušās vai daļēji īstenojušās 6371 lauku saimniecības. Jāņem vērā fakts, ka no šīm saimniecībām 2 249 saimniecības ir atbalstītas papildus jeb “top-up” atbalsts. (2021. gada ziņojumā bija tehniska kļūda – tika noziņoti vairāk atbalsta saņēmēji, pieskaitot klāt arī citus MV– 7 663, korektā vērtība ir 5 653 jeb 97,8% no plānotā. Tā rezultātā mērķa rādītāja T4 sasniegtā vērtība 2021.g. tabulā 1(b) ir uzrādīta 9,19 (jeb 132,59%), bet korektajai vērtībai ir jābūt 6,78 (jeb 97,82%), kas ir zemāka kā 2022.g. sasniegtā vērtība).

Līdz ar to ir secināms, ka kopumā virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir sekmīga – mērķa virziena 2A plānotais publiskais finansējums ir izmaksāts 82,25% apmērā. Lai gan dažos atbalsta pasākumos, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā, iznākumu rādītāju izpilde šobrīd vēl ir vidēja vai salīdzinoši zema, kas skaidrojams ar vēlo pasākumu īstenošanas uzsākšanu pēc perioda sākuma (M02, M16), to īstenošanas tendences liecina, ka līdz plānošanas perioda beigām plānotie rādītāji tiks izpildīti.

2B – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”, kurā no perioda sākuma līdz 2023. gada beigām kopā apstiprināti 489 projekta iesniegumi par 19,6 milj. EUR jeb 94,5% no apakšpasākumam plānotā

publiskā finansējuma apjoma (ieskaitot arī papildus valsts finansējumu). Ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir divi vai vairāk gadu, daļēji īstenoti ir 479 projekti (93,0% no plānotā) par kopējo finansējumu 17,7 milj. EUR jeb 85,6% no pasākumā plānotā finansējuma.

6.1. apakšpasākums “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” dod ieguldījumu mērķa rādītāja **T5 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem”** mērķa sasniegšanā un uz atskaites perioda beigām tā vērtība bija 0,57 jeb 92,3% no plānotās rādītāja vērtības, ko veido 479 lauku saimniecības, kurās sniegts atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem.

Virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir uzskatāma par sekmīgu.

P3 - Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M05, M09 un M17.

3A – primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas.

Vislielāko ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā dod atbalsta pasākuma M04 apakšpasākums 4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”, kurā no perioda sākuma līdz 2023. gada beigām (ieskaitot arī projektus, kas tiek finansēti no papildu valsts finansējuma):

- apstiprināts 540 projektu iesniegums par 142,3 milj. EUR (t.sk. 1,5 milj. EUR no “top-up” finansējuma) jeb 129,5%, no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti vai daļēji īstenoti 452 projekti (67,7% no plānotā) par kopējo publisko finansējumu 70,2 milj. EUR jeb 63,9% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma.

Otrs atbalsta pasākums, kas dod ieguldījumu mērķa virziena sasniegšanā, ir atbalsta pasākums M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”:

- atbalsta pasākuma ietvaros līdz 2023. gada beigām apstiprināti 12 projekta iesniegumi par 1,9 milj. EUR jeb 120,3% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Atbalsta pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums par 9 daļēji īstenotiem projektiem ar kopējo publisko finansējumu 608,8 tūkst. EUR.
- atbalsta pasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013 atbalsta pasākuma “Ražotāju grupas” ietvaros uzņemtās saistības) par 2 projektiem 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā ar pārejošajām saistībām izmaksātais finansējums ir 38,3% no pieejamā publiskā finansējuma).

Mērķa rādītāja **T6 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās”** sasniegtā vērtība ir 1,0% (sasniedzamā vērtība 1,48%), ko veido atbalstītajās ražotāju grupās iesaistītās 838 saimniecības, un tas ir 67,6% no plānotās vērtības - 1 235 biedri. Plānošanas perioda sākumā nebija iespējams paredzēt, kāda veida jaunas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības – lauksaimniecības vai mežsaimniecības, pieteiksies atbalstam šajā pasākumā. Atbalstam plānošanas perioda sākumā pieteicās 3 jauni mežsaimniecības kooperatīvi, kuru

biedri ir ietverti rādītāja vērtībā.

Savukārt 2022. gadā tika apstiprināti pieteikumi un biznesa plāni vēl 4 kooperatīvām sabiedrībām un 2023.gadā 7 kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas priekšapmaksas finansējumu, kuru EK nedeklarē, taču pirmo reizi kopš projektu uzsākšanas (2021. un 2022.gadā) 4 kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas arī pamatsummas maksājumu. Kopumā mērķa virziena 3A plānotais publiskais finansējums ir apstiprināts jau 129,4%, bet izmaksāts 63,5% apmērā, līdz ar to uz atskaites perioda beigām virzība uz sasniedzamo mērķi ir vērtējama kā apmierinoša.

3B – Lauku saimniecību riska novēršanas un pārvaldības atbalsts

Atbalsta pasākuma M05 ietvaros abos apakšpasākumos no perioda sākuma līdz 2023. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 88 atbalsta saņēmējiem par 5,1 milj. EUR jeb 103,0% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, bet projektus pilnīgi vai daļēji īstenojušas 83 saimniecības ar kopējo publisko finansējumu 4,9 milj. EUR, kas ir 97,4% no plānotā finansējuma.

Savukārt atbalsta pasākuma M17, kas dod ieguldījumu šajā mērķa virzienā, kopējais apstiprinātais publiskais finansējums no perioda sākuma līdz 2023. g. beigām bija 54,8 milj. EUR 4 616 atbalsta pretendentiem jeb viss pasākumam M17 plānotais publiskais finansējums, kas viss jau ir arī izmaksāts atbalsta pretendentiem. Pēdējos gados atbalsta pretendentu interese par šo pasākumu nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmē ir ievērojami augusi, un tā īstenošana norit ļoti sekmīgi.

(SFC2014 AIR sadaļā "1.a) Finanšu dati" kopsavilkuma tabulā pie mērķa virziena 3B jau vairākus gadus ir kļūda, uzskaitot 2023. g. plānoto finansējumu dubultā (korektā vērtība 54 554 834 EUR), kas uzrāda nekorektu izpildi - 50,22%.)

Mērķa rādītāja **T7 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās"** sasniegtā vērtība ir 5,63% (sasniedzamā vērtība 6,12%) jeb 92,06% no plānotās vērtības, ko veido 4 616 saimniecības, kas īstenojušas projektus abu iepriekš minēto mērķa virziena pasākumu ietvaros. Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir ļoti sekmīga.

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13. Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo finansējumu 4,6 milj. EUR jeb 54,9% no pieejamā finansējuma apjoma, bet realizēti projekti par 4,1 milj. EUR, kas ir 50,1% no pieejamā finansējuma. Šie projekti ir īstenoti visu trīs pasākuma M01 "Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi" apakšpasākumu ietvaros. Kopumā par 4. prioritātei atbilstošām tēmām apmācīti 8 635 mācību dalībnieki.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu 4. prioritātes mērķu sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 6,0 milj. EUR apmērā (81,7% no plānotā finansējuma). Uz atskaites brīdi ir realizēti projekti par 3,8 milj. EUR, kas ir 51,8% no plānotā, kopumā sniedzot konsultācijas 26 458 atbalsta saņēmējiem (3,6 reizes vairāk kā bija sākumā plānots). Šo abu M01 un M02 pasākumu īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un tādēļ šo pasākumu finansējuma apguve vēl ir salīdzinoši zema 4. prioritātes mērķa sasniegšanai. (skat. arī skaidrojumu mērķa virzienā 2A),.

4A – bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, atjaunošana un palielināšana, ietverot NATURA 2000 teritorijas, teritorijas ar dabas u.c. ierobežojumiem, bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības sistēmas, un Eiropas nozīmes ainavu statusa saglabāšana.

Ieguldījums šajā mērķa virzienā tiek nodrošināts, īstenojot atbalsta pasākuma M10 10.1.1 aktivitāti “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (tas pamatā sekmē direktīvas 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, vienlaikus nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos ES nozīmes daļēji dabīgos zālāju biotopos vai putnu dzīvotnēs (ES nozīmes zālāju biotops), kā arī nepieļauj tipiskās Latvijas lauku ainavas izzušanu), kā arī īstenojot 10.1.4. aktivitāti “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”.

Šī mērķa sasniegšanu veicina arī atbalsta pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”.

Nodrošinot nevienlīdzīgu klimatisko un dabas apstākļu izraisīto seku novēršanu lauksaimnieciskajā ražošanā, veicinot zemes apsaimniekošanu, savu ieguldījumu tipiskas Latvijas lauku ainavas saglabāšanā un tās bioloģiskajā daudzveidībā dod pasākums M13, īstenojot apakšpasākumu 13.2. “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi” un apakšpasākumu 13.3. “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi”.

Savukārt pasākums M13 “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi” 2023. gadā vairs netika īstenots, jo tas ir noslēdzies jau 2018. g. Kopumā līdz 2023. g. beigām tika atbalstīti 405 180 ha lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, jeb 96,5% no mērķa virzienā plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 420 000 ha.

Mērķa rādītājam **T9 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus”** sasniegtā vērtība ir 22,3% jeb 96,5% no plānotās vērtības 23,38%, ko veido iepriekš minētie šajā mērķa virzienā atbalstītie 405 180 ha.

Arī atbalsta pasākuma M12 apakšpasākums 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” (NIM) veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un palielināšanu *Natura 2000* teritorijās un mikroliegumos meža zemēs, vienlaikus saglabājot tradicionālo Latvijas lauku ainavu. 2023. g. šajā atbalsta pasākumā un līdz ar to arī mērķa virzienā ir atbalstītas meža platības 49 886 ha apmērā, kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, un tas ir 83,1% no mērķa virzienā plānotās atbalstītās meža platības - 60 000 ha.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī pasākums 8.3/8.4 “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi”, kurā no perioda sākuma līdz 2023. g. beigām tika apstiprināti 308 projekti par kopējo publisko finansējumu 7,4 milj. EUR jeb 121,1% no apakšpasākumā plānotā finansējuma, bet īstenoti projekti par 4,6 milj. EUR jeb 76,0% no plānotā finansējuma. Savukārt preventīvām darbībām ir atbalstīti 2 saņēmēji jeb 66,7% no paredzētā.

Mērķa rādītāja **T8 “Procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus”**, sasniegtā augstākā vērtība bija 2023. gadā 1,51% jeb 87,25% (plānotā vērtība 1,73%). Tas sasniegts ar apakšpasākumā 12.2. atbalstītajiem 49 886 ha meža zemes (83,1% no plānotā), tuvojoties plānotās mērķa rādītāja vērtības izpildei.

4B – uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu.

4C – uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst augsnes eroziju.

Šo abu 4B un 4C mērķu sasniegšanu veicina atbalsta pasākuma M10 aktivitātes 10.1.2. “Vides saudzējošu metožu pielietošanai dārzkopībā”, kas pamatā veicina apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, pēc

iespējas mazāk un kontrolēti izmantojot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu, un aktivitāte 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā”, kas nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augsnes virskārtas aizsardzību pret augsnes degradācijas procesiem, saglabājot augsnes organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī atbalsta pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”.

2023. gadā visi šie pasākumi jau bija noslēgušies un izmaksas netika veiktas. Līdz ar to līdz 2023. gada beigām katrā no šiem mērķa virzieniem tika atbalstīti 478 586 ha lauksaimniecības zemes (kopējā fiziskā platība telpā), kurā tiek gan uzlabota ūdens resursu apsaimniekošana, ietverot minerālmēsli un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu, gan arī tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu augsnes apsaimniekošanu un novērstu augsnes eroziju. Sasniegtais rādītājs ir 93,8% katrā no mērķa virzienā plānotajām atbalstītajām lauksaimniecības zemju platībām – 510 000 ha.

Abu mērķa rādītāju **T10 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus”** un **T12 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus”** sasniegtās vērtības bija 26,64% (kopējais periodā atbalstītais ha skaits, jeb 93,82% no plānotās vērtības), kas tika sasniegts, ar atbalstītajiem 478 586 ha lauksaimniecības zemes katrā no mērķa virzieniem.

Kopumā prioritātes P4 plānotais publiskais finansējums ir apstiprināts jau 111,8%, bet izmaksāts 95,0% apmērā, līdz ar to uz atskaites perioda beigām virzība uz sasniedzamo mērķi ir vērtējama kā ļoti sekmīga.

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākums M04 un M08.

5B – palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē

Ieguldījumu mērķa virziena rezultātu sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2023. g. beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 127 projekti ar publisko finansējumu 28,8 milj. EUR apmērā jeb 52,09% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka 65,9% no šī apstiprinātā finansējuma veidoja 4.1.apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprinātie projekti. Savukārt līdz 2023. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti tika 84 projekti jeb 33,3% no plānotā par 14,5 milj. EUR (26,24% no plānotā), un arī šajos projektos 83,5% publiskais finansējums tika izmaksāts 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros.

Mērķa rādītāja **T15 “Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā”** izpildes vērtība ir 30,75 milj. EUR no plānotās sasniedzamās vērtības 138,1 milj. EUR, nodrošinot izpildes progresu uz atskaites perioda beigām tikai 22,27% apmērā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir apmierinoša, ņemot vērā to, ka pārejas periodā mērķa virzienā 5B tika piešķirts daudz lielāks finansējuma apjoms par jau esošo un to, ka projektu īstenošanas termiņi pārsvarā ir līdz diviem gadiem. Turklāt pēdējās izsludinātajās kārtās pasākumā M04 priekšroka saņemt atbalstu tika dota tikai tiem projektiem, kuros paredzēta energoefektīvu ēku būvniecība un atjaunošana. Ievērojot pasākuma īstenošanas tendences varam prognozēt, ka līdz perioda beigām plānotā rādītāja vērtība tiks sasniegta.

5C - Sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

Ieguldījumu šajā mērķa virzienā paredzēts sniegt ar atbalsta pasākuma M04 apakšpasākumu 4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās", paredzot mērķa sasniegšanai 16,0 milj. EUR no šī apakšpasākuma finanšu līdzekļiem. Lai gan 2022. un 2023. gadā ir bijis ievērojams progress šī mērķa sasniegšanā salīdzinoši ar visu plānošanas periodu, tomēr līdz 2023. gada beigām šī mērķa virziena apguve ir tikai par trešo daļu no plānotā finansējuma (27,3%), jo kopumā tika apstiprināts tikai 101 projekts ar kopējo publiskā finansējuma apmēru 4,4 milj. EUR (uz 2021. gada beigām 2,0% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma apjoma). Savukārt ir īstenoti 50 projekti par kopējo finansējumu 1,1 milj. EUR apmērā jeb 6,7% no plānotā, tādēļ arī mērķa rādītājam **T16 "Ieguldījumu kopsomma atjaunojamās enerģijas ražošanā"** iznākuma progress ir tikai 2,3 milj. EUR jeb 5,77% no plānotā iznākuma rādītāja vērtības 40,0 milj. EUR. Ievērojot apakšpasākuma īstenošanas tendences, 2022. un 2023. gadā ir mainīti nosacījumi un izsludinātajās kārtās pasākumā M04 priekšroka saņemt atbalstu tika dota projektiem, kuros paredzēti ieguldījumi atjaunojamo energoresursu izmantošanai saimniecībās un uzņēmumos, salīdzinot ar ieguldījumiem citos mērķa virzienos (konkurētspējas, energoefektivitātes palielināšanai u.c.), lai veicinātu 5C mērķa virzienā plānotā rādītāja vērtības sasniegšanu līdz perioda beigām.

5D – samazināt siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas no lauksaimniecības.

Ieguldījumu mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2023. g. beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 2 019 projekta iesniegumi par 97,0 milj. EUR jeb 106,7% (salīdzinot uz 2022. gada beigām tikai 73,9%) no mērķa virzienam paredzētā finansējuma pasākumā. Savukārt pilnībā vai daļēji īstenoti ir 1 803 projekti par kopējo publisko finansējumu 73,8 milj. EUR jeb 81,23% (pieaugums par 31,6% kopš iepriekšējā gada beigām) no mērķa virziena plānotā publiskā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka no īstenotajiem projektiem lielākā daļa jeb 1 800 projekti tika īstenoti 4.1. apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" ietvaros.

Mērķa rādītāja **T17 "Procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas"** sasniegtā vērtība ir 8,66% jeb 41 097,46 LU vienības (sasniedzamā vērtība 11,17% jeb 53 000 LU vienības), kas ir 77,55% no plānotā. Apstiprinātajos projektos tiek paredzētas investīcijas, kas aptvertu 51 939 LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas jeb 98,0% no plānotās mērķa vērtības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība šajā mērķa virzienā uz sasniedzamajiem rādītājiem pēdējā gada laikā ir uzlabojusies un sekmīga, ievērtējot to, ka pārejas periodā mērķa virzienā 5D tika piešķirts ievērojami lielāks finansējuma apjoms par jau esošo, kā arī pēdējo gadu laikā, un it īpaši 2023. g., ir ievērojami pieaudzis gan apstiprināto, gan jau īstenotajiem projektiem izmaksātais publiskais finansējums, jo savlaicīgi tika veikti grozījumi pasākuma M04 nosacījumos, lai veicinātu investīciju ieguldīšanu siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas samazināšanas pasākumos.

5E – veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M08 "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā". Šī atbalsta pasākuma 8.1. apakšpasākuma "Meža ieaudzēšana un kopšana" un 8.5. apakšpasākuma "Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai" ietvaros no perioda sākuma līdz 2023. gada beigām tika apstiprināti 17 380 projektu iesniegumi par 41,0 milj. EUR jeb 108,7% no mērķa virzienā paredzētā publiskā finansējuma. Savukārt līdz 2023. gada beigām ir pilnībā vai daļēji īstenoti 13 889 projekti par kopējo publisko finansējumu 35,4 milj. EUR jeb 93,8% no mērķa virziena plānotā finansējuma, ieaudzējot meža platības, retinot vai nomainot

mežaudzes 94 147 ha platībā. Mērķa rādītāja **T19 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu”**, sasniegtā vērtība ir 1,79%, kas ir 95,36% no plānotās vērtības, ko veido atbalstītie 94 147 ha meža zemes. Lielāko ieguldījumu šī rādītāja izpildē dod apakšpasākums 8.5. “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”, kura ietvaros līdz pārskata perioda beigām ir izmaksāts publiskais finansējums 13 899 projektiem (113,0% no LAP paredzētā) par retināšanas vai mežaudžu nomaiņas darbībām 88 005 ha platībā jeb 93,8% no paredzētās platības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir uzskatāma par ļoti sekmīgu un interese no atbalsta pretendentiem par šiem pasākumiem vēl joprojām ir liela. Kopumā jau ir īstenoti projekti par 35,4 milj. EUR jeb 93,8% no pieejamā finansējuma, un arī 95,3% apmērā no plānota atbalstīta meža zeme, kurā tiek piemēroti apsaimniekošanas līgumi, kas sekmē oglekļa piesaisti.

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19.

6A – veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu un darbavietu radīšanu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”, kura īstenošana tika uzsākta 2016. gadā. Apakšpasākuma ietvaros līdz 2023. g. beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 558 atbalsta saņēmējiem ar kopējo publisko finansējumu 44,2 milj. EUR jeb 117,3% no mērķa virzienā pieejamā finansējuma (t.sk. arī FI finansējums). Pilnībā vai daļēji īstenoti ir projekti 464 atbalsta saņēmējam (91,0% no plānotā skaita) par 29,3 milj. EUR jeb 77,8% no pieejamā finansējuma. Projektu īstenošana daļēji aizkavējas, jo vienai daļai apstiprinātajos projektos paredzēti būvniecības darbi, kas paildzina projektu īstenošanas laiku saistībā ar ekonomisko situāciju būvniecības nozarē (būvniecības izmaksu pieaugums, ierobežots pakalpojuma sniedzēju skaits un kvalificēta darba spēka trūkums).

Mērķa rādītājam **T20 “Atbalstīto projektu radītās darbavietas”** izpildes progress pārskata periodā ir 1 482,01 radītā darba vieta, kas ir 148,2% no paredzētā rādītāja (1000 darba vietas).

6B Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā nodrošina atbalsta pasākums M19. Plānošanas periodā atbalstu SVVA stratēģijas īstenošanai ir saņēmušas 35 VRG plānoto 32 VRG vietā, un iznākuma rādītājs ir izpildīts par 109%. Savukārt VRG darbības teritorijas aptvertais iedzīvotāju skaits ir 964 909 (100% no plānotā), kas aptver LAP definēto lauku teritoriju, kā arī ietver pilsētas ar iedzīvotāju skaitu līdz 15 tūkstošiem. Kopumā pasākumā M19 finansējums līdz atskaites perioda beigām izmaksāts 90,7 milj. EUR apmērā jeb 89,3% no LAP paredzētā, bet uzņemtas saistības par 112,1 milj. EUR jeb 110,4% no plānotā finansējuma.

Šajā pasākumā 19.1. apakšpasākumā “Sagatavošanās atbalsts” uz 2023. g. beigām ir izmaksāti 861,9 tūkst. EUR jeb viss apakšpasākumā paredzētais finansējums, tai skaitā pārējas periodā paredzētais atbalsts vietējām rīcības grupām sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas 2023.-2027.gadam sagatavošanai (2022. gada oktobrī tika izsudzināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā).

19.2 apakšpasākumā “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju” līdz 2023. g. beigām kopumā ir atbalstīti 4 709 projekti par 93,0 milj. EUR, kas ir jau 113,4% no apakšpasākuma ietvaros pieejamā publiskā finansējuma. Savukārt pilnībā vai daļēji ir īstenoti projekti ar kopējo publisko

finansējumu 73,4 milj. EUR jeb 89,5% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

19.3. apakšpasākuma “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” īstenošana tika uzsākta tikai 2017. g., bet līdz 2023. g. beigām ir sasniegts ievērojams progress, jo apakšpasākumā ir apstiprināts viss pieejamais publiskais finansējums 4,4 milj. EUR jeb 115,1% no plānotā. Savukārt īstenoto projektu finansējums šajā apakšpasākumā ir 3,5 milj. EUR jeb 91,3% no apakšpasākumā pieejamā.

19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana” uzņemtās saistības līdz 2023. g. beigām bija 13,7 milj. EUR jeb 92,9% no plānotā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji ir īstenoti projekti par 12,9 milj. EUR, kas ir 86,8% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Arī atbalsta pasākums M07 dod ieguldījumu šī mērķa virziena rezultātu sasniegšanā. Pārejas periodā šim pasākumam papildus finansējums netika paredzēts, tādēļ no perioda sākuma līdz 2022. g. beigām ir jau apstiprināts viss pasākumā pieejamais publiskais finansējums 125,2 milj. EUR apmērā (101,2% no plānotā) 364 projekta iesniegumiem. Atbalsta pasākuma īstenošana tika uzsākta 2016. g. un praktiski visi projekti jau ir īstenoti par 123,6 milj. EUR jeb 99,9% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Mērķa rādītāja **T21 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas”** sasniegtā vērtība ir 94,3%, kas ir 100% no plānotās rādītāja vērtības.

Mērķa rādītāja **T22 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras”** sasniegtā vērtība uz atskaites perioda beigām bija 3,59% (sasniedzamā vērtība 1,98%), kas ir 181,46% no plānotās rādītāja vērtības un kuru veido 36 744 iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotās infrastruktūras - lauku ceļiem.

Pasākuma M07 īstenošanas rezultātā (pasākums jau sekmīgi noslēdzies) labumu no uzlabotās infrastruktūras ir guvuši vairāk iedzīvotāju kā plānots, jo par pieejamo finansējumu pašvaldības var atļauties sakārtot vairāk ceļu km (1 559 km), kas jau uz atskaites perioda beigām pārsniedz LAP paredzētos 840 km. Sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas, bet, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā bija zemākas.

Savukārt mērķa rādītājam **T23 “Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER)”** uz pārskata perioda beigām ir ievērojams progress – 123,3% no plānotās vērtības (800) jeb 986 projektu īstenošanas gaitā radītās darba vietas. Arī uzņēmumu plānotais jaunradīto darba vietu skaits apstiprinātajos projektos (1 930) liecina, ka šī mērķa rādītājs var tikt pārsniegts pat divas reizes. Straujais rādītāja izpildes progress pēdējos gados izskaidrojams ar to, ka atbalsta saņēmēji atskaitās par izveidotajām darba vietām tikai sākot ar otro gadu pēc projektu īstenošanas.

Kopumā mērķa virziena 6B publiskais finansējums ir apstiprināts jau 105,4%, bet izmaksāts 95,2% apmērā (214,2 milj. EUR) no plānotā, līdz ar to uz atskaites perioda beigām virzība uz sasniedzamo mērķi ir vērtējama kā ļoti sekmīga.

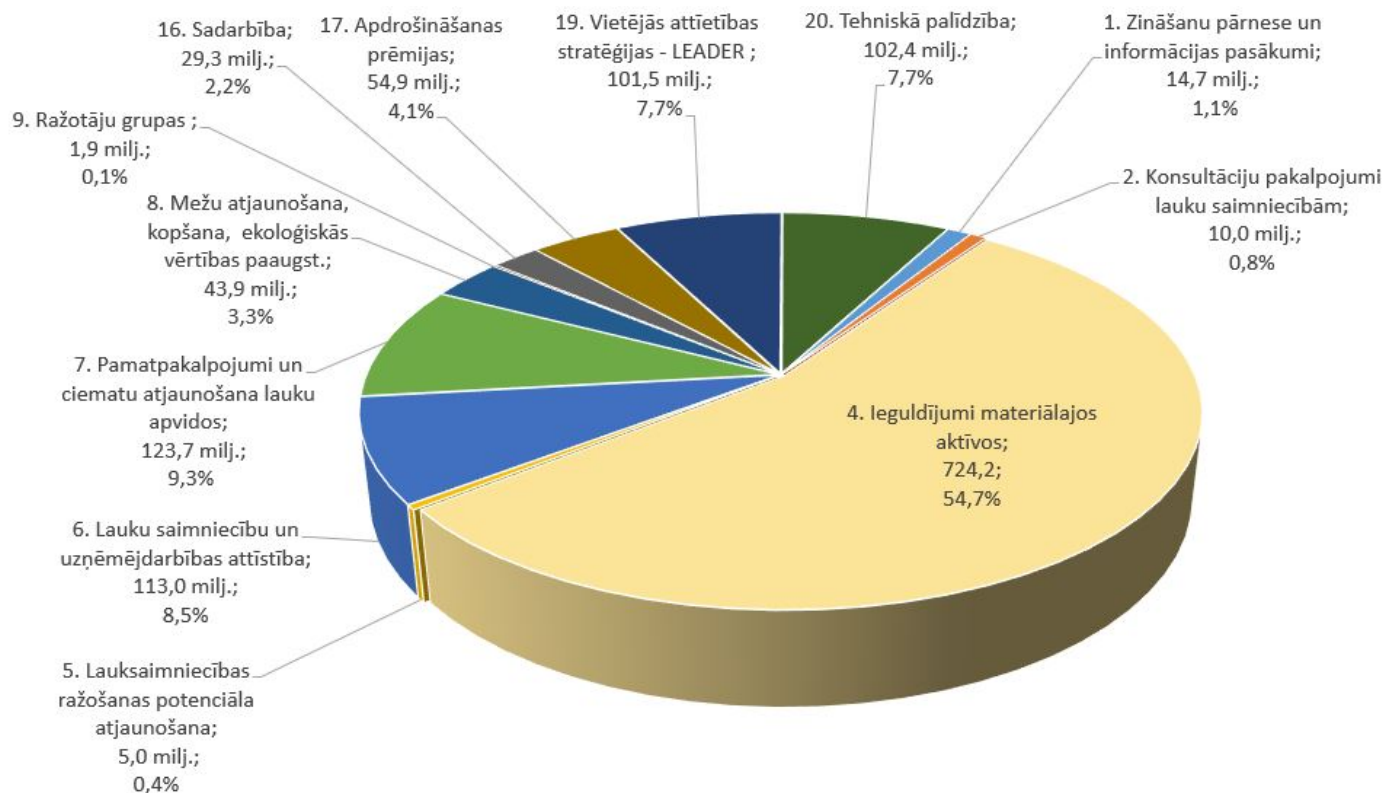
Kopējie secinājumi:

Apskatot un analizējot visu LAP prioritāšu rezultatīvo rādītāju virzību uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem 2025. g. mērķiem, varam secināt, ka visveiksmīgāk notiek virzība uz prioritāšu P4 (kopējie publiskie izdevumi apgūti 100,0% apmērā, bet lauksaimniecības un meža zeme, kurā tiek īstenoti apsaimniekošanas līgumi, kas veicina vides mērķu sasniegšanu ir atbalstīta 104,8% no plānotā) P6 (kopējie publiskie izdevumi apgūti 94,5%, VRG aptvertie iedzīvotāji 100%, bet lauku teritorijās sakārtoti ceļu garums 185,7% no plānotā) un P2 (kopējie publiskie izdevumi izmaksāti 95,3%, bet LAP ietvaros atbalstīto

saimniecību skaits ir 94,0% no plānotā) izvirzītajiem mērķiem.

Savukārt ne tik veiksmīga ir virzība uz P3 un P5 izvirzītajiem mērķiem. Tā P3 uz 2023.gada beigām ir izmaksāts finansējums 80,2% no LAP paredzētā, bet projektu skaits, kuros paredzētas investīcijas lauksaimniecības produktu pārstrādē un mārketingā 80,1% no plānotā. Prioritātē P5 kopējie publiskie izdevumi izmaksāti 72,5% savukārt meža zeme, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti/uzglabāšanu ir atbalstīta jau 122,9% apmērā, bet projektu skaits energoefektivitātes jomā un atjaunojamās enerģijas ražošanā ir tikai 53,2% no paredzētā, savukārt projekti meža ekosistēmas noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanā ir īstenoti jau 113,0% no plānotā.

Kopumā LAP īstenošana uz 2023. g. beigām noris sekmīgi, un vairākas mērķa vērtības ir jau sasniegtas vai pat pārsniegtas. Arī atsevišķu rādītāju vērtības, kuru izpilde līdz šim nav bijusi tik sekmīga, pēdējā pārskata gadā ir uzrādījušas strauju progresu, un turpmākajos gados vēl līdz perioda noslēgumam tiek sagaidīts, ka rādītāju plānotās mērķa vērtības tiks sasniegtas.

1.attēls. 2014.-2023. gadā apstiprinātais (īstenoto un īstenošanā esošo projektu) finansējums LAP sadalījumā pa projektveidīgajiem pasākumiem. A ZM pēc LAD datiem

Komentāri attiecība uz brīdinājumiem Tabulai C2.2.

Gada īstenošanas ziņojumā par 2022. gadu tika neprecīzi savādīta informācija:

- 1) sadaļā “Total public expenditure of operations supported by grants” ir norādīts publiskais finansējums kopā ar finanšu instrumentiem. Korekti būtu ziņot atsevišķi, kā tas ir noziņots 2023.gadā;
- 2) sadaļā “Number of actions/operations supported by grants” ir norādīts projektu skaits kopā ar finanšu instrumentiem. Korekti būtu ziņot atsevišķi, kā tas ir noziņots 2023.gadā;
- 3) sadaļā “Total public expenditure of operations supported by grants” ir norādīts publiskais finansējums kopā ar finanšu instrumentiem. Korekti būtu ziņot atsevišķi, kā tas ir noziņots 2023.gadā.

2. attēls. Komentāri par rādītājiem, tabula C2.2

1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem, balstoties uz F tabulu

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2017, 2018

1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]

Lauksaimniecības nozari ietekmējošie apstākļi 2023. gadā

2023. gads lauksaimniecības un pārtikas nozarē raksturojās ar vairāku apstākļu kopumu (*ražošanai svarīgo resursu un izejvielu cenu ievērojamu kāpumu vienlaikus ar produktu – piena, liellopu gaļas un graudaugu – iepirkuma cenu samazināšanos, 2023. gada pavasara sausuma un salnu ietekmē prognozēto ražas samazinājumu*), kas ir radījis nelabvēlīgus apstākļus un ietekmējis lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošanas nozares uzņēmumu ekonomisko dzīvotspēju. Jāņem arī vērā, ka Krievijas īstenotais karš Ukrainā joprojām būtiski un tieši ietekmē lauksaimniecības un pārtikas ražošanas uzņēmumus Latvijā, pakļaujot tos ilgstošas krīzes spiedienam, pasliktinot lauksaimnieku finansiālo situāciju un rentabilitāti.

Visā 2023. g. situācija Latvijas lauksaimniecības nozarē bija vērtējama kā nestabila, un ZM veiktā analīze liecina, ka 2023. g. Latvijas lauksaimniecības nozaru saražotais apjoms vai izlaides vērtība faktiskajās cenās ir samazinājies par 10% (no 2 135 milj. eiro 2022. g. uz 1 929 milj. eiro 2023. g.). Lielākajai daļai no lauksaimniecības nozarēm ir bijis izlaides vērtības samazinājums: augkopības nozarēs vidēji par-14% (piemēram, graudaugiem – par 16%; lopbarības kultūrām – par 30%; dārzeniem – par 8%; augļiem un ogām – par 33%) un lopkopības nozarēs vidēji par 2% (piemēram, cūkkopības nozarē – par 10%; olu ražošanas nozarē – par 3%, piena ražošanas nozarē – par 1%).

Pēc faktiski nepārtrauktā pieauguma 2021. – 2022. g., ražošanas resursu, izejvielu un pakalpojumu cenas 2023. g.ā mazliet pazeminājās, tomēr saglabājoties joprojām ļoti augstā līmenī un joprojām apgrūtinot lauksaimnieku ekonomisko situāciju. Saskaņā ar ZM veikto analīzi, kas balstīta uz AREI datiem, 2023. gadā Latvijā visu būtisko ražošanas resursu cenas bija būtiski augstākas nekā 3 gadu (2020.-2022.) vidējais līmenis, tostarp, lopbarībai par 31%, sēklām par 22%, minerālmēsliem par 18%, dīzeļdegvielai par 17%, elektroenerģijai par 16% un augu aizsardzības līdzekļiem par 13% augstākas.

Ražošanas resursu cenām saglabājoties augstā līmenī, atsevišķās nozarēs 2023. g. bija vērojama produktu cenu samazināšanās tendence. Piemēram, svaigpiena cena strauji nokritās gada pirmajos mēnešos un visu gadu saglabājās zemā līmenī, kā arī liellopu gaļas un graudu cenas pakāpeniski pazeminājās gada gaitā, bet cūkgaļas cena pazeminājās 2023. g. otrajā pusgadā..

Tajā pašā laikā vēl viena kara Ukrainā iezīme, kas lielākā mērā skar Ukrainas tuvākās kaimiņvalstis un tirdzniecības partnerus, ir pieaugošais Ukrainas imports, ko veicinājuši Eiropas Komisijas 2022. un 2023. gadā Ukrainai piešķirtie tirdzniecības atvieglojumi.

Piena nozare:

Piena nozarē 2023. g., pēc vēsturiski augstāko cenas līmeņu sasniegšanas 2022. gadā, cena caurmērā saglabājās salīdzinoši ļoti zemā līmenī, jo īpaši, ņemot vērā, ka ražošanas izmaksas līdzvērtīgi nesamazinājās. Cenas samazinājuma tendence iezīmējās jau 2022. g. 3. un 4. ceturksnī, tomēr izteikti straujš cenas kritums notika 2023. gada janvārī un februārī, divu mēnešu laikā pazeminoties par 30% un cenai nokrītoties līdz 34,01 EUR/100 kg. Aptuveni 34,0 EUR/100 kg līmenī cena saglabājās līdz 2023. g. septembrim, bet gada pēdējā ceturksnī jau bija vērojams cenas pakāpenisks pieaugums katrā nākamajā mēneši, tomēr šis pieaugums bija ļoti mērens un nekompensēja ievērojamo kritumu gada pirmajos mēnešos. 2023. g. decembrī piena iepirkuma vidējā cena Latvijā bija 38,35 EUR/100 kg jeb par 13% zemāka nekā februārī un par 21% zemāka nekā pirms gada 2022. gada decembrī.

2023. g.ā piena un piena produktu eksportā bija vērojama negatīva tendence samazināties eksportēto produktu vērtībai, tā pārtrūkstot ilgai eksporta vērtības pieauguma tendencei vairāku gadu garumā. 2023.

gadā eksportēto piena un piena produktu vērtība sasniedza 339,8 milj. EUR, kas bija par 20,6% mazāk nekā 2022. g..

2023. g. Latvijā saražots 962,2 tūkst. tonnu piena jeb par 1,2% mazāk nekā 2022. gadā. Piena iepirkums 2023. g. sasniedza 828,7 tūkst. tonnu, kas bija par 2,2% vairāk nekā 2022. gadā.

Cūkgaļas nozare:

Cūkgaļas nozarei 2023. g. cenu ziņā bijis krasi atšķirīgs pusgadu griezumā. Gada pirmajā pusgadā cena piedzīvoja ievērojamu pieaugumu, sasniedzot pat vēsturiski augstāko cenas punktu (276,18 EUR/100 kg E klases liemeņiem jūlijā), savukārt turpmākajos mēnešos cena atkal pazeminājās, izņemot decembri, kad atkal tika reģistrēts cenas kāpums. Kopumā no janvāra līdz jūlijam cena pieauga par 29,5%, bet cena decembrī jau bija par 13% zemāka nekā jūlijā un par 12,8% augstāka nekā janvārī.

Cūkgaļas ražošanas apjomi 2023. g. Latvijā samazinājās par 14% salīdzinājumā ar 2022. gadu. Savukārt cūkgaļas nozares (t.sk. dzīvu cūku) eksports 2023. gadā ir pieaudzis par 62,1% (vērtības izteiksmē), tostarp dzīvu cūku eksporta vērtība ir pieaugusi par 85%, kas zināmā mērā sasaistās ar gaļas ražošanas samazināšanos..

Arī cūkaudzētājiem 2023. g. darbību apgrūtināja augstās ražošanas resursu cenas, atstājot negatīvu ietekmi uz lauksaimnieku finansiālo situāciju.

Putnkopības nozare:

Arī mājputnu nozares uzņēmumi 2023. g. joprojām izjuta augsto ražošanas resursu cenu negatīvo ietekmi.

Mājputnu gaļas ražošana 2023. gadā salīdzinājumā ar 2022. g. pieauga par 0,5%, bet eksports (vērtības izteiksmē) samazinājās par 0,5%.

Olu ražošana 2023. gadā salīdzinājumā ar 2022. g. samazinājās par 2,6%, bet eksports (vērtības izteiksmē) pieauga par 8,5%.

Liellopu gaļas nozare:

2023. g., atšķirībā no 2022. g., raksturojās ar liellopu gaļas pazemināšanos, tomēr saglabājoties arī raksturīgajam cenu svārstīgumam. 2023. gada decembrī gaļas (A kategorija, bulļu liemeņi) iepirkuma cena bija pazeminājusies par 27,2% salīdzinājumā ar cenu janvārī. Gada griezumā, salīdzinot ar 2022. gada decembri, cena bija par 16,5% zemāka.

Arī liellopu audzētāji izjuta ražošanas resursu, jo īpaši, lopbarības, augstā cenu līmeņa negatīvo ietekmi uz ražošanas izmaksām.

Liellopu gaļas ražošana 2023. g. salīdzinājumā ar 2022. g. pieauga par 13,2%.

2023. g. dzīvo liellopu un liellopu gaļas eksports palielinājās par 9% vērtības izteiksmē, salīdzinot ar 2022. g.

Graudkopības nozare:

2023. g. graudaugu nozarē raksturojās ar iepirkuma cenu teju nepārtrauktu pazemināšanos, atgriežoties aptuveni 2021. g. pirmā pusgada līmenī. Ņemot vērā, ka resursu, tostarp minerālmēsli, dīzeļdegvielas u.c.,

cenās, kaut arī pazeminājās, tomēr ne līdzvērtīgi pret graudu cenu krituma apmēriem, graudaudzētāju ienākumi 2023. g. tika negatīvi ietekmēti.

2023. gada decembrī pārtikas kviešu iepirkuma cena Latvijā bija 203,97 EUR/t, kas bija par 22,1% zemāka nekā janvārī un par 47,6% zemāka nekā 2022. g. maijā, kad tika sasniegts viens no vēsturiski augstākajiem cenas punktiem.

Pārtikas kviešu vidējā iepirkuma cena Latvijā 2023. gadā bija 218,68 EUR/t, kas bija par 26,2 % zemāka nekā 2022. gada vidējā iepirkuma cena.

CSP dati liecina, ka 2023. g. graudaugu kopražā bijusi 2 715,9 tūkst. t, samazinoties par 16,3% jeb 527,8 tūkst. tonnām, salīdzinot ar gadu iepriekš, turklāt samazinājies raža visām kultūrām. Lielākais ražas samazinājums novērots ziemas tritikālei, vasaras miežiem un rudziem (attiecīgi -29,4%, -23,6% un -19,1%). Ziemas kviešu kopražā samazinājās par 15,4%, bet vasaras kviešu raža par 16,6. Rapšu kopražā (349,5 tūkst. t) samazinājies par 5,4%. Ar graudaugiem pavisam tika apsēti 797,4 tūkst. ha, kas ir par 2,2% jeb par 17,3 tūkst. ha vairāk nekā 2022. g.

Saskaņā ar *Eurostat* datiem, graudaugi 2023. g. bija otra nozīmīgākā produktu grupa Latvijas pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksportā, sasniedzot 731 milj. EUR kopējo vērtību jeb 14,7% no kopējās pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksporta vērtības. 2023. gadā graudaugu eksporta vērtība ir samazinājusies par 25,4 % jeb 249,4 milj. EUR, salīdzinot ar 2022. g.

2023./2024. tirdzniecības gadā (jūlijs – februāris) Latvija kopā eksportēja graudaugus (kvieši, mieži, rudzi, auzas, tritikāle, griķi) 2,24 milj. t apjomā. Kvieši sastādīja 85% no kopējā graudauga eksporta apjoma 2023./2024. tirdzniecības gadā (jūlijs-februāris) periodā.

1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās

Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta "Programmu saturs" 3. punktā, 96. panta "Mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punkta e) apakšpunktā, 111. panta "Īstenošanas ziņojumi attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punktā, 4. punkta d) apakšpunktā un I pielikuma 7.3 sadaļā "Galveno programmu ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās", šī programma sniedz ieguldījumu makroreģionālajās un/vai jūras baseina stratēģijās:

Stratēģija Baltijas jūras reģionam (turpmāk – Stratēģija) ir viena no tām ES iniciatīvām, kuru izstrādāšanā Latvija ir iesaistījusies kopš idejas rašanās brīža. Stratēģijai tika izvirzīti trīs pamatmērķi: "Glābt jūru", "Apvienot reģionu" un "Celt labklājību". Stratēģijas īstenošana balstās uz Rīcības plānu, kurš tiek regulāri atjaunots.

LAP atbalsts sniedz ieguldījumu divu Stratēģijas mērķu sasniegšanā – "Glābt jūru" un "Celt labklājību".

Kā vieni no prioritārajiem pasākumiem, kas tiek īstenoti LAP 4. prioritātes ietvaros, ir M10 „Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”, atbalstot bioloģiskās lauksaimniecības un integrētās dārzkopības attīstību, kas būtiski samazina ķīmisko vielu slodzi vidē, salīdzinot ar intensīvo lauksaimniecību, kā arī uzturot rugāju lauku ziemas periodā, tā kopumā veicinot intensīvās lauksaimniecības radītā piesārņojuma samazināšanu īpaši jutīgajā teritorijā un līdztekus mazinot piesārņojuma nonākšanu jūrā no pielietotajiem minerālmēsliem, organiskajiem mēsliem un augu aizsardzības līdzekļiem. Atbalsts agrovides pasākumiem turpina arī ekstensīvu bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu, palielinot augu barības vielu saturu augsnē un mazinot erozijas ietekmi, tādejādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, klimata pārmaiņu samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu.

Savukārt labklājības celšanu Baltijas jūras reģionā veicina tādi LAP pasākumi kā M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”, M16 “Sadarbība”, atbalsta pasākumi M19 LEADER pieejas ietvaros u.c.

Stratēģijas mērķu “Celt labklājību” un “Glābt jūru” sasniegšanu nodrošina arī LAP pasākums M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un pasākums M02 “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”. Šo pasākumu ietvaros iegūtās zināšanas nodrošina lauku uzņēmumu darbības efektivitātes celšanu un dažādošanu, tā sekmējot labklājības pieaugumu lauku teritorijās. Kā viens no mērķiem ir arī uzlabot zināšanas vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā, kas pastarpināti veicina laba jūras vides stāvokļa saglabāšanu.

Tādejādi, izmantojot jau esošos pasākumus LAP ietvaros, netieši tiek īstenota arī Stratēģija, kuras īstenošanai atsevišķi finanšu resursi nav pieejami, tomēr pasākumu līmenī dažādu ES programmu un finansējuma instrumentu ietvaros ir iespējams saņemt nozīmīgu atbalstu un tā sniegt ieguldījumu Stratēģijas mērķu īstenošanā.

- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam (EUSBSR)
- ES stratēģija Donavas reģionam (EUSDR)
- ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR)
- ES stratēģija Alpu reģionam (EUSALP)
- Atlantijas jūras baseina stratēģija (ATLSBS)

1.f1) EUSBSR

Mērķis(-i), politikas joma(-as) un horizontālās darbība(-as), uz ko attiecas programma:

	Mērķi
☒	1 - glābt jūru
☐	2 - nodrošināt reģiona pieejamību
☒	3 - palielināt labklājību
	Politikas jomas
☒	4.1 - Bioekonomika
☐	4.2 - Kultūra
☐	4.3 - Izglītība
☐	4.4 - Enerģētika
☐	4.5 - Apdraudējumi
☐	4.6 - Veselība
☒	4.7 - Inovācija
☒	4.8 - Barības vielas
☐	4.9 - Drošs
☐	4.10 - Drošs
☐	4.11 - Kuģis
☒	4.12 - Tūrisms
☐	4.13 - Transports
	Horizontālās rīcības
☐	5.1 - Spēja
☒	5.2 - Klimats
☐	5.3 - Kaimiņi

5.4 - Teritoriālā plānošana

Darbības vai mehānismi, kas izmantoti, lai programmu labāk saistītu ar EUSBSR

A. Vai programmas uzraudzības komitejā piedalās makroreģionālie koordinatori (galvenokārt valsts koordinatori, politikas jomas koordinatori, horizontālo pasākumu koordinatori vai vadības komiteju/koordinācijas grupu locekļi)?

Jā Nē

B. Vai atlases kritērijos ir piešķirti papildu punkti īpašiem pasākumiem, kas atbalsta EUSBSR?

Jā Nē

C. Vai programma ieguldījusi EUSBSR ES fondus?

Jā Nē

Vai jūsu programma turpmāk plāno ieguldīt EUSBSR? Paskaidrojiet (1 konkrēts teikums)

Ar LAP īstenošanu arī turpmāk plānots sekmēt EUSBSR īstenošanu atbilstoši mērķiem un politikas jomām, kas norādītas f) sadaļā ietvertajā tabulā.

D. Iegūtie rezultāti saistībā ar EUSBSR (nepiemēro 2016. gadam)

Neattiecas

E. Vai programma pievēršas EUSBSR apakšmērķiem (kas atbilst konkrētiem mērķiem un rādītājiem), kā tas norādīts "EUSBSR rīcības plānā"? (Norādiet mērķi un rādītāju)

Neattiecas

1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)

Neattiecas

2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS.

2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.

Pārskata gadā nav bijusi nepieciešamība veikt izmaiņas novērtēšanas plānā.

2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu).

LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēma sastāv no sekojošām sadaļām, un pastāvīgi tiek veikti darbi to ieviešanai:

- Datu uzkrāšana un apstrāde. Tiek risināti novērtēšanas procesa metodoloģiskie jautājumi, pilnveidojot intervences loģiku pasākumu griezumā un datu uzkrāšanu, iesaiste gatavojot informāciju nākamajam programmēšanas periodam.

Lai kopīgi izprastu un nodrošinātu, ka ir pieejami kvalitatīvi, rādītāju aprēķināšanai nepieciešamie, dati, tika organizētas tikšanās starp novērtētājiem un ZM, LAD, LLKC, Valsts Lauku Tīkla/Valsts Kopējās Lauksaimniecības Politikas Tīkla un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes pārstāvjiem.

- Tematisko novērtējumu, kas izriet no aktuālām lauku attīstības vajadzībām, izstrāde. Pārskata gadā tika veikti izvērtējumi par lauksaimniecības nozarei piešķirtā atbalsta un atdeves efektivitāti un par KLP atbalsta ietekmi uz ilggadīgo zālāju botānisko daudzveidību. Tika aktualizēts bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins no 2015. līdz 2022. gadam.

2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu).

Novērtēšanas vajadzībām tiek uzturēta nepieciešamo rādītāju sistēma, pastāvīgi atjaunojot un uzkrājot aktualizētus datus no dažādu institūciju datubāzēm. Pamatā novērtēšanai tiek izmantoti atbalsta pieteikumu dati no LAD, uzņēmējdarbības rādītāji no VID, statistikas dati no Lauku saimniecību datu uzskaites tīkla (SUDAT), CSP, Farm Accountancy Data network (FADN), EUROSTAT u.c. Papildus, datu iegūšanai tika veikti lauka pētījumi par zālājiem.

Novērtētāji aktīvi piedalās visos Eiropas Kopējās lauksaimniecības politikas novērtēšanas palīdzības dienesta rīkotajos labas prakses darba semināros gan prezentējot savu pieredzi tematiskajos novērtējumos, gan diskutējot ar citiem, semināru dalībniekiem. Pārskata gadā labas prakses semināri tika organizēti tā, lai saturiski palīdzētu īstenot arī jaunā plānošanas perioda Stratēģiskā plāna izvērtēšanu.

2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē.

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	S.Rūsiņa, A.Namatēva, I.Silamiķele, L.Ieviņa, P.Lakovskis
Nosaukums	KLP atbalsta ietekme uz ilggadīgo zālāju botānisko daudzveidību
Kopsavilkums	Pētījumā novērtētas KLP pasākumu atbalstīto aizsargājamo zālāju botāniskās daudzveidības stāvokļa izmaiņas un KLP atbalsta nozīme tās saglabāšanā.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Zalaju_botaniska_daudzveidiba_KLP_periodos_2023%283%29.pdf

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A.Vēveris, E. Benga
Nosaukums	Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins
Kopsavilkums	Novērtējumā aktualizēta datu analīze par bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni un dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām par 2022. gadu.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Biologiska_produkcija_2023.pdf

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A. Lismanis, A.Vēveris, E.Benga
Nosaukums	Lauksaimniecības nozarei piešķirtā atbalsta un atdeves efektivitātes izvērtējums dalījumā pa lauksaimniecības sektoriem
Kopsavilkums	Pētījums par lauksaimniecības ekonomiskiem rādītājiem Latvijā un kaimiņvalstīs, lai iegūtu lauksaimniecības ekonomisko rādītāju starptautisko salīdzinājumu specializāciju griezumā un novērtētu nozares ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Lauksaimniecibas_%20atdeve_.pdf

2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.

Īsi izklāstiet 2020. gadā pabeigto novērtējumu konstatējumus sadalījumā pa KLP mērķiem (vai attiecīgā gadījumā — LAP prioritātēm).

Aprakstiet pozitīvās vai negatīvās sekas/ietekmi (ietverot pierādījumus, kas to pamato). Neaizmirstiet norādīt konstatējumu avotu.

Pārskata gadā *veiktie novērtējumi konkurētspējas un vides tēmās.*

- Novērtējumā *par lauksaimniecības nozarei piešķirtā atbalsta un atdeves efektivitāti* veikts valsts un ES atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai sadalījuma un atbalsta maksājumu atdeves efektivitātes izvērtējums, kā arī izvērtēts lauksaimniecības nozares sadalījumā pa sektoriem devums Latvijas tautsaimniecībai kopumā laika periodā no 2015. – 2022. gadam; definēti rādītāji, ar kuriem turpmāk analizēt valsts un ES atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ieguldījumu sadalījumā pa lauksaimniecības sektoriem, atbalsta maksājumu atdeves efektivitāti.

Pētījuma ietvaros veikta rādītāju un metodikas izvēle atbalsta atdeves novērtēšanai. Apkopoti pieejamie dati no Valsts ieņēmumu dienesta (VID), Lauku atbalsta dienesta (LAD) un Eiropas lauku saimniecību uzskaites datu tīkla (FADN). Tika konstatēts, ka dati ir pieejami fragmentāri, no atšķirīgiem avotiem un ar atšķirīgām to apkopošanas metodēm.

Salīdzinot ar Poliju, Lietuvu un Igauniju, Latvija demonstrē vidējus rezultātus, efektivitātes ziņā uz LIZ platību atpaliekam no Polijas, uz cilvēku – no Igaunijas. Piena lopkopības rādītāji stagnē un vairākkārtēji atpaliek no Igaunijas. Kopumā specializāciju vidū ir vērojamas struktūras izmaiņas par labu laukkopībai.

Atbalsta maksājumi ir vidējā līmenī, izņemot dārzenkopību un cūkkopību/putnkopību, kur ir visaugstākās gan summas, gan atdeve.

Ieteikumi

Starptautisko salīdzinājumu veikšanai izmantot FADN datus. Politiskais mērķis – tuvoties Igaunijas rādītājiem. VID datu analīzi izmantot tikai makro līmenim – kopējā nodokļi pa specializācijām un nodokļu struktūra. Analogi un primāri ieteicams uz LAD atbalsta saņēmēju datu bāzes pamata apkopot datus par nodokļu iemaksām.

Specializāciju (nozaru) atdeves analīzei izmantot reitingu, padziļināti analizēt tā komponentes. Informācijas kvalitātes uzlabošanai ieteicams palielināt izlases apjomu dārzenkopībā, ilggadīgo kultūru un cūkkopības/putnkopības specializācijā.

- Novērtējumā par *Kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta ietekmi uz ilggadīgo zālāju botānisko daudzveidību*, vērtēta aizsargājamo zālāju botāniskās daudzveidības izmaiņas un KLP atbalsta nozīme daudzveidības saglabāšanā. Zālāju izmaiņas notikušas gan augu sugu daudzveidībā, gan zālāju struktūrā.

Konkrēta atbalsta veida devums zālāju botāniskās daudzveidības saglabāšanā nav vērtējams kā viennozīmīgi pozitīvs vai negatīvs, un tā ietekme bija atkarīga no biotopu veida. Zālajos ar nemainīgu atbalstu abos KLP periodos kūlainība un ekspansiju īpatsvars poligonā laika gaitā mainījās nenozīmīgi, izņemot ekspansīvo sugu segumu veģetācijā, kuram bija tendence palielināties,

un BDUZ atbalstītajos zālajos un zālajos bez atbalsta palielinājums bija būtisks. Zālajos, kuru atbalsta veids bija mainījies, struktūru stāvoklis kopumā bija stabils. Augu sugu daudzveidības stāvoklis atkarībā no biotopa veida un atbalsta veida un tā izmaiņām gan saglabājās stabils, gan uzlabojās, gan dažos gadījumos pasliktinājās, un tas vairāk izpaudās zālajos, kuru atbalsta veids starp abiem KLP periodiem mainījās.

Novērtējuma rezultātā sagatavoti priekšlikumi zālāju apsaimniekošanas pasākumiem un to nosacījumiem KLP ietvarā. Priekšlikumi, ir gan tiešā veidā izrietoši no novērtējuma rezultātiem, un tos var ieviest salīdzinoši vienkārši, gan priekšlikumi, kuru detālākai pamatošanai un, attiecīgi, ieviešanai, papildus varētu būt nepieciešami socioloģiski vai ekonomiski fakti un to analīze, kā arī papildu ekoloģiskie pētījumi.

- Novērtējumā par *bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķinu* apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu un veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija par laiku no 2015.līdz 2022.gadam.

2022. gadā Bioloģiskās produkcijas apjomi palielinājušies tikai atsevišķiem produktiem (graudaugi, rapsis, augļi un ogas, olas) Būtiski samazinājušies gaļas ražošanas apjomi, turpina samazināties arī dārzeņi.

Bioloģisko produktu cenas 2022.gadā bija kopumā ar augšupejošu tendenci, ar lielāko kāpumu graudaugiem un pienam. Tomēr nozīmīgs samazinājums bijis ārstniecības augu, kā arī medus cenām. Lai arī bioloģisko produktu vērtība palielinājusies par 13%, konvencionālo produktu vērtība augusi ievērojami straujāk, ko noteica pozitīvākas tendences gan apjomu, gan cenu izmaiņās konvencionālai produkcijas salīdzinot ar bioloģisko.

Pirmo reizi trim nozīmīgiem produktiem – pienam, medum un aitu gaļai – bioloģisko pārdevumu cena konstatēta zemāka nekā vidējā cena visai produkcijai, savukārt liellopu cena – vienāda abu veidu produkcijai. Arī kopumā samazinās bioloģisko produktu cenas pārsniegums pār konvencionālo produktu cenām. 2022.gadā samazinājies bioloģisko lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē no 6,8% līdz 5,5%. Šis īpatsvars ir līdzīgs gan augkopībā, gan lopkopībā, un tas ir zemākais kopš 2017.gada.

2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsauca uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

Datums/laikposms	21/03/2023
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Konference “Bioloģiskā pārtika: tirgus situācija un prognozes”
Darbības/pasākuma	Latvijas bioloģiskās lauksaimniecības asociācija

vispārīgais organizētājs	
Izmantotie informācijas kanāli/formāts	Prezentācija “Paaugstinātas kvalitātes pārtikas produktu potenciāls ZPI”
Mērķauditorijas veids	Lauksaimnieku biedrības, uzņēmumu vadītāji, pakalpojumu sniedzēji, lauksaimniecības zinātnisko iestāžu darbinieki, ZM speciālisti, konsultāciju dienesta darbinieki
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	150
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Presentation_ZPI_2022.pdf

Datums/laikposms	17/03/2023
Komunikācijas darbības/pasākuma nosaukums un apspriesto/izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Latvijas Universitātes 81. starptautiskā zinātniskā konference
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas Universitāte (LU)
Izmantotie informācijas kanāli/formāts	Prezencija “LEADER/SVVA stratēģiju izstrādes metodoloģiskie aspekti”
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200
URL	https://conferences.lu.lv/event/238/page/156-program

2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķinā apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu, veikts biol. produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija 2015. - 2022.g. Biol. produktu cenas 2022.g. bija ar augšupejošu tendenci, lielākais kāpums graudaugiem un pienam, kritums ārstniecības augiem, medum. Biol. produktu vērtība palielinājusies par 13%, bet konvenciālo produktu vērtība augusi vairāk. Samazinājies biol. l/s produktu īpatsvars izlaidē no 6,8% līdz 5,5%.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>KLP Stratēģiskajā plānā nākamajam plānošanas periodam paredzēts atspoguļot BLS sektora produkcijas izlaides rezultātus. Plānojot jaunās aktivitātes nākamajā plānošanas periodā, BLS kontekstā tiks salāgots produkcijas pieprasījums ar ražošanas apjomiem, mērķtiecīgi virzot atbalstu ne tikai uz augkopības sektoru – saņemot atbalstu par sertificēto BL zemes platību, atkarībā no kultūraugu grupas veida, bet arī par izaudzētajiem dzīvniekiem, īpaši piena liellopiem. Atsevišķs atbalsts paredzēts arī biškopības jomai, kas stimulēs ražot BL biškopības produktus, kā arī nodrošinās papildus barības bāzi savvaļas apputeksnētājiem.</p>
<p>Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde</p>	<p>Vadošā iestāde</p>

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>KLP atbalsta ietekme uz ilggadīgo zālāju botānisko daudzveidību. Rezultātā sagatavoti priekšlikumi zālāju apsaimniekošanas pasākumiem un to nosacījumiem KLP ietvarā. Priekšlikumi, ir gan tiešā veidā izrietoši no novērtējuma rezultātiem, un tos var ieviest salīdzinoši vienkārši, gan priekšlikumi, kuru detālākai pamatošanai un, attiecīgi, ieviešanai, papildus varētu būt nepieciešami socioloģiski vai ekonomiski fakti un to analīze, kā arī papildu ekoloģiskie pētījumi.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>Plānojot KLP SP agrovides intervences LA 10.5. “Zālāju biotopu apsaimniekošana” ieviešanu uzlabojošos pasākumus 2024. gada sezonā un turpmākajās, paredzēts ņemt vērā novērtējuma gaitā gūtos secinājumus un tos iekļaut intervences atbalsta nosacījumos, veicot atbilstošas izmaiņas KLP SP, piemēram, lai uzlabotu zālāju struktūru un kvalitāti, veicināt to pļaušanu vismaz divas reizes sezonā, kā arī stimulēt platību noganīšanu. Lai uzlabotu intervences apguvi, rosinot nepamest zālāju biotopus, bet iekļaut šīs platības saimnieciskajā aprītē, paaugstināt atbalsta likmes, kuras sociālpolitisko apsvērumu dēļ kopš 2019. gadā veiktajiem likmju aprēķiniem ir kļuvušas nerentablas. Vienlaicīgi stimulēt bioloģiskos lauksaimniekus nepamest neapsaimniekots tos zālāju biotopus, kas atbilst agromežsaimnieciskajai praksei (4. klases biotopi), bet iekļaut tās saimnieciskajā aprītē un bioloģiskās lauksaimniecības kontroles</p>

	sistēmā, ražojot platībās bioloģisko produktu.
Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde

Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)	Lauksaimniecības nozarei piešķirtā atbalsta un atdeves efektivitātes izvērtējums dalījumā pa lauksaimniecības sektoriem.
Īstenotie turpmākie pasākumi	Turpmāk lauksaimniecības specializāciju (nozaru) atdeves analīzei izmantot reitingu, padziļināti analizēt tā komponentes. Informācijas kvalitātes uzlabošanai ieteicams palielināt izlases apjomu dārzenkopībā, ilggadīgo kultūru un cūkkopības/putnkopības specializācijā, lai varētu iegūt precīzākus un objektīvākus rezultātus, kurus izmantot KLP SP intervenču atbalsta nosacījumu izstrādāšanā un pilnveidošanā.
Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde

3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI

3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti

2014-2020 plānošanas periodā, kā arī pārejas periodā 2021.-2022. gadam ir saglabāta ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas darbības pēctecība, kā tas bija iepriekšējā plānošanas periodā, un šīs sistēmas ietvaros pēc nepieciešamības ir aktualizēti LAP kvalitatīvai un efektīvai ieviešanai nepieciešamie:

- iekšējie normatīvie akti, kas nosaka atbildīgo iestāžu pienākumus, atbildību, funkciju un uzdevumu nošķiršanu, kā arī noteikumus, kārtības, kādā tiek veikta ELFLA atbalsta piešķiršana, administrēšana, uzraudzība un ELFLA pārvaldība, kontrole un īstenošanas uzraudzība;
- iekšējie normatīvie akti un dokumenti efektīvai projekta iesniegumu administrēšanai, kontrolei un uzraudzībai (administrēšanas procedūras, metodiskie norādījumi, vadlīnijas u.tml.).

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, arī 2023. gadā ir aktualizēti un pārskatīti risku reģistri, nodrošinot priekšnosacījumus efektīvai krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai un apkarošanai.

Lai nodrošinātu e-pārvaldību LAP ietvaros, pārskata periodā turpināts darbs pie vienotās informācijas sistēmas atbalsta pasākumu administrēšanai – Lauku attīstības programmas informācijas sistēmas (LAPSA) ieviešana un pilnveidošana, Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) attīstīšana/pilnveidošana, Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) papildināšana, kartogrāfiskā materiāla digitalizācija lauku līmenī (izmantojot aplikāciju VECTORIZER) un pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei.

Papildus jau iepriekš minētajam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu LAP ieviešanu un uzraudzību:

- sekmīgi nodrošināta vadošās iestādes komitejas darbība, kuras uzdevums ir veikt vadošās iestādes funkciju ieviešanas efektivitātes uzraudzību, t.sk. nodrošinot sadarbību ar ELFLA Kompetento iestādi, Maksājumu aģentūru;
- nodrošināta Uzraudzības komitejas darbība, kura darbojas atbilstoši tās apstiprinātam reglamentam un Regulas Nr. 1303/2013 47., 48. un 49. panta, kā arī Regulas Nr. 1305/2013 72. un 74. panta nosacījumiem;
- ZM speciālisti regulāri sekojuši līdz darba dokumentiem un piedalījušies Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gadam uzraudzības komitejā un apakškomitejās.

Lai nodrošinātu tehniskās palīdzības atbalsta pieejamību arī 2023. gadā un sekmīgi turpinātu atbalsta administrēšanu un pārvaldību, ievērojot paredzēto pārejas periodu laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, 2023. gadā ir notikušas pasākuma „Tehniskā palīdzība” līdzekļu piešķiršanas komisijas sēdes un tika pieņemti vairāki lēmumu rakstiskās procedūras veidā saistībā ar LAP tehniskās palīdzības administrēšanu.

Vienlaikus, lai nodrošinātu atbalsta papildinātību un demarkāciju ZM speciālisti aktīvi iesaistījušies un komentējuši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes sagatavoto plānošanas dokumentu projektus Eiropas Savienības atbalstam plānošanas periodā 2021.-2027. gadam.

LAP uzraudzības nolūkā 2023. gadā tika noorganizēta viena uzraudzības komitejas sēde 2023. gada 16.jūnijā, kurā tika apstiprināts LAP gada īstenošanas ziņojums par 2022. gadu, kā arī sagatavota viena lēmumu pieņemšana rakstiskās procedūras veidā 2023. gada 10. janvārī saistībā ar LAP grozījumu apstiprināšanu. Detalizēta informācija par uzraudzības komitejas lēmumiem atrodama ZM tīmekļa vietnes sadaļā: <https://www.zm.gov.lv/lv/lauku-attistibas-programmas-uzraudzibas-komitejas-lemumi-0>

Sadarbībā ar sociālo un sadarbības partneru ierosinājumiem, konstatējot un izvērtējot LAP īstenošanas gaitā radušās vajadzības 2023. gadā tika sagatavoti un Eiropas Komisijai (EK) iesniegti vienpadsmitie grozījumi LAP, kuru galvenais mērķis bija finansējuma pārdale starp LAP pasākumiem. Grozījumi tika iesniegti 2023. gada 23.janvārī (gala redakcija pēc EK komentāriem nosūtīta 2023. gada 7.martā) (skat. 10. tabulu), kurus EK apstiprināja 2023. gada 16. martā (LAP 12.1. redakcija).

<i>LAP sadaļa/ horizontālais pasākums</i>	<i>Galveno grozījuma būtība</i>
Finansējuma pārdale	Finansējuma pārdale starp pasākumiem, palielinot to pasākumam M12 “Kompensācijas maksājums par NATURA2000 meža teritorijām” par 18,1 milj. EUR un apakšpasākumam M4.1 “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” par 6,9 milj. EUR, kā arī apašpasākumam M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību izveidei un attīstībai” 2,6 milj. EUR.
M12 “Kompensācijas maksājums par NATURA2000 meža teritorijām”	Paredzēta finansējuma pārdale pasākuma M12 īstenošanai, kas ļautu to īstenot līdz 2025. gadam ieskaitot, kā arī atbalsta likmju pārskatīšanu, kas atbilstu KLP Stratēģiskā plāna 2023-2027 ietvertajām attiecīgās intervences likmēm.
M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA)”	Paredzēta finansējuma palielināšana apakšpasākumam M19.1. “Sagatavošanas atbalsts” par 20,0 tūkst. EUR.

10. tabula. LAP 11. grozījumu galvenā būtība.

Avots: ZM

2023. gada beigās tika uzsākts darbs pie divpadsmitajiem LAP grozījumiem, kuru pirmā versija EK tika iesniegta 2024. gada 29.janvārī, un kurus EK apstiprināja 2024. gada 15. martā (LAP 13.1. redakcija).

Secinājumi un problēmas, izvērtējot LAP atbalsta pasākumu ieviešanu pārskata periodā

Investīciju projektu pasākumu administrēšanas problēmas (neietverot LEADER – ELFLA 2014-2020 pasākumu M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai”):

- Pielāgošanās attālinātā darba specifikai, kas radās COVID-19 ierobežojumu dēļ un jaunu administrēšanas risku identificēšana, vadība.
- Nekvalitatīvi sagatavoti projektu pieteikumi un biznesa plāni.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (kārtās iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes;
- atbalsta pretendents neatbilst pasākumu nosacījumiem;
- pieteikts lielāks atbalsts nekā pienākas vienam atbalsta saņēmējam;
- nav veiktas atbilstošas iepirkuma procedūras;
- nesamērīgas investīcijas pret saimniecības resursiem.

Galvenie saistību pārtraukšanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas finansējums projekta realizācijai;
- COVID-19 ietekme uz saimniecību ekonomisko situāciju;
- būvniecības izmaksu palielinājums atbilstoši tirgus situācijai.

LAD veiktie risinājumi un uzlabojumi:

- LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (turpmāk - EPS) ir iesniegti ~100% projektu pieteikumu. EPS sistēmā iestrādātas dažādas loģiskās kontroles, brīdinājumi klientam un automātiska datu ielāde no LAD un ārējām datu bāzēm, samazinot kļūdīšanos atbalsta pretendentiem aizpildot pieteikumu;
- LAD organizē tiešsaistes seminārus (vebinārus) potenciālajiem atbalsta pretendentiem, kā arī regulāri piedalās citu institūciju organizētos semināros, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par pasākumu prasībām. Informācija par tiem sniegta arī sociālo tīklu kontos mērķgrupai, kas ir aktīvi to lietotāji;
- LAD organizē individuālas tikšanās – pārrunas ar atbalsta saņēmējiem tiešsaistē, lai labāk izprastu klientu sarežģītās situācijas un operatīvāk varētu pieņemt attiecīgo lēmumus.
- LAD mājas lapā (www.lad.gov.lv) regulāri tiek papildinātas vadlīnijas un rokasgrāmatas atbalsta pretendentiem;
- Papildinātas un pilnveidotas vairākas atbalsta pretendentu rokasgrāmatas;
- Pasākumā 4.1 “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” izstrādāts Tehnikas un iekārtu katalogs, pārejot uz ekspertu novērtējumu par tehnika un iekārtu tirgus cenām, tādā veidā samazinot atbalsta pretendentu administratīvo slogu projekta iepirkumu dokumentācijas sagatavošanā, samazinot kļūdu rašanās iespējas iepirkuma procesā, kā arī atvieglojot LAD kontroles funkciju.

Pasākuma kods - nosaukums	Pārbaude projektu vērtēšanas laikā (K1)	Pārbaude projekta īstenošanas laikā (K2)	Pārbaude uz vietas (K3)	Pēcmaksājumu pārbaude (K4)	Kopā
A001 - Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi		36	10		46
A002 - Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi		1	1		2
A004 - Ieguldījumi materiālajos aktīvos	141	1 806	49	515	2 511
A005 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana		4	3	4	11
A006 - Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība	119	495	56	32	702
A007 - Pamatpakalpojumi				1	1

un ciematu atjaunošana lauku apvidos					
A008 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā		13	145	1	159
A009 - Ražotāju grupu un organizāciju izveide			1		1
A016 - Sadarbība		30	5		35
A017 - Riska pārvaldība			17		17
A019 - Sabiedrības virzīta vietējā attīstība	122	637	35	194	988
A020 - Tehniskā palīdzība		5	1		6
S0INV – Atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai		30	19	4	53
Kopā	382	3 057	342	751	4 532

11.tabula Informācija par 2023. gadā veiktajām pārbaudēm uz vietas projektu veida pasākumiem

Avots: LAD

“Pārbaude projektu vērtēšanas laikā” (K1) – tiek veikta pirms lēmuma pieņemšanas par projekta apstiprināšanu, pamatojoties uz riska analīzi.

“Pārbaude projekta īstenošanas laikā” (K2) – tiek veikta pēc maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā arī nepieciešamības gadījumā, ja, izvērtējot iesniegtos dokumentus, saskata risku par projekta īstenošanu vai negūst pārliecību par informācijas patiesumu, vai precizitāti.

“Pārbaude uz vietas” (K3) – tiek veikta pēc gala maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā padziļinātā pārbaude. Kā arī pie citiem iesniegtajiem maksājuma pieprasījumiem, ja projektiem ir ilgs īstenošanas laiks. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejaušās atlases pamata.

“Pēc maksājumu pārbaude” (K4) – tiek veikta pēc gala maksājuma veikšanas projekta uzraudzības perioda laikā. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejaušās atlases pamata.

2023. gadā kopā ir veiktas 4 532 pārbaudes, tai skaitā, klātienē pie atbalsta saņēmējiem 4 017 pārbaudes un izmantojot attālinātas kontroles principu – 515 pārbaudes.

Veikto pārbažu rezultātā ir konstatētas 145 atkāpes (87 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 19 “Pārbaudēs uz vietas” un 39 “Pēc maksājumu pārbaudēs”), savukārt negatīvi pārbaudes rezultāti bijuši 29 gadījumos (10 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 19 “Pēc maksājumu pārbaudēs”).

Būtiskākās konstatētās atkāpes un neatbilstības “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā” (K2), “Pārbaudēs uz vietas” (K3) un “Pēc maksājumu pārbaudēs” (K4):

- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi neatbilst projektā norādītajai tehniskajai specifikācijai un/vai būvniecības darbi nav veikti kā projektā/būvprojektā paredzēti;

- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi nav uzstādīti, nav darba kārtībā vai netiek izmantoti plānotajiem mērķiem;
- uzraudzības laikā projektā iegādātās investīcijas netiek izmantotas atbilstoši projekta mērķim vai plānotajā apjomā, investīcijas neatrodas projekta īstenošanas vietā, netiek sasniegti projekta mērķi vai ir pārtraukta saimnieciskā darbība.

Lielākās administrēšanas problēmas 2023. gadā, ar ko saskārās LAD saistībā ar LAP 2014-2020 LEADER projektu veida pasākumu ieviešanu:

- Iesniegto projektu pieteikumu skaits pasākumā “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” ir 646 projekti. Pieteikumu skaits nav liels, jo projektu kārtas sludināja tikai tās Vietējās rīcības grupas (turpmāk - VRG), kurām nebija apgūts perioda ietvaros piešķirtais finansējums.
- 2023.gads bija projektu uzraudzības gads 857 projektu pieteikumiem (kas ir divas reizes vairāk salīdzinot ar 2021.gadu), kad atbalsta saņēmējiem bija jāatskaitās par plānoto rādītāju izpildi attiecībā par 2022.gadu. Atbalsta saņēmēji lūdza veikt izmaiņas sākotnēji plānotajos rādītājos pamatojot (attiekties no projekta ietvaros jaunradītās darba vietas), ka iedzīvotāju paradumi gan pēc COVID 19 pandēmijas gan uzsakoties karam Ukraina ir mainījušies, un ir palielinājušās izmaksas (elektrība, apkure, izejvielas), kas ievērojami sadārdzina arī pašu pakalpojuma vai produkta izmaksas un radīt jaunas darba vietas nav iespējams.
- Lielākai daļai VRG ir apgūts darbības nodrošināšanai piešķirtais perioda finansējums un jaunā perioda 2023-2027 finansējums vēl nebija pieejams.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- noteikumiem un pasākuma mērķim neatbilstošas iegādes un īstenojamās aktivitātes;
- pēdējās projektu kārtās nekvalitatīvi sagatavoti projektu iesniegumi.

Galvenie projektu līgumu laušanas iemesli:

- problēmas ar laicīgu būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādi;
- būvniecības izmaksu sadārdzinājums;
- lēmumos noteiktos termiņos nav uzsākta projektu īstenošana.

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar LEADER pieejas /SVVA īstenošanu:

- katra atskaite par rādītāju izpildi tiek vērtēta ņemot vērā atbalsta saņēmēja individuālo situāciju. VRG tiek skaidroti finanšu korekcijas piemērošanas nosacījumi attiecībā uz rādītāju neizpildi, un izstrādājot 2023-2027 perioda projektu vērtēšanas kritērijus nepiešķirt papildus punktus vērtēšanas kritērijos par jaunradītām pilna laika darba vietām, kuru izpildi projektu uzraudzības laikā atbalsta saņēmēji nespēj nodrošināt.
- LAD aktīvi piedalās Latvijas lauku foruma, VRG un citu organizāciju rīkotajos pasākumos potenciālajiem projektu iesniedzējiem, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par jaunā perioda 2023-2027 atbalsta saņemšanas nosacījumiem intervencē “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošana”.

2023.gadā 33 VRG iesniedza savas izstrādātās jaunās vietējās attīstības stratēģijas 2023-2027 periodam, no kurām 27 stratēģija tika apstiprināta un tika piešķirts finansējums VRG darbības nodrošināšanai. Stratēģiju izvērtēšana bija ļoti smagnējs un lēns process, VRG bija jāveic daudz precizējumi un papildinājumi

iesniegtajās stratēģijās.

Lielākās administrēšanas problēmas, ar ko LAD saskāries saistībā ar LAP platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

Platību maksājumu iesniegumu galvenie noraidīšanas iemesli:

- lauksaimnieks piesaka mazāku platību par 1 ha vai uz RLZP atbalstu kopējo platību piesaka mazāku par 10 ha;
- pretendents ar vēstuli pats atsauc iesniegumu vai kādu no “Agrovide un klimats” vai “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- pretendents nav sertificējies kādā no Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām, t.i. nav sertificēta saimniecība līdz ar to arī saimniecība nav iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas shēmā vai sertifikācija 2022.gadā ir pārtraukta.
- lauksaimniekam nav tiesību uzņemt jaunas RLZP saistības vai paplašināt esošās RLZP saistības vairāk par 20% no savas sākotnējās saistību platības perioda sākumā (MK noteikumu Nr.171 “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā” 95.10);
- lauksaimniekam nav tiesību saņemt VSMD atbalstu, jo nav reģistrējies Valsts Augu aizsardzības dienesta Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- lauksaimniekiem 2022.gadā vairs nav iespējas saņemt ADSI maksājumi, jo viss pieejamais finansējums ir apgūts (MK noteikumu Nr.171 “Noteikumi par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā” 95.13 punkts) .

Pie atbalsta saņēmējiem 2023. gadā kopā ir veiktas 1 257 pārbaudes.

Pasākuma veids	Veikto pārbaūžu skaits
1. 1. “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA)	365
2. 2. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos” (BDUZ)	614
3. 3. “Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām” (BAA)	32
4. 4. “Zaļās joslas” (ZJ)	49
5. 5. Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām (NIM)	170
6. 6. “Vidi saudzējošā dārzkopībā” (VSD)	27

12. tabula 2023. gadā veiktās pārbaudes platību maksājumu pasākumiem

Avots: LAD

Platību maksājumu pasākumu pārbaudes laikā biežāk konstatētas neatbilstības:

- Pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” deklarēts kultūras kods ar augstāku atbalsta likmi nekā konstatēts pārbaudē uz vietas.
- Pasākumā “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” atbalstam deklarētie zālāji nav noganīti vai nopļauti, vai arī nopļautā zāle nav novākta.
- Pasākumam “Zaļās joslas” atbalstam deklarētās laukmales un buferjoslas nav ierīkotas, vai arī tas nav ierīkotas atbilstošā platumā.

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

- turpinājām platību maksājumu iesniegumu pieņemšanu organizēta arī telefoniski. Lauksaimniekiem tika organizēti vairāki vebināri, lai skaidrotu izmaiņas un galvenos pieteikšanās nosacījumus, kā arī LAD darbinieki aktīvi piedalījās citu institūciju (LLKC) organizētajos vebināros lauksaimniekiem;
- lauksaimniekiem bija būtiski ieguvumi, piesakoties platību maksājumiem elektroniski. Viens no tiem – iespēja saņemt maksājumus ātrāk. Būtiski, ka EPS kļūdas bija iespējams novērst jau pieteikuma iesniegšanas brīdī;
- uzlaboti, optimizēti un ātrāk izstrādāti atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamie dokumenti (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- papildināta EPS sistēma ar informācijas ikonām „i”, kurās lauksaimnieks var iegūt plašāku informāciju par interesējošo atbalsta veidu;
- lai samazinātu kļūdīšanās iespējas piesakot vairākus atbalsta veidus vienlaicīgi EPS tiek uzturēts algoritms, kas lauksaimniekiem pateica priekšā LAP pasākumu “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu atbalsta veidus: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos (BDUZ), Vidi saudzējošo metožu pielietošana dārzkopībā (VSMD), Rugāju lauksaimniecības ziemas periodā (RLZP), Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus (SVIN), Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA) uz kuriem iespējams pieteikties;
- platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā tiek monitorēta situācija un klientiem atgādināts par nepieteiktām LAP pasākuma “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm par kurām klientiem ir aktīvas saistības;
- platību maksājumu iesniegumu administrēšanas laikā tiek monitorēta situācija par rugāju laukiem un pirms RLZP atbalsta pasākuma administrēšanas uzsākšanas lauksaimnieki informēti par iespēju mainīt ar vietām pavasarī pieteiktos rugāju laukus;
- tiek uzturēt bioloģisko kontroles institūciju atzinumu elektroniskā datu apmaiņa starp LAD un sertificējošajām institūcijām - bioloģisko lauksaimniecības atzinumu izveide, apmaiņa un precizēšana;
- lai atvieglotu un paātrinātu administrēšanas procesu tiek uzturēta automātiskā labojumu akceptēšana – klientu iesūtītie labojumi, kas iesniegti līdz 15.06. sistēmā tika akceptēti bez administratora iesaistīšanas;
- EPS tika uzturēta pārbaude pēc 15.06. “nedrīkst palielināt platības uz pasākumu “Agrovide un klimats” aktivitātēm, izņemot BDUZ un “Bioloģiskās lauksaimniecības” aktivitāšu atbalsta veidiem”;
- informēti Atbalsta pretendenti, kuriem viņu īpašumā vai apsaimniekošanā esošās BVZ platības, Dabas aizsardzības pārvalde ir pārkartējusi par Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu, par to, ka Atbalsta saņēmējam līdz 2023.gada 30.maijam ir jāapgūst 16 h pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā un LAD jāiesniedz atbilstošs dokuments;
- informēti Atbalsta pretendenti, kuri uzsākuši bioloģisko sertifikāciju pirmo reizi, ka ir jāapgūst 160 h apmācības par bioloģisko lauksaimniecību;
- SVIN un BLA bišu atbalsta pretendenti tika papildus informēti par nepieciešamību LDC datu bāzē

aktualizēt bišu saimes uz 1.maiju;

- lai papildus informētu VSMD klientus, EPS uzturēts brīdinājums par to, ka pretendents jābūt reģistrētam VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- IAKS tiek uzturēts “Dzeltenās kartiņas princips” (NIM);
- tiek uzturēta saistību veidošanas funkcionalitāte pasākumam „Agrovide un klimats” un „Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- turpināts darbs pie īstenoto projektu atskaišu izvērtēšanas pilnveidošanas un riskanto projektu atlase kontroļu uz vietas veikšanas;
- darbs pie jaunā plānošanas perioda 2023.-2027.gadam ieviešanas, piedaloties Eiropas Padomes darba grupās, iesaistīšanās maksājuma aģentūru Mācību tīkla darbībā un piedalīšanās Latvijas Valsts pozīciju izstrādes un apspriešanas darbā ar Zemkopības ministriju (turpmāk – ZM), sadarbība ar ZM ministru kabinetu noteikumu jaunajam periodam izstrādē - komentēšana un atsevišķu priekšlikumu izstrāde;
- darbs pie procedūru izstrādes, kārtu izsludināšanas, projektu pieņemšanas un izvērtēšanas 2014.-2020.gada plānošanas perioda, kā arī pārejas laika 2021. un 2022.gada pasākumiem;
- uzlaboti kontroles mehānismi publiskā finansējuma, iepirkuma un būvniecības procedūru atbilstības vērtēšanai;
- darbs pie Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmas t.sk. Elektroniskās pieteikšanās sistēmas attīstības papildināšanas un pilnveidošanas, pēc iespējas vairāk iestrādājot loģiskās kontroles un pārbaudes, lai pretendents pieļautu pēc iespējas mazāk kļūdu;
- LAD CS un reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbinieku apmācības par meliorācijas un iepirkumu procedūru vērtēšanu, par risku samazināšanu, vērtējot iepirkumus un maksājumu dokumentus;
- klientiem pirms pieteikšanās uz Platību maksājumiem tika sagatavota un nosūtīta informatīva vēstule par pasākuma „Agrovide un klimats” un/vai „Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu aktuālajām saistību platībām un saistību periodu.

3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR) ¹, vērtība aprēķināta automātiski

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA + ESAI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma ²	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā) ³
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00	39,70	37,22

¹ Vienkāršoto izmaksu risinājumi ir paredzēti kā vienības izmaksas/ vienotas likmes/ vienreizēji maksājumi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punktu, tostarp ELFLA īpašas metodes saskaņā ar minētā punkta e) apakšpunktu, piemēram, uzņēmējdarbības sākšanas vienreizējie maksājumi, vienotas likmes maksājumi ražotāju organizācijām un platībatkarīgas un ar dzīvniekiem saistītas vienības izmaksas.

² Aprēķina automātiski no programmas versiju pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

³ Aprēķina automātiski no izdevumu deklarācijas pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR), pamatojoties uz specifiskiem, sīki izstrādātiem dalībvalstu datiem [pēc izvēles]

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA + ESAI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā)
--	---	--	---

Kopā KNR 67. panta 1. punkta b), c), d) apakšpunkts + 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00		
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00		

E-pārvalde saņēmējiem [pēc izvēles]

	[%] ELFLA + ESAI finansējums	[%] attiecīgās darbības
Atbalsta pieteikums		
Maksājuma pieprasījumi		
Kontrole un noteikumu izpilde		
Uzraudzība un ziņošana VI/MA		

Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus [pēc izvēles]

[Dienas] Attiecīgos gadījumos, dalībvalstu maksājumu termiņš saņēmējiem	[Dienas] Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus	Piezīmes

4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS

4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu

4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)

Ievērojot Regulas Nr.2021/2115 126. pantu, Ministru kabineta 2023. gada 31. janvāra noteikumu Nr.50 12. punktā noteikts, ka kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīkla sekretariāta pienākumus pilda un darbību īstenošanu nodrošina sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" (LLKC), ar kuru ZM ik gadu slēdz līgumus. Arī 2023. gadā noslēgti 2 līgumi starp ZM un LLKC (no pasākuma "Tehniskā palīdzība" finansējuma pārejas periodam). Pamatojoties uz tiem LLKC turpināja pildīt VKLPT sekretariāta funkcijas un īstenoja VKLPT darba plāna aktivitātes.

Efektīvai informācijas apmaiņai un ikgadējā darba plāna pasākumu īstenošanai reģionos VKLPT darbību nodrošina VKLPT sekretariāts ar centrālo biroju un 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, gandrīz visos Latvijas novados darbojas VKLPT novadu lauku attīstības speciālisti, kas administratīvi piesaistīti VLT 26 reģionālajām struktūrvienībām.

4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu

2023. gadā **VKLPT Sekretariāta darbības ietvaros** VKLPT tīmekļa vietnē www.laukutikls.lv tika ievietoti dažādi raksti un papildināta informācija par notikumiem un aktualitātēm lauku attīstības jomā. Tīmekļa vietnē regulāri tiek papildināts notikumu kalendārs ar aktuālajiem notikumiem pašvaldībās un VRG, kā arī tiek ievietoti materiāli par notikumiem, saistītiem ar lauku attīstību.

Gada laikā VKLPT sekretariāta darbības ietvaros rīkotas vairākas diskusijas un darba grupas par lauku attīstībai būtiskiem jautājumiem, nozares politiku, labajiem projektu piemēriem un kooperāciju, kā arī vietējiem iepirkumiem.

Tāpat VKLPT pārstāvji piedalījušies dažādos starptautiskos pasākumos, kā arī vairākos citu dalībvalstu rīkotos pasākumos (semināros un konferencēs) lauku attīstības jomā par lauku teritoriju ilgtspējīgu attīstību, uzņēmējdarbību laukos, inovācijām un zinātnei (t.sk., sociālajām inovācijām), jaunatni un darbu ar jauniešiem laukos u.c.

VKLPT Rīcības programmas 2023. – 2027.gadam darba plāna 2023. gadam ietvaros tika noorganizēti 242 informatīvie un 12 izglītojoši semināri. Pasākumi tika organizēti visās reģionālajās nodaļās, un galvenās semināru tēmas bija par:

- uzņēmējdarbības uzsākšanu un ražošanas efektivitātes celšanu;
- ES un Valsts likumdošanas izmaiņām, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu;
- Lauku attīstības programmas aktualitātēm un pasākumiem;
- finansējuma piesaistes iespējām lauku iedzīvotājiem;

- LEADER pieejas pasākumu īstenošanu.

VKLPT aktivitātes „Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem” mērķis ir skolēnu informētības un intereses līmeņa celšana par dažādām uzņēmējdarbības attīstības iespējām lauku teritorijās, par lauksaimniecības izglītības piedāvājuma dažādību, par procesiem dabā, par lauksaimniecības dažādību un nākotnes perspektīvām, ka arī veidot skolēnu un pirmsskolas izglītojamo auditorijai izpratni par nozaru darbību, īpatnībām un tradīcijām. 2023. gadā pasākuma ietvaros LLKC konsultanti apmeklēja izglītības iestādes un iepazīstināja skolēnus ar uzņēmējdarbības iespējām laukos, t.sk. lauksaimniecības nozarēm, informēja par izglītības iestādēm un tajās esošajām ar lauksaimniecību saistītajām programmām. Mežsaimniecības nozares popularizēšanas ietvaros 2023. gadā kopā ar Meža konsultāciju pakalpojumu centru (turpmāk – MKPC) klātienē notikušas 85 nodarbības/pasākumi visā Latvijā, tajos piedalījušies 2 010 dalībnieki (skolēni). Visus izglītojošos pasākumus un nodarbības īstenoja MKPC nodaļu darbinieki – meža gidi dažādos Latvijas reģionos, pārsvarā lauku skolās.

2023. gadā Lauku attīstības nodaļa sadarbībā ar Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla (turpmāk - ZST) sekretariātu un MKPC jau septīto gadu īstenoja interaktīvu akciju skolēniem “Šodien laukos” un 2023. gada 20.februārī tika izsludināta “Šodien laukos” 2023. gada sezona. Konkurss norisinās sociālajos tīklos, “Šodien Laukos” oficiālajos facebook.com un instagram.com kontos, kā arī iesaistot citus digitālus rīkus – e-pasta mārketingu un LLKC sociālo tīklu un mediju kanālus. Konkursa mērķis ir ar sociālo tīklu starpniecību izglītot un informēt bērnus un jauniešus par lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības tēmām. Konkurss sevī ietver gan izglītojošo daļu, izstrādājot dažādus materiālus par ikmēneša tēmām, gan izklaidējošo daļu – iespēju pildīt uzdevumus un sacensties konkursā. Konkursa ietvaros 2023. gadā sacentās par balvām. Konkursa uzdevumi veidoti tā, lai to izpildes process būtu gan izzinošs (patstāvīga informācijas iegūšana un meklēšana), gan fizisks (došanās dabā, dažādi praktiski uzdevumi ārpus telpām), gan radoši (putnu barotavu veidošana), gan izglītojoši (putnu vērošana), gan attīstot jauniešu tehnoloģiskās/datorprasmes (prezentāciju veidošana, video filmēšana un montēšana, infografiku izstrāde, fotografēšana, darbs ar teksta apstrādes programmu MS Word utml.), gan izklaidējoši (ēst gatavošana, zīmēšana, krustvārdu mīklu risināšana). Kopējais dalībnieku skaits 2023. gadā bija 789 skolēni un bērni un 10 pedagogi.

Lai sekmētu jauniešu palikšanu lauku teritorijās, mazinātu to pārcelšanos uz lielajām pilsētām, VKLPT darbības ietvaros 26 reģionālajās nodaļās tiek sniegts atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai. Mācības 2023. gadā tika organizētas laika posmā no 9.oktobra līdz 23.novembrim. Lai vienkāršotu jauniešu dalību mācību dienās, daļa mācību dienu tika veikta klātienē, birojos, daļa – attālināti, zoom platformā, kā arī ar individuāli pieejamu materiālu palīdzību mācību vielas patstāvīgai apgūšanai. Veiksmīgi aizstāvēt savu biznesa ideju, jaunieši saņēma apliecinājumus, kas apliecina, ka tie ir apguvuši konkrētās tēmas un noslēguši mācību procesu. Visi, kas ir noslēguši mācību procesu un saņēmuši apliecinājumus var startēt konkursā “Laukiem būt”. Apliecinājumus par mācību pabeigšanu un biznesa idejas aizstāvēšanu saņēma 162 dalībnieki.

Konkurss “Laukiem būt” tika organizēts 2023. gada sākumā, februāra, marta mēnešos, un tajā varēja startēt 2022. gada mācību dalībnieki, kuri saņēmuši apliecinājumus par mācību pabeigšanu, kā arī konkursanti/mācību dalībnieki no iepriekšējiem diviem gadiem, kuri iepriekš nav saņēmuši naudas balvas konkursa finālā vai nav startējuši konkursā, bet ir nolēmuši attīstīt savu biznesa ideju. Kopumā konkursam iesniegti 42 pieteikumi.

Sabiedrības informēšanas nolūkā VKLPT regulāri sagatavo ziņu lapas par aktualitātēm lauku attīstībā un lauksaimniecībā, kā arī informē lauku iedzīvotājus par jaunumiem likumdošanā. 2023. gadā tika publicēti 12 informatīvā izdevuma “Lauku Lapa” izdevumi par aktualitātēm lauku attīstības jomā, kas pavairoti 50 400 eksemplāros un izplatīti visā Latvijā. Katru nedēļu tiek publicēta arī elektroniskā izdevuma versija “Lauku

e-Lapa”, kas tiek izsūtīta elektroniski vairāk nekā 22 000 “Lauku e-Lapas” abonentiem – lauksaimniekiem, 92 lauku uzņēmējiem, konsultantiem, komercuzņēmumu pārstāvjiem, valsts un pašvaldību darbiniekiem, kā arī dažādām citām iestādēm. 2023. gada laikā izsūtītās kopumā 52 “Lauku e-lapas”. “Lauku e-Lapa” pieejama arī VKLPT tīmekļa vietnē. Sagatavoti un izplatīti 4 informatīvie izdevumi “Čiekurs”.

Pasākuma “Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un mājražotāju atbalsta programma” ietvaros, visu 2023.gadu notika aktīvs darbs pie atbilstošo uzņēmumu apzināšanas, uzrunāšanas un ievades e-katalogā www.novadagarsa.lv, kas apvieno Latvijas produkcijas ražotājus, kuri ir bioloģiskās, integrētās audzēšanas, Zaļās karotītes un GlobalGAP shēmu dalībnieki. Katalogs pieejams visiem interesentiem. Katalogs apkopo ražotājus, kuru produkcijā ir ne mazāk kā 70% vietēji (Latvijā) saražotu izejvielu. Uz 2023.gada beigām kopumā katalogā ievadīti 1 054 uzņēmumi. Kopumā no katalogā ievadītajiem uzņēmumiem 268 ir bioloģiskā saimniecība, 128 saimniecības izmanto integrētās audzēšanas metodi, 34 uzņēmumi ar Zaļās karotītes sertifikātu, kā arī 3 uzņēmumi ar GLOBALG.A.P. sertifikātu. Noorganizēts 1 tiešsaistes (Zoom platformā ar tiešraidi Facebook Novada Garša lapā) seminārs par aktualitātēm Zaļajos publiskajos pārtikas iepirkumos, pārtikas cenu kāpumu un jaunākajām tehnoloģijām pavāru virtuvēs dažādu pašvaldību pārstāvjiem (45 dalībnieki), kā arī seminārs klātienē “Aktualitātes pārtikas kvalitātes shēmu jomā ES aizsargāto produktu ražotājiem un grupām” (19 dalībnieki).

Informēšanas un publicitātes pasākumu ietvaros 2023. gadā organizētas 11 starptautiska un nacionāla līmeņa konferences.

Starptautisku pasākumu organizēšana Latvijā dod iespēju starptautiskajiem kolēģiem uzzināt par Latvijā īstenotajām aktivitātēm, kā arī plašākam skaitam Latvijas pārstāvju iepazīties ar starptautisko pieredzi.

Realizēts konkursa "Sējējs 2023" laureātu apbalvošanas ceremonija. 2023. gada konkursā uz 10 nominācijām pieteicās 40 dalībnieki. Žūrijas vērtēšanas rezultātā ar lielajām Sējējs balvām tika apbalvoti 10 laureāti un pasniegtas 14 veicināšanas balvas.

Kopumā 2023. gadā VKLPT sekretariāta darbībā sasniegti šādi rādītāji (6.tabula).

	Rādītāja nosaukums	KOPĀ	No tiem vērsti uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu	No tiem vērsti uz konsultācijām un/vai inovāciju atbalsta punktu	No tiem vērsti uz VRG, t.sk. starpteritoriālo un starptautisko sadarbību
VKLPT komunikāciju rīku skaits (pēc veida)	VKLPT rīkoto pasākumu (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.), skaits	278	5	1	3
	Publikāciju, reklāmlapu, laikrakstu, žurnālu, ieskaitot e-publikācijas, skaits	69		68	68
	Citi rīki (mājas lapa, sociālie mediji)	4	3	3	4
	Apkopotie un izplatītie projektu piemēri, skaits	143		5	9
VKLPT aktivitāšu ietvaros īstenotā tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa (skaits)	Tematiskās darba grupas	24			7
	Konsultācijas ar dalībniekiem	40		26	14
	Citi (apmācības, web-forumi u.tml.)	363		2	2
EKLPT aktivitātes, kurās piedalījies VKLPT (skaits)		45	2	23	12
no tām VKLPT aktīvi līdzdarbojies (prezentācija, darba grupas vadīšana, plakātu izgatavošana u.tml.)		7	1	3	3

6. tabula. VKLPT sekretariāta darbībā sasniegtie rādītāji Avots: LLKC

4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)

Informācija par vadošās iestādes veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

Lai sekmīgi nodrošinātu ELFLA informācijas un publicitātes pasākumus, ZM kā ELFLA vadošā iestāde darbojas saskaņā ar ELFLA, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, un Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda informācijas un publicitātes stratēģiju, kas nosaka iepriekš minēto fondu informācijas un publicitātes kopīgos mērķus un uzdevumus 2014.-2020. g. un 2021.-2027. g. plānošanas periodam, kā arī informācijas un publicitātes pasākumu kopumu, kādu paredzēts ieviest no iestāžu un organizāciju puses. Lai savlaikus sniegtu skaidru un saprotamu informāciju par iespējām pieteikties ELFLA atbalstam, informētu sabiedrību par ieguldījuma virzieniem un ieguvumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par ES atbalstu Latvijas reģionu attīstībā, regulāri aktualizēta informācija par pasākumiem, semināriem, apmācībām, pieteikšanās termiņiem un citām ar ELFLA saistītām norisēm ZM, padotības iestāžu un LLKC interneta vietnēs un sociālajos tīklos. Daļa informācijas publicēta arī angļu valodā.

Jau 2022.g. tika sākts veidot vienotu Latvijas tīmekļvietni par ES fondiem, ko uztur Finanšu ministrija, bet administrē un informāciju tajā ievieto nozaru ministrijas, arī ZM un LAD. Vienotā ES fondu tīmekļvietne 2023.g. kļuva pieejama sabiedrībai, un tajā regulāri tiek ievietota un uzturēta visa informācija par ELFLA, kā arī jauno KLP SP 2023.-2023.g.. Tīmekļvietne www.esfondi.lv ir latviešu valodā ar svarīgākās informācijas tulkojumu angļu valodā. Visa informācija par ES fondiem, kas tiek publicēta ZM un LAD tīmekļvietnēs, ir dublēta vai sasaistīta un tādējādi pieejama arī vienotās ES fondu tīmekļvietnes apmeklētājiem.

- ZM 2023. g. izplatījusi 46 preses paziņojumus latviešu un 13 angļu valodā par ELFLA, kā arī 21 saistībā ar l/s virzību uz Zaļo kursu, kas publicēti plašsaziņas līdzekļos un tīmekļvietnēs. Izplatīti 9 radiosīžeti (Radio Skonto, Radio Tev) un 4 TV sīžeti (TV3, ReTV, TV24), kā arī plašs materiāls publicēts vietnē La.lv.
- LAD 2023. g. izplatījis 28 paziņojumus preseī, 26 radiosīžetus un 16 TV sīžetus par ELFLA, kā arī organizējis informēšanas kampaņu un izplatījis 15 informatīvos materiālus.
- Ikdienā regulāri veikta LAP noslēguma un jaunā plānošanas perioda KLP SP uzsākšanas popularizēšana sociālajos tīklos "Facebook", "Twitter" un "Instagram", kā arī "Youtube" un "LinkedIn".
- ZM, LAD un LLKC 2023. g. turpinājuši iepazīstināt sabiedrību ar KLP SP 2023.-2023. g. gaidāmajām atbalsta programmām un nosacījumiem, lai, beidzoties LAP pārejas posmam 2022. g. lauksaimnieki un mežsaimnieki būtu ziņoši un gatavi jaunajam plānošanas periodam.
- Informācija par ELFLA, LAP un EK apstiprināto KLP SP 2023.-2027. g. regulāri ievietota Latvijas medijos latviešu un krievu valodā. Zemkopības ministrs un ZM eksperti daudzkārt piedalījušies televīziju - LTV 1, LTV 7, TV3, TV24, RE:TV un radio - LR 1, LR 4 ziņu un raidījumu ierakstos, tiešraidēs un tiešsaistes intervijās, kurās notikušas diskusijas par LAP, KLP SP un ELFLA sniegtajām iespējām. Informācija publicēta oficiālā izdevēja uzturētajā tīmekļvietnē „LV portāls”, aģentūras LETA ziņu lentē, portālos „laukos.lv”, „lasi.lv”, „LSM”, „Delfi”, „TVNet”, „FinanceNet”, „Latvijas Avīze”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, žurnālos „Saimnieks”, „AgroTops”, „Baltijas Koks”, „Dārzs un Drava”, „Praktiskais Latvietis”, „Kapitāls”, „Ir”, „Dienas Bizness”, „Sestdiena”, laikrakstā un portālā „Diena”, specializētajos medijos („Lauku Lapa”, „Latvijas Lopkopis”) un reģionālajos medijos un tīmekļvietnēs.
- Informācija par LAP publicēta arī krieviski rakstošajos un raidošajos Latvijas plašsaziņas līdzekļos - televīzijā LTV 7 (krievu redakcija), radio LR 4 („Doma Laukums”), laikrakstos un portālos „Telegraf”, „Novaja.lv”, „BB.lv”, portālu „LSM”, „TVNet” un „Delfi” krievu valodas versijās u.c.

- Sadarbībā ar VKLPT organizētas 1 555 informatīvo ziņu publikācijas (relīzes, informācijas) par ELFLA, un sadarbībā ar VKLPT un MKPC izdoti 12 informatīvā izdevuma “Lauku Lapa” izdevumi un četri informatīvie izdevumi meža īpašniekiem “Čiekurs” (sk.arī 4a) sadaļu).
- ZM ir laba sadarbība ar Latvijas reģionālajiem medijiem, kurus galvenokārt interesē konkrēta un lauku saimniekošanā noderīga informācija un tie labprāt publicē ZM sniegto informāciju par projektu iesniegšanu, semināriem, inovācijām un sadarbību, kā arī paši veido stāstus par savu novadu veiksmīgajām saimniecībām un to pieredzi.
- Tāpat ZM speciālisti paši rīkojuši seminārus lauku uzņēmējiem, gan arī regulāri piedalījušies VKLPT un NVO rīkotajos tiešsaistes un arī klātienē semināros, konferencēs, snieguši aktuālo informāciju par LAP ieviešanas rezultātiem un normatīvo aktu aktualitātēm. Ir uzklauti NVO priekšlikumi, diskutēti par LAP noslēguma pasākumiem, KLP SP uzsākšanu un nepieciešamāko atbalsta pasākumu īstenošanu un efektīvu finansējuma apguvi, kā arī sniegtas atbildes un skaidrojumi uz nozares pārstāvju jautājumiem, tostarp tiekoties vai sazinoties ar uzņēmējiem individuāli.
- Atzīmējams ir zemkopības ministra ieguldījums, tiekoties ar uzņēmējiem un biedrībām klātienē un tiešsaistē, kā arī žurnālistiem, diskutējot par LAP noslēguma un KLP SP nosacījumiem. Ministrs piedalījies daudzās konferencēs un videokonferencēs, tostarp īpašajā klātienē 23 konferenču ciklā, kas veltīts jaunā perioda atbalsta maksājumiem, to pieejamībai, nosacījumiem no 2023. g. Ministrs ticis ar lauku uzņēmējiem Valmierā, Bergos, Kandavā, Tukumā, Jelgavā, Engurē, Siguldā, Murjānos, Ķekavā, Salaspilī, Sēmē, Smārdē, Cēsīs, Sējā, Tīnūžos, Iecavā, Lielplatonē, Padurē, Bērziemā, Talsos, un tikšanās norisējusi arī Rīgā. Latvijas medijos publicēti gan augstākā līmeņa ekspertu un nozares vadības viedokļi, gan arī lauku konsultantu skaidrojumi un komentāri.
- Popularizējot lauksaimniecībā un mežsaimniecībā sasniegto un ELFLA investīcijas Latvijas lauku attīstībā, arī 2023.g. ZM sadarbībā ar LLKC/ VKLPT rīkoja konkursu “Sējējs 2023” <https://www.sejejs.lv>, bet sadarbībā ar Latvijas Meža īpašnieku biedrību (LMĪB) - konkursu “Zelta čiekurs 2023” https://www.zm.gov.lv/lv/meza-nozares-gada-balva-zelta-ciekurs_Latvijas_veiksmigakie_uznemaji, no kuriem vairums ir arī abu konkursu laureāti, savas saimniecības attīstībai piesaistījuši ELFLA līdzekļus Visas valsts mēroga konkursi popularizē projektus un labas prakses piemērus, kā arī veicina lauku apvidu attīstību.
- Sadarbībā ar LLKC un VKLPT 2023.g. rīkotas konferences un semināru cikli: 23 informatīvo semināru cikls lauku uzņēmējiem par atbalsta maksājumiem 2023.g. <https://www.zm.gov.lv/lv/jaunums/regionalajos-seminaros-visa-latvija-informe-par-atbalsta-maksajumiem-lauksaimniekiem-un-lauku-uznemejiem-2023-gada-seminaru-norises-grafiks>, konference “Lauksaimniecības ekonomikas transformācijas iespējas”, lietpratēju diskusija “Kā stiprināt labbūtību lauku telpā?”, gadskārtējā Mežsaimniecības konference 2023 <https://www.zm.gov.lv/lv/jaunums/mezsaimniecibas-gada-konferences-centra-eglu-astonzobu-mizgrauzis-un-vairakas-apakšnozaru-konferences>. Daļa konferenču ir publicētas un izplatītas LLKC un “Facebook” tīmekļa vietnē, un to ieraksti ir pieejami visiem interesentiem <https://laukutikls.lv/konferences-2020-2023-ieraksti>.
- Lai informācija lauksaimniekiem un mežsaimniekiem būtu vienmēr pieejama, VKLPT tīmekļvietnē ir izveidota īpaša sadaļa “KLP atbalsta pasākumi no 2023. gada - atbildes un skaidrojumi” <https://www.laukutikls.lv/klp-atbalsta-pasakumi-no-2023-gada-atbildes-un-skaidrojumi>.
- Sadarbībā ar LLKC, MKPC un VKLPT par ELFLA pasākumiem organizēti 265 informatīvie semināri (klātienē 234 semināri, tiešsaistē 31 seminārs, kopā 10989 dalībnieki), 12 izglītojošie semināri (klātienē 9 semināri, tiešsaistē 3 semināri, kopā 262 dalībnieki) un 85 informatīvi pasākumi jauniešiem un skolēniem, no tiem 82 pasākumi reģionos un 3 pasākumi LLKC mācību un demonstrējumu centrā “Lielozoli”. Kopumā šajos pasākumos piedalījās 2010 dalībnieki. Semināros un pasākumos sniegta informācija par finansējuma piesaisti lauku iedzīvotājiem, jauniešiem, lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, par LAP un KLP SP pasākumiem, jaunāko normatīvajos

dokumentos, uzņēmējdarbības efektivitātes celšanu.

- Sadarbībā ar biznesa centru “Rāmava” 2023. g. 13.-15. aprīlī rīkots “Lauksaimniecības forums 2023” par atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai jaunajā plānošanas periodā.

Uzņēmuma “Latvijas Fakti” veiktā pētījuma “Iedzīvotāju informētība un izpratne par ES fondiem 2023. gadā” datus skatīt 2., 3., 4., 5. un 6. attēlā.

Informācija par LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

- 2023. g. LAD mērķtiecīgi īstenoja informācijas un publicitātes pasākumus, lai informētu gan klientus, gan plašāku sabiedrību par LAP ieguldījuma nozīmību un sasniegtajiem rezultātiem ar ELFLA atbalstu.
- LAD katru gadu veic klientu aptauju dienesta tīmekļvietnē ar mērķi noskaidrot, kā klienti vērtē dienesta darbu, sniegtos pakalpojumus, izmantotās tehnoloģijas un citus jautājumus. Iegūtie rezultāti tika analizēti un veiktas izmaiņas LAD darbā, lai klientiem pēc iespējas ērtāk būtu pieejama visa aktuālā informācija. Aptaujas rezultāti skatāmi LAD tīmekļvietnē www.lad.gov.lv izvēlnē “Klientu aptauja”.
- Visa aktuālā informācija par atbalsta veidiem, to saņemšanas nosacījumiem, operatīvā informācija, citas aktualitātes ir publicēta LAD tīmekļvietnē www.lad.gov.lv Tajā regulāri tiek publicēta informācija par atbalsta pasākumu kārtām, vadlīnijas atbalsta saņemšanai, informācija par konsultāciju iespējām u.tml.
- LAD veic aktivitātes, lai nodrošinātu to, ka tiek ievēroti nosacījumi atbalsta publicitātes prasībām. Klientiem ir sagatavota skaidrojoša informācija par nepieciešamo publicitāti, elektroniski ir pieejams informatīvā publicitātes plakāta elektroniski aizpildāms un izdrukājams paraugs, kuru klients var aizpildīt un izmantot savam projektam, lai informētu sabiedrību par ELFLA ieguldījumu. Tiek sniegtas individuālas konsultācijas un skaidrotas publicitātes nodrošināšanas prasības klientiem, kuri īsteno projektus.
- Atbilstoši prasībām sabiedrībai ir sniegta informācija par maksājumu saņēmējiem. Katru gadu LAD publisko atbalsta saņēmējus savā tīmekļvietnē: https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients.
- LAD regulāri informē plašsaziņas līdzekļus par LAP aktualitātēm. Tiek sagatavotas preses relīzes par aktuālajām pasākumu kārtām, sniegtas atbildes uz plašsaziņas līdzekļu uzdotajiem jautājumiem.
- Katru otro nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts iknedēļas LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem par LAD darba aktualitātēm, tajā skaitā par LAP pasākumiem.
- Tiek sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, tās nosūtītas klientiem arī individuāli.
- LAD aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos. X kontā LAD_Latvija, Facebook kontā, Youtube, LinkedIn un Vimeo kontā aktīvi tiek publicēta aktuālā informācija par administrētajiem pasākumiem un aktualitātēm, kā arī sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem.
- Organizēti klātienē semināri un tiešsaistes vebināri klientiem, lai sniegtu aktuālo informāciju par LAP pasākumiem, piemēram, vebinārs par atbalsta pasākumu mazajiem lauksaimniekiem, atbalstu jaunajiem lauksaimniekiem. Organizētas tikšanās un LAD speciālisti piedalījušies lauksaimnieku NVO pasākumos, lai skaidrotu prasības. LAD speciālisti piedalījās arī citu sadarbības partneru organizētajos pasākumos, piemēram, LLKC semināros, lauksaimnieku organizāciju pasākumos u.c. LAD piedalījās ZM organizētajās konferencēs 2023. g. sākumā, lai skaidrotu izmaiņas LAP pasākumos.
- Klienti izmanto LAD mobilo lietotni, tajā var sekot līdzi personīgajai aktuālajai informācijai, t.sk. par LAP pasākumu īstenošanu. Pieejama gan informācija par saņemtajiem maksājumiem, gan projektu īstenošanas gaitu, gan atgādinājumi par iesniedzamajiem dokumentiem. Ir iespējams ērti un ātri iesūtīt LAD foto materiālus – informāciju par to, kā tiek saimniekots, kā kopti lauki u.tml.

- LAD piedalījies publiskajos pasākumos, piem., izstādē “Rāmava” .

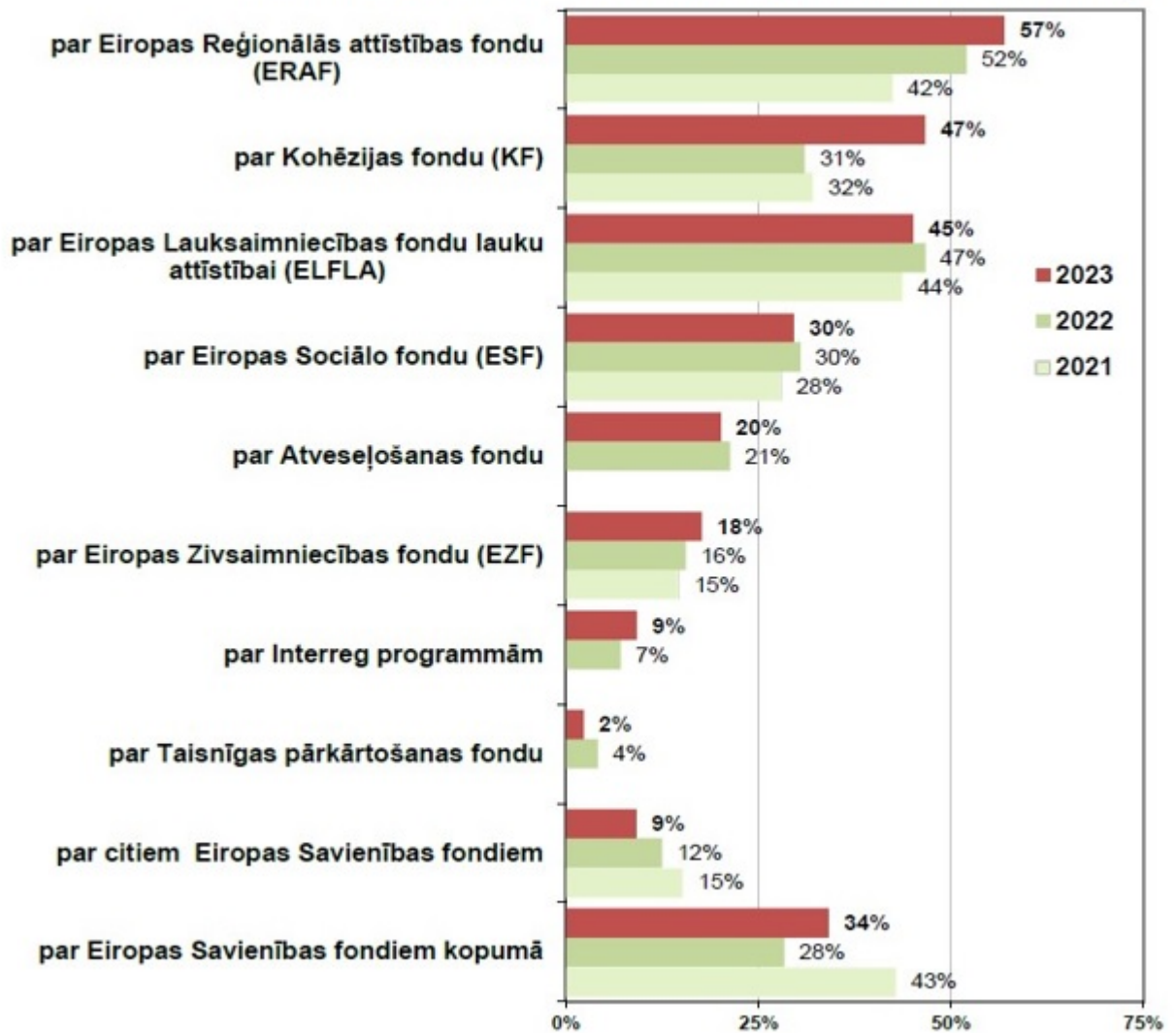
Uzņēmuma “Latvijas Fakti” veiktajā pētījumā “Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2023. gadā” (respondentu skaits 1003) secināts:

- “Gandrīz visi (94%) pētījuma dalībnieki ir informēti, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi.
- ELFLA atpazīstamība pēdējo 10 gadu laikā nav būtiski mainījusies: ELFLA atpazīna 42% (-2% salīdzinājumā ar 2022. g.) aptaujāto.
- Nozīmīgākie informācijas avoti par ES fondu izmantošanu Latvijā ir nacionālā televīzija (informāciju guvuši 43% respondentu), atbildīgo institūciju konti sociālajos medijos (Twitter, Facebook u.tml., 34%) un radio (27%).
- Ministriju, aģentūru, reģionu u.c. mājas lapās internetā informāciju gūst 16% (-10% salīdzinājumā ar 2022. g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Līdzīgi kā iepriekš, arī šogad informācija par Eiropas Savienības fondiem visbiežāk meklēta:
 - mājas lapā www.esfondi.lv (meklējuši 33% interesentu; +2% salīdzinājumā ar 2022. g.);
 - citā interneta mājas lapā (ministriju, aģentūru, reģionu u.c. mājas lapā; 31%; -11% salīdzinājumā ar 2022. g.);
 - Lauku atbalsta dienestā (meklējuši 28% interesentu; +11% salīdzinājumā ar 2022. g.).
- Ja rezultātu aprēķinos ņem vērā tikai to respondentu atbildes, kuriem ir konkrēts viedoklis par pieejamo informāciju, tad informācija par Eiropas Savienības fondiem kopumā apmierina trīs ceturtdaļas (75%) aptaujāto.
- Pēdējo 10 gadu laikā sabiedrībā nemainīgi dominē uzskats (tā domā 76% respondentu), ka Eiropas Savienības piešķirtie līdzekļi pozitīvi ietekmē Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības attīstību.
- Projekti ar Eiropas Savienības fondu līdzekļu finansējumu, visbiežāk ir pamanīti sekojošās jomās:
 - ceļu un transporta sistēmas sakārtošanā (minēja 51% respondentu; -2% salīdzinājumā ar 2022. g.);
 - vides uzlabošanā un tūrismā (24%; -3% salīdzinājumā ar 2022. g.);
 - lauksaimniecībā (22%; +2% salīdzinājumā ar 2022. g.);
 - sociālajā infrastruktūrā (22%; rezultāts nav mainījies).

2.attēls. Uzņēmuma “Latvijas Fakti” pētījuma “Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2023. gadā” dati. Avots: Latvijas f

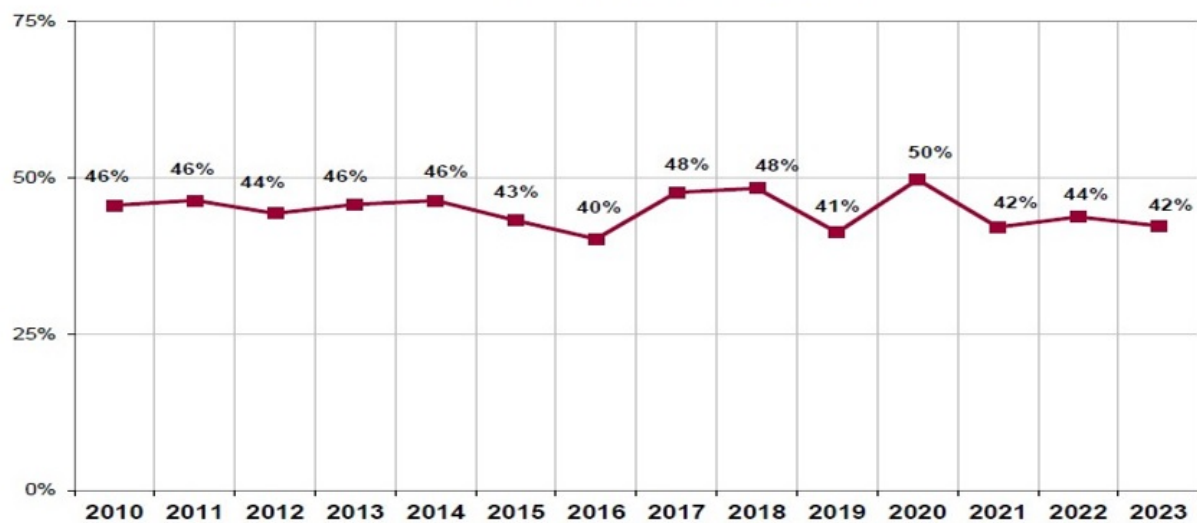
Par kuriem Eiropas Savienības fondiem Jūs esat visbiežāk dzirdējis vai lasījis?

(Bāze = respondenti, kuri ir dzirdējuši, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi)

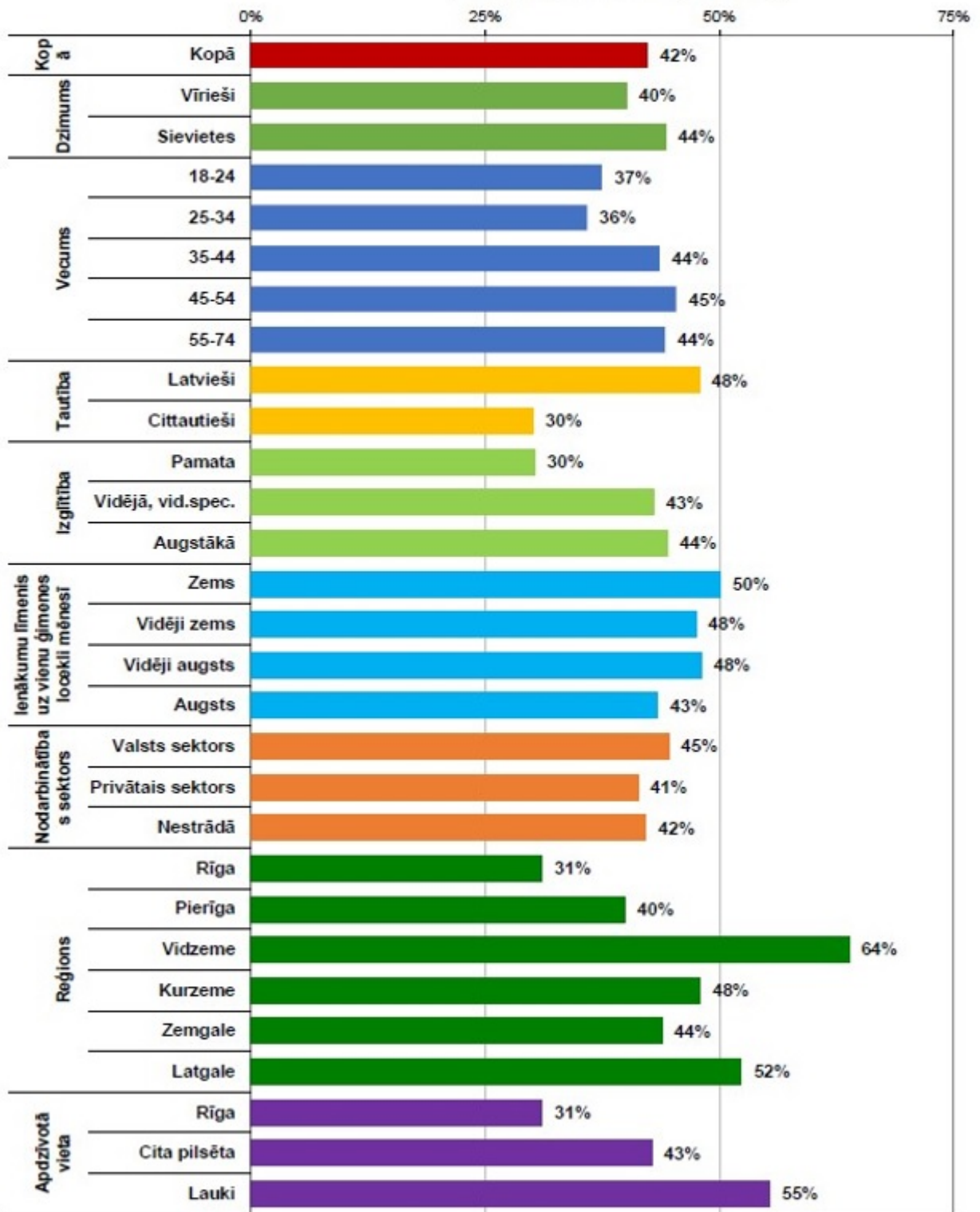
3. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2023. gadā". Avots: Latvijas Fakti

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atpazīstamība
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

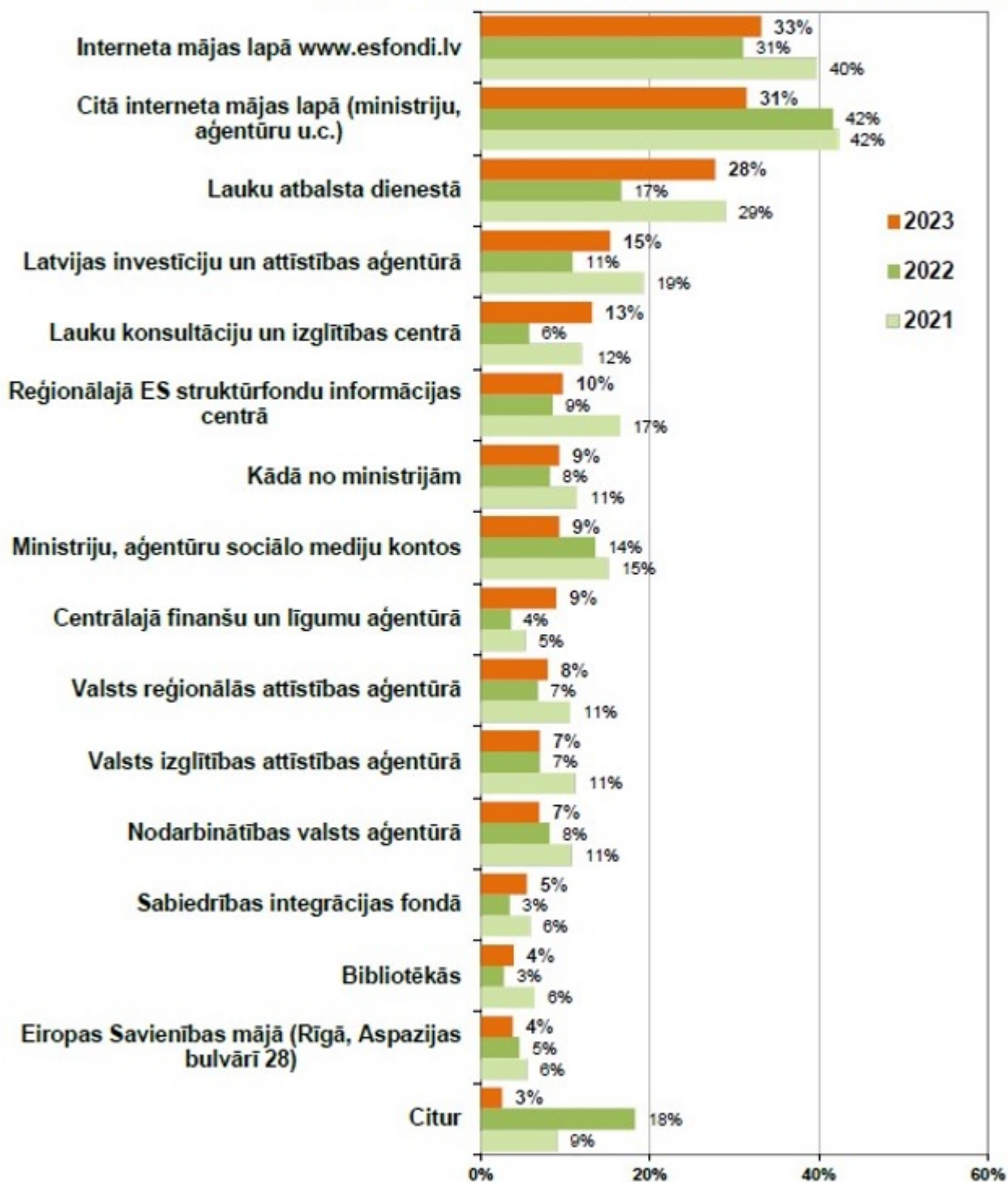
4. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2023. gadā". Avots: Latvijas Fakti

**Ir dzirdējuši par
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDU LAUKU ATTĪSTĪBAI (ELFLA)
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1023)**

5. attēls. "Iedzīvotāju informētība par ELFLA sadalījumā pa dažādām iedzīvotāju grupām 2023. gadā". Avots: Latvijas Fakti

**Kur Jūs meklējāt/ vērsāties pēc informācijas
par Eiropas Savienības fondiem?**
(Bāze = respondenti, kuri ir meklējuši informāciju par ES fondiem)

6. attēls. "Informācijas par Eiropas Savienības fondiem avoti 2023. gadā". Avots: Latvijas fakti

5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2015, 2016

6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2018

10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)

30.A. Vai ex ante novērtējums ir sākts?	Jā
30.B. Vai ex ante novērtējums ir pabeigts?	Jā
30. Ex ante novērtējuma pabeigšanas datums	30-10-2020
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir uzsākts?	Jā
13.A. Vai finansēšanas nolīguma ir parakstīts?	Jā
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	30-03-2022

Finanšu instrumentu saraksts

Finanšu instrumenta nosaukums	Finanšu instrumenta veids	Saistīts fondu fonds
Aizdevumi lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicējiem	Specific fund	
Lauksaimniecības, un lauku attīstības garantija	Specific fund	

I. Tās programmas un prioritātes vai pasākuma identifikācija, no kuras tiek nodrošināts no ESI fondiem piešķirtais atbalsts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta a) apakšpunkts)	
1. Prioritārie virzieni vai pasākumi, kas atbalsta finanšu instrumentu, tostarp fondu fondu, saskaņā ar ESI fondu programmu.	
1.1 Katra tā prioritārā virziena vai pasākuma reference (numurs un nosaukums), kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar ESI fondu programmu	M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants) M 06 -Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība (19. pants)
2. Tā ESI fonda(-u) nosaukums, kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar prioritāro virzienu vai pasākumu	ELFLA
3.01. ESI fonda summa, par ko atsevišķā(-s) prioritārajā(-s) jomā(-s) uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. pantā - pa pasākumiem	M04 / 2A: 10 000 000,00 M04 / 3A: 2 000 000,00 M06 / 6A: 8 000 000,00 Total: 20 000 000,00
3.1. ESI fondu summa, kas paredzēta šim tematiskajam mērķim	T03: 12 000 000,00 T08: 8 000 000,00 Total: 20 000 000,00
4. Citas ESI fondu programmas, kas nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	
4.1. CCI numurs katrā no pārējām ESI fonda programmām, kuras nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	
30. Ex-ante novērtējuma pabeigšanas datums	2020.30.10
31. To struktūru atlase, kuras īsteno finanšu instrumentu	
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir sākts	Jā
II. Finanšu instrumenta un īstenošanas kārtības apraksts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta b) apakšpunkts)	
5. Finanšu instrumenta nosaukums	Aizdevumi lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicējiem
6. Finanšu instrumenta juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Republikas laukums 2, Rīga, LV-1010
7. Īstenošanas kārtība	
7.1. Savienības līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko tieši vai netieši pārvalda Komisija, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem.	Nē

7.1.1. Savienības līmeņa finanšu instrumenta nosaukums	
7.2. Valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu līmenī izveidots finanšu instruments, ko pārvalda vadošā iestāde vai kas ir vadošās iestādes pārziņā, kuri ir minēti 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktiem.	Īstenošanas uzdevumu uzticēšana citam publisko vai privāto tiesību subjektam; vai
7.3. Finanšu instruments, kas minēts 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā un kurā vadošās iestādes (VI) sniegts finanšu ieguldījums apvienots ar EIB finanšu produktiem Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ietvaros saskaņā ar 39.a pantu	
8. Finanšu instrumenta veids	Īpašs fonds
8.1. Pielāgoti finanšu instrumenti vai tādi instrumenti, kas atbilst standarta noteikumiem un nosacījumiem, proti, “standarta instrumenti”.	Pielāgots
9. Finanšu instrumenta sniegtie produktu veidi: aizdevumi, mikroaizdevumi, garantijas, pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, cits finanšu produkts vai cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
9.0.1. Aizdevumi (\geq EUR 25 000)	Jā
9.0.2. Mikroaizdevumi ($<$ EUR 25 000 un izsniegti mikrouzņēmumiem) saskaņā ar SEC/2011/1134 final	Nē
9.0.3. Garantijas	Nē
9.0.4. Pašu kapitāls	Nē
9.0.5. Kvazikapitāls	Nē
9.0.6. Citi finanšu produkti	Nē
9.0.7. Cita veida atbalsts, kas apvienots ar finanšu instrumentu	Nē
9.1. Cita finanšu produkta apraksts	
9.2. Cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā: dotācija, procentu likmju subsīdija un garantijas maksas subsīdija saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
10. Finanšu instrumenta juridiskais statuss saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 6. punktu (tikai attiecībā uz 38. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem): fiduciārais konts, kas atvērts uz īstenošanas struktūras vārda un vadošās iestādes vārdā, vai finanšu instrumenti, kas izveidoti kā atsevišķa finansējuma daļa finanšu iestādē.	Atsevišķs finanšu bloks

III. Tās struktūras identifikācija, kas īsteno finanšu instrumentu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā, un finanšu starpnieki, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 5. punktā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta c) apakšpunkts)

11. Struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu

11.1. Īstenošanas struktūras veids atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punktam: a) pastāvošas vai jaunizveidotas juridiskās personas, kas paredzētas finanšu instrumentu īstenošanai; b) struktūra, kurai uzticēta īstenošana; c) vadošā iestāde, kas tiešā veidā veic īstenošanas pienākumus (tikai attiecībā uz aizdevumiem vai garantijām)	Valstij piederoša banka vai iestāde
11.1.1. Tās struktūras nosaukums, kas īsteno finanšu instrumentu	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
11.1.2. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, juridiskā adrese/darījumsdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050
12. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, atlases procedūra: publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana; cita procedūra	Tieša līgumslēgšanas tiesību piešķiršana valstij piederošām bankām vai iestādēm
12.1. Citas procedūras apraksts, kuru izmanto, lai atlasītu struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu	
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	2022.30.3

IV. Finanšu instrumentā iemaksātā programmas ieguldījumu kopējā summa pa prioritātēm vai pasākumiem un radušās pārvaldības izmaksas vai samaksātā pārvaldības maksa (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts)

14. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā (EUR)	M04: 12 000 000,00 M06: 8 000 000,00 Total: 20 000 000,00
14.1. no kuriem ESI fondu ieguldījums (EUR)	M04: 12 000 000,00 M06: 8 000 000,00 Total: 20 000 000,00
14.1.1. no kuriem ERAF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.3. no kuriem ESF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.4. no kuriem ELFLA (EUR) (izvēles)	M04: 12 000 000,00 M06: 8 000 000,00 Total: 20 000 000,00
14.1.5. no kuriem EJZF (EUR) (izvēles)	0,00
15. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā (EUR)	M04: 6,000,000.00 M06: 4,000,000.00

	Total: 10,000,000.00
15.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu summas (EUR)	M04: 4,080,000.00 M06: 2,720,000.00 Total: 6,800,000.00
15.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
15.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
15.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
15.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 4 080 000,00 M06: 2 720 000,00 Total: 6 800 000,00
15.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
15.2. no kuriem valsts līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 1,920,000.00 M06: 1,280,000.00 Other: 0.00 Total: 3,200,000.00
15.2.1. no kuriem valsts publiskā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	M04: 1 920 000,00 M06: 1 280 000,00 Total: 3 200 000,00
15.2.2. no kuriem valsts privātā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	
16. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (JNI) ietvaros (EUR)	
17. Pārvaldības izmaksu un maksu kopējā summa, kas samaksāta no programmas ieguldījumiem (EUR)	
17.1. no kuras pamata atlīdzība (EUR)	
17.2. no kuras uz darbības rezultātiem balstīta atlīdzība (EUR)	
18. Kapitalizētas pārvaldības izmaksas vai maksas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 2. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
19. Kapitalizētas procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 1. punkta c) apakšpunktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
20. Programmas ieguldījumu summa saistībā ar turpmākām investīcijām galasaņēmējos saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 3. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
21. Zemes un/vai nekustamā īpašuma ieguldījumi finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. panta 10. punktu (attiecas tikai uz	

nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
V. Tā atbalsta kopējā summa, ko finanšu instruments samaksājis galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā vai par ko tas uzņēmis saistības garantijas līgumos veikt investīcijas galasaņēmējos, pa ESI fondu programmām un prioritātēm vai pasākumiem (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta e) apakšpunkts)	
22. Tā finanšu produkta nosaukums, ko piedāvā finanšu instruments	Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi
22.1. Tā finanšu produkta veids, ko piedāvā finanšu instruments	Aizdevums
24. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības šajos aizdevumu, garantiju, pašu kapitāla, kvazikapitāla vai citu finanšu produktu nolīgumos ar galasaņēmējiem (EUR)	M04: 6 312 722,55 M06: 4 237 857,02 Total: 10 550 579,57
24.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 4 292 651,33 M06: 2 881 742,77 Total: 7 174 394,10
25. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta galasaņēmējiem, izmantojot šo aizdevumu, mikroaizdevumus, pašu kapitālu vai citus produktus, vai, attiecībā uz garantiju, par ko uzņemtas saistības galasaņēmējiem izmaksātu aizdevumu veidā (pa produktiem) (EUR).	M04: 5 809 409,44 M06: 3 644 552,19 Total: 9 453 961,63
25.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 3,950,398.42 M06: 2,478,295.49 Other: 0.00 Total: 6,428,693.91
25.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
25.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
25.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
25.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 3 950 398,42 M06: 2 478 295,49 Total: 6 428 693,91
25.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
25.2. no kuriem valsts publiskā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 1 859 011,02 M06: 1 166 256,70 Total: 3 025 267,72
25.3. no kuriem valsts privātā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	
27. To aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu nolīgumu skaits, kas noslēgti ar galasaņēmējiem (pa produktiem)	M04: 244,00 M06: 147,00 Total: 391
28. Aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu investīcijas	M04: 234,00 M06: 137,00

galasaņēmējos (pa produktiem)	Total: 371
29. To finansējuma saņēmēju skaits, kas atbalstīti, izmantojot finanšu produktu	M04: 203.00 M06: 128.00 Total: 331
29.1. no tiem – lielie uzņēmumi	
29.2. no tiem – MVU	M04: 203,00 M06: 128,00 Total: 331
29.2.1. no tiem – mikrouzņēmumi	M04: 202,00 M06: 127,00 Total: 329
29.3. no tiem – privātpersonas/fiziskas personas	
29.4. no tiem – cita veida atbalstītie galasaņēmēji	
29.4.1. cita veida atbalstīto galasaņēmēju apraksts	
33. Izsniegto, bet neatmaksāto aizdevumu kopējais skaits	327
34. Izsniegto, bet neatmaksāto aizdevumu kopsumma (EUR)	7 223 364,42
38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	
38.3. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), kas mobilizēti galasaņēmēju līmenī (EUR)	0,00
38.3.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.3.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
39. Paredzamais un sasniegtais sviras efekts, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	
39.1. Paredzamais sviras efekts attiecībā uz aizdevumu, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	1,00
39.2. Sasniegtais sviras efekts pārskata gada beigās attiecībā uz aizdevumu	1,00
39.3. Investīcijas, kas piesaistītas caur ESIF finanšu instrumentiem aizdevumiem (nav obligāti)	
VI. Finanšu instrumenta darbības rezultāti, tostarp paveiktais tā izveidē un finanšu instrumenta īstenošanas struktūru atlasē, ieskaitot struktūru, kas īsteno fondu fondu (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta f) apakšpunkts)	
32. Informācija par to, vai pārskata gada beigās finanšu instruments joprojām darbojās	Jā
32.1. Ja pārskata gada beigās finanšu instruments nedarbojās, norādīt likvidācijas datumu	
VII. Procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem sniegts finanšu instrumentam, un programmu līdzekļi, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām, kā minēts 43. un	

44. pantā, un pašu kapitāla investīciju vērtība, ņemot vērā iepriekšējos gadus (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta g) un i) apakšpunkts)

35. Procenti un citi ieņēmumi, kas rodas no ESI fondu maksājumiem finanšu instrumentā (EUR)	386 105,08
36. Summas, kas līdz pārskata gada beigām iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem (EUR)	2 230 597,21
36.1. no kā kapitāla atmaksas (EUR)	2 230 597,21
36.2. no kā peļņa un citi ieņēmumi (EUR)	0,00
37. To atkārtoti izmantoto līdzekļu summas, kas iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem	
37.1. no kā summas, kas iemaksātas preferenciālai atlīdzībai privātā sektora investoriem, kuri darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principu un nodrošina ekvivalentus resursus atbalsta piešķiršanai finanšu instrumentam no ESI fondiem vai kuri veic līdzinvestīcijas galasaņēmēju līmenī (EUR)	2 230 597,21
37.2. no kā summas, kas samaksātas, lai atlīdzinātu radušās pārvaldības izmaksas un segtu finanšu instrumenta pārvaldības maksas (EUR)	0,00
37.3. no kā summas, ar kurām sedz tādus zaudējumus finanšu instrumentam piešķirtā ESI fondu ieguldījuma nominālvērtībā, kuri izriet no negatīviem procentiem, ja šie zaudējumi rodas, neraugoties uz aktīvu finanšu līdzekļu pārvaldību, ko veic struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus (EUR)	0,00

VIII. Paveiktais finanšu instrumenta veikto investīciju paredzamā sviras efekta sasniegšanā un ieguldījumu un līdzdalības vērtība (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta h) apakšpunkts)**38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)**

38.1. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (EUR)	0,00
38.1A. EIB finanšu produkta ieguldījums, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
38.2. Finanšu instrumentā iemaksāto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	0,00
38.2.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00

38.2.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2A. EIB finanšu produkta ieguldījums, kas izmaksāts galasaņēmējam (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
IX. Finanšu instrumenta ieguldījums attiecīgās prioritātes vai pasākuma rādītāju sasniegšanā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta j) apakšpunkts)	
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	12 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	5 809 409,44
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	8 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	3 644 552,19
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	175,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	203,00
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	140,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	128,00

I. Tās programmas un prioritātes vai pasākuma identifikācija, no kuras tiek nodrošināts no ESI fondiem piešķirtais atbalsts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta a) apakšpunkts)

1. Prioritārie virzieni vai pasākumi, kas atbalsta finanšu instrumentu, tostarp fondu fondu, saskaņā ar ESI fondu programmu.

1.1 Katra tā prioritārā virziena vai pasākuma reference (numurs un nosaukums), kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar ESI fondu programmu	M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants) M 06 -Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība (19. pants)
2. Tā ESI fonda(-u) nosaukums, kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar prioritāro virzienu vai pasākumu	ELFLA
3.01. ESI fonda summa, par ko atsevišķā(-s) prioritārajā(-s) jomā(-s) uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. pantā - pa pasākumiem	M04 / 2A: 7 000 000,00 M04 / 3A: 2 000 000,00 M06 / 6A: 1 000 000,00 Total: 10 000 000,00
3.1. ESI fondu summa, kas paredzēta šim tematiskajam mērķim	T03: 9 000 000,00 T08: 1 000 000,00 Total: 10 000 000,00

4. Citas ESI fondu programmas, kas nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā

4.1. CCI numurs katrā no pārējām ESI fonda programmām, kuras nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	
30. Ex-ante novērtējuma pabeigšanas datums	2020.30.10

31. To struktūru atlase, kuras īsteno finanšu instrumentu

31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir sākts	Jā
--	----

II. Finanšu instrumenta un īstenošanas kārtības apraksts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta b) apakšpunkts)

5. Finanšu instrumenta nosaukums	Lauksaimniecības, un lauku attīstības garantija
6. Finanšu instrumenta juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Republikas laukums 2, Rīga, LV-1010

7. Īstenošanas kārtība

7.1. Savienības līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko tieši vai netieši pārvalda Komisija, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem.	
7.1.1. Savienības līmeņa finanšu instrumenta	

nosaukums	
7.2. Valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu līmenī izveidots finanšu instruments, ko pārvalda vadošā iestāde vai kas ir vadošās iestādes pārziņā, kuri ir minēti 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktiem.	Īstenošanas uzdevumu uzticēšana citam publisko vai privāto tiesību subjektam; vai
7.3. Finanšu instruments, kas minēts 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā un kurā vadošās iestādes (VI) sniegts finanšu ieguldījums apvienots ar EIB finanšu produktiem Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ietvaros saskaņā ar 39.a pantu	
8. Finanšu instrumenta veids	Īpašs fonds
8.1. Pielāgoti finanšu instrumenti vai tādi instrumenti, kas atbilst standarta noteikumiem un nosacījumiem, proti, "standarta instrumenti".	Pielāgots
9. Finanšu instrumenta sniegtie produktu veidi: aizdevumi, mikroaizdevumi, garantijas, pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, cits finanšu produkts vai cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
9.0.1. Aizdevumi (\geq EUR 25 000)	Nē
9.0.2. Mikroaizdevumi ($<$ EUR 25 000 un izsniegti mikrouzņēmumiem) saskaņā ar SEC/2011/1134 final	Nē
9.0.3. Garantijas	Jā
9.0.4. Pašu kapitāls	Nē
9.0.5. Kvazikapitāls	Nē
9.0.6. Citi finanšu produkti	Nē
9.0.7. Cita veida atbalsts, kas apvienots ar finanšu instrumentu	Nē
9.1. Cita finanšu produkta apraksts	
9.2. Cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā: dotācija, procentu likmju subsīdija un garantijas maksas subsīdija saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
10. Finanšu instrumenta juridiskais statuss saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 6. punktu (tikai attiecībā uz 38. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem): fiduciārais konts, kas atvērta uz īstenošanas struktūras vārda un vadošās iestādes vārdā, vai finanšu instrumenti, kas izveidoti kā atsevišķa finansējuma daļa finanšu iestādē.	Atsevišķs finanšu bloks

III. Tās struktūras identifikācija, kas īsteno finanšu instrumentu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā, un finanšu starpnieki, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 5. punktā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta c) apakšpunkts)

11. Struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu

11.1. Īstenošanas struktūras veids atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punktam: a) pastāvošas vai jaunizveidotas juridiskās personas, kas paredzētas finanšu instrumentu īstenošanai; b) struktūra, kurai uzticēta īstenošana; c) vadošā iestāde, kas tiešā veidā veic īstenošanas pienākumus (tikai attiecībā uz aizdevumiem vai garantijām)	Valstij piederoša banka vai iestāde
11.1.1. Tās struktūras nosaukums, kas īsteno finanšu instrumentu	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
11.1.2. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, juridiskā adrese/darījumsdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050
12. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, atlases procedūra: publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana; cita procedūra	Tieša līgumslēgšanas tiesību piešķiršana valstij piederošām bankām vai iestādēm
12.1. Citas procedūras apraksts, kuru izmanto, lai atlasītu struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu	
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	2022.30.3

IV. Finanšu instrumentā iemaksātā programmas ieguldījumu kopējā summa pa prioritātēm vai pasākumiem un radušās pārvaldības izmaksas vai samaksātā pārvaldības maksa (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts)

14. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā (EUR)	M04: 9 000 000,00 M06: 1 000 000,00 Total: 10 000 000,00
14.1. no kuriem ESI fondu ieguldījums (EUR)	M04: 9 000 000,00 M06: 1 000 000,00 Total: 10 000 000,00
14.1.1. no kuriem ERAF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.3. no kuriem ESF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.4. no kuriem ELFLA (EUR) (izvēles)	M04: 9 000 000,00 M06: 1 000 000,00 Total: 10 000 000,00
14.1.5. no kuriem EJZF (EUR) (izvēles)	0,00
15. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā (EUR)	M04: 4,500,000.00 M06: 500,000.00

	Total: 5,000,000.00
15.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu summas (EUR)	M04: 3,060,000.00 M06: 340,000.00 Total: 3,400,000.00
15.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
15.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
15.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
15.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 3 060 000,00 M06: 340 000,00 Total: 3 400 000,00
15.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
15.2. no kuriem valsts līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 1,440,000.00 M06: 160,000.00 Other: 0.00 Total: 1,600,000.00
15.2.1. no kuriem valsts publiskā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	M04: 1 440 000,00 M06: 160 000,00 Total: 1 600 000,00
15.2.2. no kuriem valsts privātā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	
16. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (JNI) ietvaros (EUR)	
17. Pārvaldības izmaksu un maksu kopējā summa, kas samaksāta no programmas ieguldījumiem (EUR)	
17.1. no kuras pamata atlīdzība (EUR)	
17.2. no kuras uz darbības rezultātiem balstīta atlīdzība (EUR)	
18. Kapitalizētas pārvaldības izmaksas vai maksas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 2. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
19. Kapitalizētas procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 1. punkta c) apakšpunktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
20. Programmas ieguldījumu summa saistībā ar turpmākām investīcijām galasaņēmējos saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 3. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
21. Zemes un/vai nekustamā īpašuma ieguldījumi finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. panta 10. punktu (attiecas tikai uz	

nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
V. Tā atbalsta kopējā summa, ko finanšu instruments samaksājis galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā vai par ko tas uzņēmis saistības garantijas līgumos veikt investīcijas galasaņēmējos, pa ESI fondu programmām un prioritātēm vai pasākumiem (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta e) apakšpunkts)	
22. Tā finanšu produkta nosaukums, ko piedāvā finanšu instruments	Lauksaimniecības, un lauku attīstības garantijas
22.1. Tā finanšu produkta veids, ko piedāvā finanšu instruments	Garantija
24. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības šajos aizdevumu, garantiju, pašu kapitāla, kvazikapitāla vai citu finanšu produktu nolīgumos ar galasaņēmējiem (EUR)	M04: 668 362,40 Total: 668 362,40
24.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 454 486,43 Total: 454 486,43
25. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta galasaņēmējiem, izmantojot šo aizdevumu, mikroaizdevumus, pašu kapitālu vai citus produktus, vai, attiecībā uz garantiju, par ko uzņemtas saistības galasaņēmējiem izmaksātu aizdevumu veidā (pa produktiem) (EUR).	M04: 668 362,40 Total: 668 362,40
25.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 454,486.43 M06: 0.00 Other: 0.00 Total: 454,486.43
25.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
25.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
25.1.3. no kuriem ESF (EUR)	
25.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 454 486,43 Total: 454 486,43
25.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
25.2. no kuriem valsts publiskā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 213 875,97 Total: 213 875,97
25.3. no kuriem valsts privātā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	
26. To aizdevumu kopējā vērtība, kas faktiski izmaksāti galasaņēmējiem saistībā ar noslēgtajiem garantijas līgumiem (EUR)	668 362,40
26.1. Ar MVU izveidotā jaunā aizņēmuma finansējuma kopējā vērtība (KNR 39. panta 10. punkta b) apakšpunkts)	
27. To aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu nolīgumu skaits,	M04: 3,00 Total: 3

kas noslēgti ar galasaņēmējiem (pa produktiem)	
28. Aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu investīcijas galasaņēmējos (pa produktiem)	M04: 3,00 Total: 3
29. To finansējuma saņēmēju skaits, kas atbalstīti, izmantojot finanšu produktu	M04: 3.00 M06: 0.00 Total: 3
29.1. no tiem – lielie uzņēmumi	
29.2. no tiem – MVU	M04: 3,00 Total: 3
29.2.1. no tiem – mikrouzņēmumi	M04: 1,00 Total: 1
29.3. no tiem – privātpersonas/fiziskas personas	
29.4. no tiem – cita veida atbalstītie galasaņēmēji	
29.4.1. cita veida atbalstīto galasaņēmēju apraksts	
33. Tādu garantiju kopējais skaits, kuras sniegtas un pieprasītas aizdevuma neatmaksāšanas gadījumā	0
34. Kopsumma, par ko uzņemtas saistības attiecībā uz garantijām, kas sniegtas un pieprasītas aizdevuma neatmaksāšanas gadījumā (EUR).	0,00
39. Paredzamais un sasniegtais sviras efekts, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	
39.1. Paredzamais sviras efekts attiecībā uz garantiju, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	4,00
39.2. Sasniegtais sviras efekts pārskata gada beigās attiecībā uz garantiju	1,47
39.3. Investīcijas, kas piesaistītas caur ESIF finanšu instrumentiem garantijām (nav obligāti)	
VI. Finanšu instrumenta darbības rezultāti, tostarp paveiktais tā izveidē un finanšu instrumenta īstenošanas struktūru atlasē, ieskaitot struktūru, kas īsteno fondu fondu (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta f) apakšpunkts)	
32. Informācija par to, vai pārskata gada beigās finanšu instruments joprojām darbojās	Jā
32.1. Ja pārskata gada beigās finanšu instruments nedarbojās, norādīt likvidācijas datumu	
VII. Procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem sniegts finanšu instrumentam, un programmu līdzekļi, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām, kā minēts 43. un 44. pantā, un pašu kapitāla investīciju vērtība, ņemot vērā iepriekšējos gadus (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta g) un i) apakšpunkts)	
35. Procenti un citi ieņēmumi, kas rodas no ESI fondu maksājumiem finanšu instrumentā (EUR)	8 551,30
36. Summas, kas līdz pārskata gada beigām	0,00

iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem (EUR)	
36.1. no kā kapitāla atmaksas (EUR)	0,00
36.2. no kā peļņa un citi ieņēmumi (EUR)	0,00
37. To atkārtoti izmantoto līdzekļu summas, kas iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem	0,00
37.1. no kā summas, kas iemaksātas preferenciālai atlīdzībai privātā sektora investoriem, kuri darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principu un nodrošina ekvivalentus resursus atbalsta piešķiršanai finanšu instrumentam no ESI fondiem vai kuri veic līdzinvestīcijas galasaņēmēju līmenī (EUR)	0,00
37.2. no kā summas, kas samaksātas, lai atlīdzinātu radušās pārvaldības izmaksas un segtu finanšu instrumenta pārvaldības maksas (EUR)	0,00
37.3. no kā summas, ar kurām sedz tādus zaudējumus finanšu instrumentam piešķirtā ESI fondu ieguldījuma nominālvērtībā, kuri izriet no negatīviem procentiem, ja šie zaudējumi rodas, neraugoties uz aktīvu finanšu līdzekļu pārvaldību, ko veic struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus (EUR)	0,00
VIII. Paveiktais finanšu instrumenta veikto investīciju paredzamā sviras efekta sasniegšanā un ieguldījumu un līdzdalības vērtība (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta h) apakšpunkts)	
38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	
38.1. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (EUR)	0,00
38.1A. EIB finanšu produkta ieguldījums, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
38.2. Finanšu instrumentā iemaksāto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	0,00
38.2.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2A. EIB finanšu produkta ieguldījums, kas izmaksāts galasaņēmējam (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00

IX. Finanšu instrumenta ieguldījums attiecīgās prioritātes vai pasākuma rādītāju sasniegšanā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta j) apakšpunkts)

41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	9 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	2,00
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	1 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	10,00
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	72,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	10,00
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	8,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	1,00

11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM

Skatīt uzraudzības pielikumu

II pielikums

Detalizēta tabula, kurā parādīts īstenošanas līmenis pa prioritārajām jomām, tostarp iznākuma rādītāji

Prioritārā joma 1A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1A	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2023			1,86	61,35	3,03
		2014-2022			1,61	53,10	
		2014-2021			1,23	40,57	
		2014-2020			1,11	36,61	
		2014-2019			0,61	20,12	
		2014-2018			0,24	7,92	
		2014-2017			0,12	3,96	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1B	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2023			133,00	140,00	95,00
		2014-2022			115,00	121,05	
		2014-2021			107,00	112,63	
		2014-2020			87,00	91,58	
		2014-2019			55,00	57,89	
		2014-2018			16,00	16,84	
		2014-2017					
		2014-2016					
2014-2015							

Prioritārā joma 1C

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1C	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2023			25 644,00	102,58	25 000,00
		2014-2022			24 889,00	99,56	
		2014-2021			20 086,00	80,34	
		2014-2020			16 424,00	65,70	
		2014-2019			12 334,00	49,34	
		2014-2018			8 103,00	32,41	
		2014-2017			4 482,00	17,93	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 2A

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2A	T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2023	7,89	112,09	7,64	108,53	7,04
		2014-2022	7,62	108,25	7,35	104,42	
		2014-2021	7,13	101,29	9,19	130,55	
		2014-2020	6,89	97,88	6,44	91,49	
		2014-2019	6,37	90,49	5,98	84,95	
		2014-2018	5,44	77,28	5,00	71,03	
		2014-2017	4,51	64,07	3,80	53,98	
		2014-2016	2,19	31,11	1,37	19,46	
		2014-2015	1,46	20,74	1,17	16,62	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	697 381 540,45	107,78	569 397 553,24	88,00	647 044 746,30
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	10 151 152,98	72,29	9 643 687,52	68,68	14 041 904,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			6 238 409,63	71,10	8 773 864,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2023			17 009,00	101,55	16 750,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 068 356,54	129,83	1 861 737,77	59,41	3 133 557,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2023			16 832,00	534,35	3 150,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	599 619 960,48	110,47	489 739 279,68	90,23	542 786 735,30
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			969 940 100,34	81,87	1 184 702 000,00
M04.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			405 532 427,51	88,55	457 965 730,00
M04.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			6 371,00	108,53	5 870,00
M04.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			77 881 954,33	91,82	84 821 005,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	53 687 810,85	92,96	49 531 007,74	85,76	57 752 336,00

M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			49 531 007,74	85,76	57 752 336,00
M06.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			3 630,00	93,01	3 903,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	29 854 259,60	101,79	18 621 840,53	63,49	29 330 214,00

Prioritārā joma 2B

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2B	T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbībai atbilstības plānu/ieguldījumiem gados jaunie lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)	2014-2023	0,59	95,53	0,57	92,30	0,62
		2014-2022	0,58	93,91	0,55	89,06	
		2014-2021	0,52	84,20	0,45	72,87	
		2014-2020	0,44	71,25	0,42	68,01	
		2014-2019	0,44	71,25	0,40	64,77	
		2014-2018	0,37	59,91	0,36	58,29	
		2014-2017	0,37	59,91	0,35	56,67	
		2014-2016	0,32	51,82			
2014-2015	0,08	12,95					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	19 560 000,00	94,45	17 723 050,37	85,58	20 710 312,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	19 560 000,00	94,45	17 723 050,37	85,58	20 710 312,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			17 723 050,37	85,58	20 710 312,00
M06.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			17 723 050,37	85,58	20 710 312,00
M06.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			479,00	93,01	515,00

Prioritārā joma 3A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3A	T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)	2014-2023	1,82	122,89	1,00	67,52	1,48
		2014-2022	0,85	57,39	0,71	47,94	
		2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	141 163 356,81	126,71	70 839 219,53	63,59	111 406 987,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	139 253 362,04	126,80	70 230 410,72	63,95	109 818 764,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			159 664 288,36	65,25	244 696 910,00
M04.1 M04.2	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			509,00	76,20	668,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	1 909 994,77	120,26	608 808,81	38,33	1 588 223,00
M09	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			4,00	50,00	8,00
M09	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	2014-2023			838,00	67,85	1 235,00

Prioritārā joma 3B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3B	T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	2014-2023			5,63	92,06	6,12
		2014-2022			5,63	92,06	
		2014-2021			5,38	87,97	
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	60 040 568,29	100,82	59 661 752,71	100,18	59 554 834,00
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	5 147 758,74	102,96	4 868 688,05	97,37	5 000 000,00
M05.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			83,00	83,00	100,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	54 892 809,55	100,62	54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
M17.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
M17.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			4 616,00	92,32	5 000,00

Prioritāte P4

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
P4	T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2023			1,51	87,25	1,73	
		2014-2022			1,42	82,05		
		2014-2021			1,42	82,05		
		2014-2020			1,32	76,27		
		2014-2019			1,28	73,96		
		2014-2018			1,20	69,34		
		2014-2017			1,11	64,14		
		2014-2016			1,02	58,94		
		2014-2015			0,99	57,21		
	T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2023				26,64	93,83	28,39
		2014-2022				21,81	76,82	
		2014-2021				21,45	75,55	
		2014-2020				21,64	76,22	
		2014-2019				20,23	71,25	
		2014-2018				19,73	69,49	
		2014-2017				19,10	67,27	
		2014-2016				16,01	56,39	
		2014-2015				12,32	43,39	
	T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2023				26,64	93,83	28,39
		2014-2022				21,81	76,82	
		2014-2021				21,45	75,55	
		2014-2020				21,64	76,22	
		2014-2019				20,23	71,25	
		2014-2018				19,73	69,49	
		2014-2017				19,10	67,27	
		2014-2016				16,01	56,39	
		2014-2015				12,45	43,85	
	T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2023				22,56	96,49	23,38
		2014-2022				18,72	80,06	
		2014-2021				17,43	74,55	
		2014-2020				17,22	73,65	
		2014-2019				15,97	68,30	
		2014-2018				15,83	67,70	
2014-2017					15,81	67,62		
2014-2016					13,60	58,17		

		2014-2015			11,40	48,76	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
P4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	778 302 692,72	111,82	661 240 544,49	95,00	696 021 263,00
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 578 102,83	54,93	4 178 644,39	50,14	8 334 175,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			2 814 249,09	67,39	4 176 136,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2023			8 635,00	104,67	8 250,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	5 973 397,75	81,70	3 789 770,40	51,83	7 311 632,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2023			26 458,00	359,97	7 350,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	7 434 303,59	121,06	4 666 768,49	75,99	6 141 133,00
M08.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			3 568 154,89	58,10	6 141 133,00
M08.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			1,00	33,33	3,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	112 170 100,22	100,61	108 383 227,12	97,21	111 489 619,00
M10.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023			130 185,70	68,52	190 000,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	276 112 255,53	111,66	245 656 289,67	99,34	247 279 325,00
M11.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023			16 820,51	25,88	65 000,00
M11.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023			272 779,87	89,44	305 000,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 106 172,23	71,37	34 789 005,57	61,90	56 198 264,00
M12.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023			49 785,24	82,98	60 000,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
M13.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023					1 232 650,00
M13.3	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023					64 850,00

Prioritārā joma 5B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5B	T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2023	61 089 100,06	44,23	30 754 114,31	22,27	138 127 150,00
		2014-2022	50 375 795,90	36,47	27 081 093,61	19,61	
		2014-2021	33 240 913,55	24,07	24 284 342,65	17,58	
		2014-2020	32 688 116,85	23,67	20 146 238,20	14,59	
		2014-2019	25 933 599,44	18,78	16 757 495,06	12,13	
		2014-2018	20 370 311,12	14,75	11 391 301,60	8,25	
		2014-2017	14 312 787,80	10,36	9 176 892,16	6,64	
		2014-2016	10 259 014,31	7,43	3 188 608,53	2,31	
		2014-2015	5 574 287,82	4,04	384 042,11	0,28	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	28 781 070,96	52,09	14 498 090,44	26,24	55 250 859,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	28 781 070,96	52,09	14 498 090,44	26,24	55 250 859,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			30 754 114,31	22,27	138 127 150,00
M04.1 M04.2 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			84,00	33,33	252,00

Prioritārā joma 5C

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5C	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)	2014-2023	9 111 959,11	22,78	2 306 716,06	5,77	40 000 000,00
		2014-2022	2 683 827,05	6,71	914 017,10	2,29	
		2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5C	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 363 803,83	27,27	1 073 334,09	6,71	16 000 000,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	4 363 803,83	27,27	1 073 334,09	6,71	16 000 000,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			2 306 716,06	5,77	40 000 000,00
M04.1 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			44,00	176,00	25,00

Prioritārā joma 5D

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5D	T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	2014-2023			8,66	77,55	11,17
		2014-2022			7,18	64,30	
		2014-2021			4,66	41,73	
		2014-2020			4,09	36,63	
		2014-2019			2,76	24,72	
		2014-2018			0,67	6,00	
		2014-2017			0,24	2,15	
		2014-2016			0,06	0,54	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5D	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	96 954 705,54	106,68	73 821 348,25	81,23	90 880 807,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	96 954 705,54	106,68	73 821 348,25	81,23	90 880 807,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			150 146 265,63	66,08	227 202 000,00
M04.1 M04.3 M04.4	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			1 800,00	80,18	2 245,00
M04.1 M04.3 M04.4	O8 - Atbalstīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits	2014-2023			41 097,46	77,54	53 000,00

Prioritārā joma 5E

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5E	T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)	2014-2023			1,79	95,36	1,88
		2014-2022			1,56	83,10	
		2014-2021			1,37	72,98	
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5E	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 996 799,75	108,68	35 393 021,38	93,82	37 722 420,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	40 996 799,75	108,68	35 393 021,38	93,82	37 722 420,00
M08.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			6 418 243,89	88,08	7 287 189,00
M08.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2023			6 142,29	122,85	5 000,00
M08.5	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			28 974 777,49	95,20	30 435 231,00
M08.5	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2023			13 899,00	113,00	12 300,00

Prioritārā joma 6A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
6A	T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	2014-2023			1 482,01	148,20	1 000,00
		2014-2022			920,78	92,08	
		2014-2021			920,78	92,08	
		2014-2020			590,49	59,05	
		2014-2019			75,00	7,50	
		2014-2018			34,00	3,40	
		2014-2017					
		2014-2016					
2014-2015							
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
6A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	39 714 926,30	105,36	29 305 593,86	77,75	37 693 565,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	39 714 926,30	105,36	29 305 593,86	77,75	37 693 565,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2023			67 957 880,72	84,18	80 733 930,00
M06.2 M06.4	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2023			464,00	90,98	510,00

Prioritārā joma 6B								
FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam	
6B	T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2023			986,60	123,33	800,00	
		2014-2022			511,90	63,99		
		2014-2021			234,40	29,30		
		2014-2020			119,42	14,93		
		2014-2019			109,80	13,73		
		2014-2018			105,00	13,13		
		2014-2017						
		2014-2016						
	2014-2015							
	T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2023				3,59	181,46	1,98
		2014-2022				3,59	181,46	
		2014-2021				3,57	180,45	
		2014-2020				3,43	173,37	
		2014-2019				2,51	126,87	
		2014-2018				1,35	68,24	
		2014-2017				0,69	34,88	
		2014-2016				0,53	26,79	
	2014-2015							
	T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2023				94,31	100,00	94,31
		2014-2022				94,31	100,00	
		2014-2021				94,31	100,00	
		2014-2020				94,31	100,00	
		2014-2019				94,31	100,00	
		2014-2018				94,31	100,00	
		2014-2017				94,31	100,00	
		2014-2016				94,31	100,00	
	2014-2015				94,31	100,00		
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā	
6B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	237 293 664,12	105,40	214 249 186,74	95,16	225 141 305,00	
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	125 224 234,98	101,32	123 594 677,36	100,00	123 594 696,00	
M07.1 M07.2 M07.4	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/in frastruktūru (IT	2014-2023			36 744,00	181,53	20 241,00	

M07.5	vai citi)						
M07.6							
M07.7							
M07.8							
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023	112 069 429,14	110,36	90 654 509,38	89,27	101 546 609,00
M19	O18 - VRG aptvertie iedzīvotāji	2014-2023			964 909,00	100,00	964 909,00
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits	2014-2023			35,00	109,38	32,00
M19.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			861 935,38	100,00	861 935,00
M19.2	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			73 394 724,73	89,51	81 998 490,00
M19.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			3 516 474,57	91,34	3 849 834,00
M19.4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2023			12 881 374,70	86,82	14 836 350,00

Dokumenti

Dokumenta nosaukums	Dokumenta veids	Dokumenta datums	Vietējā atsauce	Komisijas atsauce	Kontroles vērtība:	Datnes	Nosūtīšanas datums	Nosūtītājs
AIR Financial Annex 2014LV06RDNP001	Finanšu pielikums (sistēma)	23-07-2024		Ares(2024)5858756	1076971371	AIRfinancialAnnex2014LV06RDNP001_lv.pdf	15-08-2024	ngrimaru

